

ПАЧАТАК
ВАЙНЫ
Ў ЗАРЭЧЧЫ

5

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

21

ЛІСТАПАДА 2020 г.

СУБОТА

№ 228 (29342)

ФІЛЬМ
«КУПАЛА»
ЎЗЯЎ
УЗНАГАРОДУ

8

ЦЫТАТА ДНЯ

Канстанцін ШЭБЕКА, рэктар Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар эканамічных навук, прафесар:

«Калі мы хочам паспяхова завяршыць гэты пераход, трэба на аснове агульнапрынятых інструментаў — стрымлівання і процівагі, балансу інтарэсаў — устанавіць парадак, які задавальняе ўсе сацыяльныя групы ў грамадстве. Толькі такі парадак з'яўляецца ўстойлівым. Трэба проста спыніцца і пачаць размаўляць адно з адным, перастаць падазраваць адно аднаго ў тым, чаго, магчыма, і не было. Тады перспектывы нашай краіны будуць зразумелыя і пралічваюцца на доўгатэрміновы перыяд. І тады мы, напэўна, як іншыя паспяхова еўрапейскія дзяржавы, зможам пабудаваць краіну, якая называецца ўстойлівай дэмакратыяй».

«МАЯ ЗАДАЧА ЗРАБІЦЬ ТАК, КАБ ПАСЛЯ МЯНЕ ГЭТА НІХТО НЕ РАЗБУРЫЎ»

Фота Вял.А.

Прэзідэнт паабяцаў і надалей падтрымліваць айчыннае машынабудаванне

«Машынабудаванне — гэта аўтарытэт, твар нацыі». Такая думка прагучала ад Прэзідэнта падчас наведвання ААТ «Гомсельмаш» — аднаго з найбуйнейшых прадпрыемстваў рэгіёна і краіны.

Захаванне буйнога машынабудавальнага комплексу — важная задача для нашай прамысловасці, бо гэта галіна дапамагае захаваць традыцыі і кампетэнцыі спецыялістаў. Таму не дзіўна, што на прадпрыемстве працуюць не проста сем'ямі, а дынастыямі. Сярод прычын прыезду Прэзідэнта на Гомельшчыну, як ён сам падзяліўся ў размове з калектывам, — паглядзець, як кіраўніцтва «Гомсельмаша» рэалізавала свае абяцанні, дадзеныя ў дзень прызначэння на пасады. І тут, забягаючы наперад, адзначым — менеджары яго не падвялі. Але гаварылася, як заўсёды бывае падчас падобных паездак, не толькі аб пытаннях прадпрыемства і галіны.

СТАР. 2

Скандынаўскім крокам

Фота Анастасіа КІСЕЦЬКА.

Жыхарка вёскі Слабодка Бешанковіцкага раёна Ніна КУРЫВЕНКА, нягледзячы на ўзрост і клопаты па гаспадарцы і доме, вядзе здаровы лад жыцця, пасябрвала са скандынаўскай хадой і кожны вечар абыходзіць вёску. Часта побач з Нінай Паўлаўнай крочыць і яе хатні гадаванец.

КОРАТКА

- У Беларусі прапануецца ўвесці новыя льготы для таленавітай моладзі пры паступленні ў ВНУ.
- Пагадненне паміж ЕАЭС і Кітаем аб абмене мытнай інфармацыяй уступае ў сілу 21 лістапада.
- Расійская авіякампанія «Азімут» пачне лётаць з Ростова-на-Доне ў Мінск з 17 снежня.
- Новыя камп'ютарныя тамографы ўстанавяць у бальніцах Гродна, Ліды і Навагрудка.
- Аўтапарк «Беларуснафты» папоўнілі ўнікальныя 32-тонныя краны МАЗа.
- Ёлачныя базары ў Гродзенскай вобласці пачнуць работу з 18 снежня.

Ідэі і рашэнні

Збылася мара, ці Навошта фермеру стары млын?

Гродзенец наводзіць парадак на зямлі і аднаўляе старажытны будынак

Гэтыя мясціны Яўген ДАРАГУШ памятае з дзяцінства. Сюды ён часта прыходзіў з гарадскога мікрараёна, каб парыбачыць ці пралпыць на аўтамабільнай камеры па рэчках Татарцы і Ласасянцы. Не забыўся пра гэты куток прыроды і тады, калі стаў дарослым. Яму, можна сказаць, пашанцавала. Мясцовыя ўлады выдзелілі фермеру ўчастак зямлі з вадаёмам. А старажытны млын, што стаіць каля возера, гаспадар выкупіў для турыстычных мэт.

З Яўгенам ад дарогі ідзём праз поле да гэтага самага млына. Па дарозе ён расказвае, што яшчэ са старадаўніх часоў тут былі адны ўзгоркі. А наогул мясцовасць адметная. Захавалася нават гістарычная дарога, першая згадка пра якую адносіцца да сярэдзіны XVII стагоддзя. Як, дарэчы, і возера з млынам. Яшчэ тут былі карчма і мыт-

ня. Дарога, злучала дзве дзяржавы. Там, дзе цяпер фермерская зямля, была тэрыторыя Прусіі, а каля млына — Расійскай імперыі. Менавіта сюды гродзенскі стараста і рэфарматар Антоній Тызенгаўз стаў перавозіць мануфактуры з Гродна. Адна з іх якраз і была размешчана ў млыне.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

2 0 2 2 8 >

9 771990 763008

«МАЯ ЗАДАЧА ЗРАБІЦЬ ТАК, КАБ ПАСЛЯ МЯНЕ ГЭТА НИХТО НЕ РАЗБУРЫЎ»

«Мы выратавалі прадпрыемствы»

Напачатку Прэзідэнт адзначыў, што яго вельмі хваліла сітуацыя на прадпрыемстве, таму інфармацый пра становішча на «Гомсельмашы» ён валодае. Прадукцыя прадаецца, за 10 месяцаў сёлета тэмпы росту экспарту ў параўнанні з мінулым годам — 118 %, паступленні сродкаў павялічыліся ў 11,6 раза, за дзевяць месяцаў перавыкананы паказчыкі бізнес-плана. Пералічыў гендиректар Аляксандр НОВІКАЎ асноўныя эканамічныя даныя ААТ. Тэмпы росту холдынга — 115 %, рэнтабельнасць продажаў — 6,3 %, сярэдні заробак — 1074 рублі. У планах да канца года — стварыць больш за 1800 адзінак тэхнікі і рэалізаваць 2250.

Прэзідэнт высока ацаніў поспехі прадпрыемства і яго кіраўніка: «Ведаеце, некаторыя нам прапаноўваюць перамяні і рэфармы: «А, гэта не трэба, прададзім». Але мы пайшлі іншым шляхам, магчыма, крыху нестандартным, сацыяльна-чужым шляхам. Не важна якім, але мы выратавалі прадпрыемствы. Так, дзесяці яны напружыліся, але і дзяржава пляноў падставіла», — сказаў кіраўнік краіны і заявіў, што і далей будзе падтрымліваць і вытворчасць, і працоўных, — на холдынгі іх амаль 13 тысяч чалавек, якія кормяць свае сем'і. Закрануў Прэзідэнт і тэму скарачэння работнікаў. «Людзі выходзяць на пенсію, хтосьці сам звальняецца, сыходзіць на іншыя прадпрыемствы. Трэба натуральных шляхам скарачацца. Нельга выкідаць людзей на вуліцу, якія б яны ні былі. Так, хтосьці па-іншаму думае, хтосьці запратаваў і іншае. Праз год усё зразумоўць, глядзіце: прайшло два-тры месяцы — ужо многія заводы зразумелі. На «Гомсельмашы» чаму ёсць вынік? Таму што тут пратэстоў не было, як былі іх не спрабавалі разгайдаць», — канстатаваў Прэзідэнт.

Генеральны канструктар Навукова-тэхнічнага цэнтры камбайнабудавання «Гомсельмаша» Сяргей Федаровіч расказаў пра навінкі прадпрыемства і іх вытворчасць магчымасці. Па словах спецыяліста, самая сур'ёзная барабача сёння ідзе за «электронку» — аблягчэнне працы механізатараў, навучанне іх тэхналогіям дакладнага земляробства, спутнікавым сістэмам.

«Адзін з сур'ёзных кірункаў — гэта выкарыстанне штучнага інтэлекту для кіравання машынай», — паведаміў Сяргей Федаровіч. Такі камбайн без механізатара ўжо выпрабавалі сёлета ў Гомельскай вобласці.

Прэзідэнт адзначыў, што важныя не толькі магчымасці тэхнікі, але і падрыхтоўка палёў да апрацоўкі. «Вы маленькі крок зрабілі (у сферы сельскай гаспадаркі. — Зв.)», але Гомельшчына павіна падцягвацца хоць бы да ўзроўню Брэсцкай вобласці», — паставіў ён задачу прысутным.

Камбайн

да Афрыкі давядзе

Пасля знаёмства з «абноўкамі» машынага парка «Гомсельмаша» і цэхамі прадпрыемства Прэзідэнт, які звычайна, сустрэўся з працоўнымі калектывам — адказаў на некалькі пытанняў супрацоўнікаў і журналістаў.

Па словах Аляксандра Лукашэнкі, на Гомельшчыне шмат людзей, якія з год у год падтрымлівалі дзяржаву, уладу і асабіста Прэзідэнта.

«Не скажу, што з-за гэтых мы падтрымліваем ваша прадпрыемства. Проста ад вас няма куды дзецца, як без камбайнаў? Вы ствараеце той тавар і прадукт, якія неабходныя краіне. І не толькі нашай краіне — амаль 75 працэнтаў у вас экспарту», — сказаў Прэзідэнт.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка адзначыў: дзяржава ва ўсе часы аказвала значную падтрымку кампаніі яшчэ і таму, што на «Гомсельмаш» «павесілі» «Лідаграпрамаш» і «Гомсельмаш» завод ліцэнцыя і марнавалі». Усе прадпрыемствы холдынга сёння працуюць з прыбыткам.

Яго асабіста радуе, што «Гомсельмаш» змог поўнасьцю разгрузіць свае склады і прадукцыя сёння прадаецца «з калёс». Адначасна Прэзідэнт паставіў ў Афрыканскі рэгіён, неабходна асвойваюць гэты рынак і далей, бо ён развіваецца.

Ён назваў канструктарскія распрацоўкі «Гомсельмаша» сплавам маладосці і вопыту, адзначыўшы, што на ўсё прадпрыемствах неабходна даваць магчымасці рэалізавацца новым кадрам. Каб не страціць кампетэнцыі, прапанаваў падумаць над накіраваннем у будучы годзе ў мінскія ВНУ ітэаў спецыялістаў, якія будуць пасля працаваць на малой радзіме.

Таксама, па яго словах, кожны працоўны павінен рупліцца аб якасці тавараў — гэта залог экспарту, а канкурэнцыя ў сферы вытворчасці сельгастэхнікі ў свеце вялікая. «Ад гэтага нікуды не дзенешся, калі мы хочам застацца з машынабудаванай прадукцыяй. **А што такое машынабудаванне? Гэта магі людзей. Не будзе яго — студэнты не будзе. Тэхнароў не будзе. Мы страцім кампетэнцыі, як гэта ў нас па пэўных кірунках адбылося пасля распаду Савецкага Саюза. Машынабудаванне неабходна трымаць, трэба чапляцца за машынабудаванне, таму што гэта аўтарытэт, твар нацыі», — падкрэсліў Прэзідэнт.**

На яго думку, у нашых машынабудаванніх шмат патэнцыйных рынкаў, нават на постсаветскай прастору — Казахстан, Украіна, Каўказскі рэгіён.

Па выніках дакладаў і знаёмства з прадпрыемствам Прэзідэнт рэзюмаваў — холдынг і «Бабруйскашыва» (пастаўляе сваю прадукцыю на «Гомсельмаш») яго парадавалі. **«Такія буйныя ў нас 4—5 кампаній, калі ажывуць і будуць рухацца наперад, аснову гэтай дзяржавы, эканоміку, мы захаваем».**

«Галоўнае — у нас будуць інжынеры»

Адно з пытанняў кіраўніка дзяржавы — пра перспектывы машынабудаванай галіны нашай краіны.

«Гэта аснова. Для мяне, як Прэзідэнта, гэта аснова — захаваць машынабудаванне. Для чаго? Не для таго, каб вырабляць гэтыя жалезякі, не ў гэтым галоўнае, — адказаў Аляксандр Лукашэнка. — Галоўнае — у нас будуць інжынеры. У нас будуць канструктары, кіраўнікі».

Ён лічыць невяпадковым, што інжынерна-тэхнічныя работнікі амаль не ўдзельнічаюць у акцыях пратэсту.

«Інжынеры — зусім іншыя людзі. І калі я прызначаю на пасаду людзей, гляджу бярэгію чалавека, калі ў яго ёсць армія і рабочая заваска, ды яшчэ калі ён інжынерам не дзе працаваў — злёўна вуліца», — расказаў беларускі лідар. — «Вось галоўнае — мы магі заховаваць, людзей. Таму гэта вельмі важна».

Яшчэ адна прычына развіваць гэтую галіну — дасягнутае за апошнія 25 гадоў.

Аляксандр Лукашэнка ўспомніў часы, калі ў Беларусі не было тэхнікі, каб убраць хлеб. Гэта, па яго словах, было ў сярэдзіне 90-х гадоў мінулага стагоддзя. Камбайны, набытыя падчас існавання СССР, ужо знікліся, і, каб выратаваць сітуацыю, прыходзіла прыдумляць і выкручвацца з тым, што было.

«Вось тады было галоўнае пытанне — што рабіць з «Гомсельмашам», — успомніў Аляксандр Лукашэнка. — Ці будзем мы вырабляць свае кормабарачныя і збожжабарачныя камбайны? А тады ж толькі два тыпы выраблялі».

У той час гучалі аргументы супраць будаўніцтва свайго камбайна, прапаноўвалася закупляць гэтую тэхніку, напрыклад, у Германіі.

«Я гавару: а за што купім? Для таго каб купіць дарагія камбайны ў Германіі маркі CLAAS ці John Deere — амерыканскія камбайны, якія знізня грошы патрэбныя. І тады мы прынялі рашэнне: будзем рабіць свой камбайн», — расказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу і на прайдзены шлях: **«Калі вы мяне пытаецеся, якая перспектыва — ды я ніколі ў жыцці не загублю тое, што рабіў, у тым ліку і ўласнымі рукамі. Таму машынабудаванню ў Беларусі будзе».**

Зробленае не зможа знішчыць і іншая ўлада, упэўнены беларускі лідар. **«Мая задача зрабіць так, каб пасля мяне гэта ніхто не разбурыў»,** — падкрэсліў ён. — «Не змог. Бо вы выйдзеце тады на вуліцы і будзеце пратэставаць. Таму ніякай здрады, гэтага вы нават не кажыце пра мяне — вы дакладна ведаеце, што я нікому не здрадзю і не здраджу, нават калі маю жыццё будзе пагроза. Гэта выключана».

Пры гэтым Прэзідэнт не супраць сумеснай вытворчасці

«Укладвайце грошы, мы не супраць. Я пра Казахстан сказаў (магчымаць уваходжанне казахстанскага капіталу ў «Гомсельмаш» абмяркоўвалася ў тым ліку падчас леташняга візіту беларускага лідара ў Нур-Султан. — Зв.). Але ўкладайце так, каб мы карысць ад гэтага атрымалі, а для нас галоўнае зараз — рынкі, — растлумачыў ён. — Калі будзе куды прадаць, дзе збожжа вырошчваюцца і кармы, — калі ласка, мы адрытчы, прыходзіце. Але на тых умовах, якія стаўлю, не надта хочучы».

Умовы, якія ставіць Прэзідэнт, датычацца і захавання працоўнага калектыву. Пазіцыя кіраўніка дзяржавы — нельга ў адзін момант выставіць на вуліцу некалькі тысяч чалавек. «Больш за тое, сёння дырэктар жага, што тут патраба ў 200—300 чалавек. Але таленавітых, здольных спецыялістаў, каб былі зваршчыкі, шпіроўшчыкі і іншыя. Гэтыя прафесіі запатрабаваныя. Таму **няхай моладзь думае, што работчы — гэта ўжо не раб, не, сёння работчы чалавек — гэта залатыя рукі. І влізны поспыт на работчы»,** — заўважыў ён.

Праблема дэфіцыту кваліфікаваных работчы некалькіх спецыялістаў і на саміце ЕАЭС, расказаў Аляксандр Лукашэнка. У Кыргызстане і Расіі страцілі сістэму прафэздарукацыі, але ў Беларусі яна захавалася, і наша краіна аказвае, па яго словах, дапамогу ў падрыхтоўцы работчы кадраў для іншых краін.

Некалькі слоў Прэзідэнт сказаў і пра студэнтаў ВНУ: «Мы сёння навуцаем студэнтаў больш, чым у Савецкім Саюзе. Нам столькі не трэба, гадоў 12 таму паўстала пытанне: што рабіць? Давайце будзем навуцаць столькі, колькі патрэбна Беларусі. Разузна было пастаўленае пытанне». Тым не менш ён тады выступіў супраць скарачэння набору ў ВНУ і сказаў, што не шкадуе аб прынятым рашэнні нахонт захавання набору ў ВНУ: **«Няхай у нас будуць адукаваныя людзі. Толькі галаву трэба трымаць на плячах».**

Ён пахваліў завадчан за працоўныя дынастыі і заклікаў іх захоўваць вытворчасць.

«Я не хачу, каб мы сталі прыдаткам»

Прыватызцыя такіх прадпрыемстваў, як «Гомсельмаш», не заўсёды абарочваецца добрам для тых, хто там працуе, дадаў беларускі лідар. Крамя скарачэння калектыву, жадання патэнцыйнага капіталіста набыць за бясплату, ёсць рызыка згортвання кампетэнцыі.

Аляксандр Лукашэнка сказаў: ён ведае што гэта такое — калі народ ствараў каштоўнасці, якія могуць быць прададзеныя за бесцэнна.

«Таму вы нават не думайце, што я пайду на абсалютна нейкую прыватызцыю. Пляціце грошы, а мы потым будзем глядзець, што мы ад гэтай прыватызцыі атрымаем. Калі дасце грошы, мы створым новую тэхніку і на ваш рынак, як у Казахстане, паставім», — рэзюмаваў ён і дадаў, што не пагадзіцца нават на прыватызцыю з боку расіяна, бо не жадае, каб «Гомсельмаш» стаў прыдаткам «Растсельмаша».

Падобны матыў адмовы ў прыватызцыі МАЗа, МЗКЦ, іншых вытворчасцяў.

«Я не хачу, каб мы сталі прыдаткам кагосьці, воль і ўсё палітыка», — падсумаваў беларускі лідар. — «Таму не пераывайце. Усё міне. Было і больш складана».

Як лепш для людзей і дзяржавы?

Пры адказе на пытанне супрацоўніцы заводу — маці трох дзяцей, Прэзідэнт падкрэсліў, што перад уладамі стаіць задача ў комплекснае разгледзець «шматдзетнасць». Асноўная мэта, каб грашовая дапамога, якую выплачваюць да трох гадоў малым, даходзіла на іх патрэбу. Ёсць планы перагледзець і тэрмін знаходжання ў водпуску па выхаванні дзіцяці.

«Некаторыя сядзяць у дэкрэтным водпуску два гады, а з двух гадоў дзіця адводзіць у яслі. То-бок, дзіця маці аддала дзяржаве, мы яго глядзім, а яна сядзіць у дэкрэтным. Гэта не значыць, што ўзяў і скараціў дэкрэтны водпуск. Але мала краін дасталося з трыма гадамі дэкрэтнага водпуску. І самі жанчыны ўнеслі прапанову скараціць тэрмін да двух гадоў», — заявіў кіраўнік краіны.

Па яго словах, усё гэтыя пытанні па тэме ён сабраў і накіраваў ва ўрад і дэпутатам. «Абмяркоўвайце, раіцеся са сваімі выбаршчыкамі, а потым унесце Прэзідэнту, будзем прымаць рашэнне. То-бок, мы не прынялі ні па адным з пытанняў рашэння, але гэтыя пытанні на парадку дня. Зробім як лепш для людзей і дзяржавы», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт расказаў, што толькі калі ў кожнай сям'і з'явіцца па тры дзіцяці, у краіне будзе прырост насельніцтва.

Кіраўнік краіны нагадаў пра магчымасці атрымаць амаль 10 тысяч долараў «сямейнага капіталу» на трэці дзіця. Патраціць гэтыя грошы спачатку магчыма было з 18-гадовага ўзросту дзіцяці, з цягам часу дазволілі раней скарыстацца сродкамі для лячэння, адукацыі і набыцця жылля шматдзетнымі.

«Нараджайце, будзем знаходзіць гэтыя грошы па 10 тысяч долараў на кожнае дзіця пасля двух. Гэта галоўнае. Не будзе дзіцяці — не будзе працоўных, і ніякай адукацыі і кампетэнцыі не трэба», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

«Падваргаў усё сумненню»

Журналісты таксама задалі некалькі пытанняў Прэзідэнту. Адно з іх было пра непацверджаную інфармацыю са згаданнем выдому ў Беларусі прывітанчак, якая з'яўляецца ў ананімных тэлеграм-каналах.

Калі рэзюма пра так званыя з'явіў тэлефонных перагавораў, якія датычацца гібелі Рамана Бандарэнкі, то поўны адказ будзе дадзены на будучым тыдні, паабяцаў Аляксандр Лукашэнка.

«Але ўсім вам павінен сказаць: ад інтэрнэту нікуды не пададзецца. Папершае. А па-другое, гэта сметніца, але ж шмат карыснага. Аператыўнасць», — адзначыў ён і паведаміў, што сам не карыстаецца мабільнай сувяззю, бо мабільныя тэлефоны дазваляюць адсочваць месцазнаходжанне людзей і падслухаваць іх размовы.

«Таму больш акуратна з гэтымі тэлефонамі, — параіў Аляксандр Лукашэнка. — Калі вы нешта бачыце, воль, як ты сказаў, апошня гэтыя злівы: размовы там, прывішчы, правільна ты заўважыў... Ужо пералічваюць прывішчы бліжэй да Прэзідэнта. Чаму гэта робяць тры месяцы? А нядзеля! (па нядзелю зарплата запар у Мінску адбываюцца пратэсныя шэсці. — Зв.)».

Ён упэўнены, што пахаванне Рамана Бандарэнкі, які загінуў пасля бойкі з-за бел-чырвона-белай сімволікі ў сваім двары, апаненты ўлады хацелі выкарыстаць, каб мабілізаваць людзей на выказванне пратэсту, але самі я хлопча не жадала гэтага. Таму і адбылося ўкіданне новай інфармацыі, сцвярджае беларускі лідар.

«Падваргаў усё сумненню», — нагадаў класіка Аляксандр Лукашэнка. — **«Што б ты ні рабіў у жыцці, нават калі гэта абсалютна вядома, падвергні гэта сумненню, правер яшчэ раз, прарэвізуй дзясяткі разоў — не будзе памыліца. Падваргаўце усё сумненню. Не спайшчыце ніколі. І ведаеце, што нас зараз раздзіраюць.** Пачалі з бліцкрыгу, кветачкі і іншае, радыкалізацыя, страйкі — не пайшлі работчыя. А што рабіць? Як падтрымаць пратэсныя настроі? Як далей рухацца?»

Згортванні людзей, якія працуюць на адной дваровай тэрыторыі, на думку Прэзідэнта, таксама маюць небяспеку. «Для некага гэта дваровае тэрыторыі, жартачкі, а для нас вясной — гэта ачаг грамадзянскай вайны, — папярэдзіў ён. — Што будзем рабіць потым? І яны не дурныя. Гэта не нашы гэтыя воль тэлеграм-каналшчыкі, яны ж сапільныя ўсе, ім па 23-25 гадоў самае вялікае. Гэта не яны. Супраць нас працуе магучая спецслужба свету — ЗША. Яны пад Варшавы цэнтр стварылі, а зараз у Кіеве стварылі. Добра, я б сказаў. Але мы з расіянамі, разведка наша і расійская, папрацавалі і ўбачылі гэтыя цэнтры. Неводнага палкія там няма. Гэта толькі тэрыторыя. Там усё амерыканцы сядзяць. Разумныя, таленавітыя, здольныя людзі».

Беларусь стала некаму ўпоперак горла, бо аказалася знадта самастойнай і трывалай, лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Тлумачыць людзям рункі і гісторыю

У адказ на адно з пытанняў журналіста аб палітычных падзеях, кіраўнік краіны заявіў, што прыбрэў бел-чырвона-белыя сцягі як фашысцкую сімволіку з нашага грамадства і зробіць гэта прыгожа, тлумачыць людзям сэнс і гісторыю гэтай сімвала. Прэзідэнт канстатаваў, што бела-чырвона-белы сцяг лічыць фашысцкай сімволікай і сам унёс у 90-х пытанне аб змене дзяржаўнай сімволікі на рэфэрэндуме.

«Пераважна большасць падтрымала сённяшняе дзяржаўнае сімволіку, якія да мяне пытанні? Прытым Лукашэнка партрэтаў пад бач-сцягамі не было, а фашыстаў і Гітлера былі, і мы паказваем гэта. Хто мог падаумаць, што тады Янкі Купалы, які быў у гадзі вясны ўвешаны бач-сцягамі, будзе пад гэтымі сцягамі ў гэтым годзе?», — звярнуў увагу Аляксандр Лукашэнка.

Па словах Прэзідэнта, фашызм як краінавая форма нацыяналізму непрымальна для яго як чалавека з талерантнымі поглядамі.

«Што датычыцца фашызму, ты да мяне ніяк не прыкліш, бо я інтэрнацыянальны чалавек. Для мяне, што ўкраінец, што рускі, што паліак, што беларус, літовец, немец — усё роўна. Вы ж бацьчы маю палітыку, я заўсёды ганарыўся, што ў нас няма боек і супярэчнасцяў паміж рознымі нацыянальнасцямі», — акцэнтаваў кіраўнік краіны.

Марыя ДАДАЛКА, Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА, г. Гомель.

Наш фармат

Канструктыўны дыялог як «маркер» здароўя грамадства

Жыхары Гомельшчыны актыўна ўключыліся ў новы фармат абмеркавання грамадска-палітычнага жыцця ў краіне. Свае прапановы яны агучваюць у грамадскіх прыёмных, якія штотдзень арганізуюць пры Гомельскім абласным выканаўчым камітэце. Чарговы прыём правёў старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аблвыканкама Пётр ШУЦЬКО.

заў сваё меркаванне пенсіянер. — Плюс трэба павышаць ролю працоўных калектываў у кіраванні прадпрыемствамі, на якіх яны працуюць. Неабходны не толькі дзяржаўны, але і народны кантроль.

Сваю прапанову падчас работы грамадскай прыёмнай агучыў пенсіянер, інвалід І групы Юрый Казіятка. На яго думку, трэба мадэрнізаваць сістэму кіравання, але «не ламаць»:

— Заслуга Прэзідэнта Лукашэнка ў тым, што, атрымаўшы Беларусь пасля развалу Саюза, ён паклапаціўся аб

адраджэнні сельскай гаспадаркі, стварэнні нацыянальнай арміі, аб падтрымцы і мадэрнізацыі прамысловасці. Пакуль ад моцнай улады — адны плюсы. Навошта ўсё ламаць? — упэўнены гамельчанін.

Мужчына закрануў тэму крэдытавання людзей яго ўзроставай катэгорыі пры афармленні рэстарэміноўкі ў гандлёвых сетках:

— Прашу заканадаўча замацаваць права набываць пральныя машыны, халадзільнікі, тэлевізары новага ўзору, не абмяжоўваючы ўзроставыя рамкі чалавека 68 гадамі, — падзяляўся сваім меркаваннем пенсіянер.

На тое, што работа ў фармаце грамадскіх прыёмных у многім — працяг дыялогавых пляцовак і практыкі прамых ліній, звярнуў увагу пасля зваротаў грамадзян Пётр Шучко:

— Такі фармат дыялогу традыцыйна існуе ў выканкамах. Ад чалавека можна чацьці аб праблеме, якая для яго важная. Калі не атрымаецца апераўна вырасціць пытанне, то можна з дапамогай унясення

змяненняў у заканадаўства ўсё ж дамагчыся важнага для людзей выніку. Таму мы сёння прымаем да вывучэння розныя прапановы, абмяркоўваем іх, дапрацоўваем, каб вынесці затым на грамадскае абмеркаванне.

Акрамя таго, старшыня камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне аблвыканкама зазначыў, што дыялог вядзецца актыўна і канструктыўна:

— Важна, як адзначыў нядаўна кіраўнік дзяржавы, не ламаць існуючую Канстытуцыю, а вырашаць усё пытанні, як у цывілізаваным грамадстве. Беларусы гэта разумеюць, — падкрэсліў Пётр Шучко.

Нагадаем, што грамадскія прыёмныя працуюць па ўсёй краіне. Напрыклад, у Гомелі прапановы можна пакінуць у аўторак і чацвер з 16.00 да 18.00 па адрасе: пр-т Леніна, 2, кабінет 106. Звярнуцца можна як асабіста, так і па тэлефоне 8 (0232) 33-12-37.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

На слыху

АСАБЛІВА ЎРАЗЛІВЫЯ КАТЭГОРЫІ

будуць вакцынавацца ад COVID-19 у першую чаргу

А гэта каля двух мільёнаў чалавек — менавіта такую лічбу агучыў выконваючы абавязкі міністра аховы здароўя Дзмітрый ПІНЕВІЧ, адказваючы на пытанне аднаго з сенатараў падчас абмеркавання змяненняў законаў аб ахове здароўя і аказанні псіхалагічнай дапамогі, якія ўчора разглядалі ў Савеце Рэспублікі.

Па яго словах, плануецца вакцынаванне за сродкі бюджэту каля двух мільёнаў чалавек з катэгорыі найбольш уразлівых маецца на ўвазе прадстаўнікоў тых прафесій, якія найбольш кантактуюць з людзьмі, — медыцынскія, педагогічныя работнікі, прадстаўнікі сферы гандлю ды іншыя.

— Мы будзем прышчапляць, пачынаючы з невялікіх груп насельніцтва, але плануем павялічыць гэты ахоп да двух мільёнаў чалавек, — удакладніў у размове з журналістамі Дзмітрый Піневіч.

Ён нагадаў, што зараз праводзяцца клінічныя даследаванні трэцяй фазы вакцыны ад COVID-19 расійскай вытворчасці. Кіраўнік ведамства растлумачыў, што далейшыя крокі па супрацьдзеянні распаўсюджванню каранавіруснай інфекцыі з дапамогай вакцыны можна будзе вызначыць пасля дэталізацыі «дарожнай карты», якая павінна з'явіцца ў хуткім часе.

У межах дамоўленасцяў, дасягнутых паміж кіраўнікамі Расіі і Беларусі, зараз вырашаецца пытанне аб вытворчасці зараданай вакцыны на тэрыторыі нашай краіны, удакладніў суразмоўнік.

— Праз два тыдні будзем ведаць тэрміны, аб'ёмы і месца выпуску, — растлумачыў ён.

Дзмітрый Піневіч таксама нагадаў, што вакцынаванне з'яўляецца адным з дзейных спосабаў уплыву на эпідэміялагічныя працэсы.

— Памятаеце, калі ў 2009 годзе была эпідэмія свайнога грыпу, на той момант прышчэпкі рабілі, калі не памыляюся, 7-8 % насельніцтва. Пасля той эпідэміі вакцынуецца каля 40 % насельніцтва штогод, і сёлета ахвотных было яшчэ больш, — рэзюмаваў ён.

Вольга АНУФРЫЕВА.

У АДПАВЕДНАСЦІ СА СТАНАМ ЗДАРОЎЯ

Перахварэлым на COVID-19 для рэабілітацыі прапануюць шпіталь для ветэранаў ВВВ

У Віцебску для інфіцыраваных каранавірусам пацыентаў вылучаюць нават асобныя медыцынскія ўстановы.

Напрыклад, паводле інфармацыі абласнога штаба па супрацьдзеянні распаўсюджванню COVID-19, у Віцебскім абласным клінічным радзільным доме аказваюць спецыялізаваную дапамогу інфіцыраваным цяжарным жанчынам і жанчынам з гінекалагічнымі праблемамі. А жанчын без «ковіду» перавялі ў гарадскі клінічны радзільны дом № 2. Іншых інфіцыраваных пацыентаў шпіталізуюць у хірургічным корпусе Віцебскага абласнога клінічнага анкалагічнага дыспансера.

Ёсць і іншыя прыклады пераводу пацыентаў у адпаведнасці з іх станам здароўя.

Як адзначыў у размове з журналістам кіраўнік галоўнага ўпраўлення па ахове здароўя Віцебскага аблвыканкама Міхаіл ВІШНЯВЕЦКІ, у райцэнтрах медыкі спраўляюцца з павелічэннем колькасці «ковідных» пацыентаў, і калі трэба, у Віцебску гатовыя прыняць цяжкахворых.

Што датычыцца рэабілітацыі, яна праводзіцца ў вельмі добрых умовах. У прыватнасці, да паслуг пацыентаў Віцебскага абласнага шпіталь інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны «Юрцава», які знаходзіцца ў аднайменнай вёсцы, што ў Аршанскім раёне.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ФАКТЫ

ПАДЗЕІ

НАВІНЫ

НОВЫЯ МАГЧЫМАСЦІ. НОВЫЯ МЕСЦЫ

На прадпрыемстве «Брэстгазаапарат» запрацаваў новы вытворчы корпус

У мікрараёне Бярозаўка абласнога цэнтра пачаў дзейнічаць новы корпус па арганізацыі ўласнай вытворчасці гарэлак стала. Пра гэта ў сваім тэлеграм-канале паведаміў старшыня Брэсцкага гарвыканкама Аляксандр РАГАЧУК.

Запуск названай вытворчасці дазваляе аптымізаваць тэхналагічныя працэсы, лакалізаваць нарыхтоўчую дзейнасць і, галоўнае, стварыць у перспектыве больш за 70 новых рабочых месцаў.

Аб'ект разлічаны на выпуск 500 тысяч камплектаў гарэлачных груп. Узвядзенне корпуса стала вынікам рэалізацыі інвестыцыйнага праекта «Будаўніцтва ліцця СП ААТ «Брэстгазаапарат».

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота з тэлеграм-канала Аляксандра Рагачука.

РУХ АДНОЎЛЕНЫ

Мост цераз Котру ўвялі ў эксплуатацыю

Цяпер не трэба накручваць лішнія кіламетры на трасе М6, а можна ехаць па кароткім маршруце. Раней з-за вялікага патаку аўтамабільнага транспарту тут часта ўзніклі заторы. Два аўтамабілі нават не маглі размінуцца. Пасля рэканструкцыі мост значна пашырыўся.

Мост цераз раку Котру каля Скідзеля пабудаваны яшчэ ў 50-я гады мінулага стагоддзя з канструкцыі разабранага моста ваеннага прызначэння. Цяпер ад былой пабудовы засталіся толькі праемежковыя апоры. Старыя бэлькі замянілі і паклалі новую маналітную пліту. Мост значна пашырыўся, цяпер ён двухпалосны, з'явіліся два тратары для пешаходаў, узмоцнены берагавыя адкосы, устаноўлены новыя бар'ерныя агароджы. Работы вяліся філіялам «Аўтамоств» прадпрыемства «Гроднааблдарбуд». Мост цалкам адноўлены за восем месяцаў.

Адкрыццё гэтага аб'екта спрасціла рух па трасе М6 і выезд з горада-спадарожніка Скідзеля ў Гродна.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота grodnonews.

З ПАВАГАЙ ДА ПОДЗВІГУ

Блізу Віцебска перапахавалі больш за сорок чырвонаармейцаў

У наваколлях вёскі Навінкі Віцебскага раёна, што прыкладна за 20 кіламетраў ад Віцебска, на воінскім мемарыяле ва ўрачыстай абстаноўцы былі перапахаваны 42 вызваліцелі Прыдзвіння.

Яны загінулі зімой—вясной 1944 года. Іх астанкі знайшлі гэтым летам, дзюкуючы пошукавікам з Наваполацка, Маскоўскай вобласці і ваеннаслужачым 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна, растульмачылі ў райвыканкаме.

Ад імя выканаўчай улады Прыдзвіння ім падзякаваў начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі аблвыканкама Геннадзь Ягораў.

Ён падкрэсліў, што інтарэс і павага да подзвігу бацькоў і дзядоў — добры прыклад патрыятызму і выхавання любові да Радзімы ў моладзі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НАЙЛЕПШАМУ САЛДАТУ І ЯГО БАЦЬКАМ

У Дзвіне Кобрынскага раёна адзначылі найлепшага ваеннаслужачага тэрміноўца ваеннай службы 111-й гвардзейскай артылерыйскай брыгады і выказалі падзяку яго бацькам. Мерапрыемства адбылося ў музейным пакоі Дзвінскай сярэдняй школы. Гадзіннік ад міністра абароны Андрэй Ванько ўручыў ваенны камісар Кобрынскага і Жабінкаўскага раёнаў Аляксандр САМАРЭВІЧ. А бацькі дэмабілізаванага салдата Алена Іванаўна і Уладзімір Аляксандравіч атрымалі падзячныя лісты.

Як расказаў афіцыйны прадстаўнік названай артылерыйскай брыгады Мікіта МАЛОДЧАНКА, за час службы Андрэй Ванько паказаў сябе найлепшым чынам. Ён добра асвоіў спецыяльнасць механіка-вадзіцеля самаходнай артылерыйскай устаноўкі. Службу прайшоў на выдатна.

Падчас уручэння ўзнагароды.

Да арміі Андрэй скончыў Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт, атрымаў спецыяльнасць эканаміста. Пасля вучобы стаў працаваць у прадстаўніцтва Дзярстраха па горадзе Брэсце. Але восенню хлопец атрымаў павестку і пайшоў у войска. Сумленна адслужыў год і збіраецца вярнуцца на ранейшую работу.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Збылася мара...

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.**)

Па прафесіі Яўген Дарагуш — праграміст, але вельмі цікавіцца гісторыяй. Перачытаў ямаля артыкулаў пра гэтыя мясціны, пазнаёміўся з архіўнымі матэрыяламі. Такім чынам даведаўся, што тут знаходзілася да трох дзясяткаў млыноў на штучных вадаёмах і найбліжэйшых рэчках — Татарцы і Ласасяны. А яшчэ Яўген расказаў, што ў гэтых мясцінах павінен быў прайсці знакаміты Аўгустоўскі канал. Месца было перавалачнае і для воднай транспарціроўкі грузаў. Але канал усё ж такі пабудавалі крыху далей, бо не змаглі дамовіцца з уласнікамі зямлі.

— Я бачыў, як гэтае месца паступова ператвараецца ў сметнік. Калі з’явілася магчымасць, я з таварышам выкупіў млын і стаў займацца фермерскай гаспадаркай. У планах было аднавіць вадаём і займацца агракультурымі, фермерствам, — растлумачыў суразмоўнік.

Прайшоўшы праз поле, падыходзім да старажытнага млына. З-за шума вады здаецца, што ён у рабочым стане. Яго прызначэнне відавочнае яшчэ і таму, што захавалася многія старыя механізмы. У прыватнасці, кола, якое калісьці прыводзіла ў рух вада. Гродзенец мяркуе, што спачатку тут быў драўляны млын, і толькі ў часы Тызенгаўза пабудавалі каменны. На будынку бачны пласты некалькіх эпох. Напрыклад, арка і частка сцяны захаваліся з XVIII стагоддзя. Ёсць кладка савецкага часу, аб чым сведчыць адпаведны расцёр. А ёсць і больш сучасны рамонт.

Абыходзім будынак з іншага боку. На тарцы добра відаць лічы — 1894. Па словах Яўгена, гэта дата апошняй рэканструкцыі млына. Такім ён дайшоў да нашых часоў.

— Апошняя рэканструкцыя займалася яўрэйскай сям’яй, якая зладзіла тут вытворчасць панчоў. Але падрабязных звестак аб гэтым я амаль не знайшоў, хоць прагледзеў архіўныя дакументы, магчыма яны ёсць у Вільнюсе, — расказавае

Яўген. — Гаспадар з сям’ёй жыў тут да 1938 года, а потым вытворчасць і свой дом прадаў паляку і з’ехаў у ЗША. Млын працаваў да пачатку 50-х гадоў. Пры ім была лесапілка, дзе выраблялі гонты. Але неўзабаве ўласніка асудзілі, а млын забралі ў калгас. Дарчы, ён яшчэ некаторы час працаваў па сваім прызначэнні.

Таму захаванасці будынка паспрыяла не толькі яго зацікавае месца, але і сама канструкцыя. Большая частка сцяны складзена з бутавых камянёў. Іх і даставіць цяжка, і выкарыстаць потым асабліва няма дзе. Новы ўласнік мяркуе стварыць тут цікавы турыстычны аб’ект. Нараджэнню такой ідэі потым паспрыяла наяўнасць вадаёма. Сапраўды, побач з млынам раскінулася маляўнічае возера, на якое падчас нашай гутаркі прыляцеў лебедзь. Аказалася, гэтыя птушкі жывуць тут пастаянна, а сёлта ў пары было заўважана шэсць птушанят. Гэта цяпер Яўген з гонарам паказвае свае ўгоддзі, а спачатку нават не ведаў, з чаго пачынаць.

Перш-наперш была праведзена татальная ачыстка тэрыторыі — літаральна па ўсім участку. Асабліва праблемнае аказалася возера. Дарчы, яно таксама прысутнічае на карце XVIII стагоддзя. А вось

смецце ад навакольных дач і катэджаў — на жаль, прыкмета нашага часу. Фермер ачысціў возера і плануе яго зарыбіць. Увогуле на гэты аб’ект у яго вялікія планы.

Але асноўныя спадзяванні Яўген Дарагуш звязвае менавіта з млыном. Яго мэта — паказаць унікальныя старажытныя механізмы ў дзеянні. Падобны музей можа стаць адзіным такім у Гродзенскім рэгіёне. Сёе-тое тут ужо зроблена. Па-першае, адноўлены дах, ачышчаны турбіна і наогул уся тэрыторыя.

Фермер праводзіць невялікую экскурсію па гістарычным аб’екце і раскавае аб далейшых планах. На сённяшні дзень ідуць работы па наладжанні электрыкі, каб зрабіць падсветку пад экспанаты.

— На другім паверсе мы бачым машыну для раздзялення зерня ад прымесяў. Ёсць тут стары вальцовы станок, прыстасаванне для атрымання крупы з зерня. Дапоўняць музей цікавыя экспанаты, знойдзеныя з дапамогай металашукальніка, — тлумачыць Яўген. — Усё жалезнае тут даўно вывезена, а драўлянае абсталяванне застаўся з-за яго вялікіх памераў. Напрыклад, ёсць станок на тры тоны, яго можна вывезці толькі з кранам. Быў яшчэ жалезны механізм, яго выбівалі ломам...

З набывцём млына ў фермера-праграміста раптам працуеся вялікі інтарэс да падобных аб’ектаў. Ён настолькі зацікавіўся імі, што нават стаў удзельнікам міжнароднага сімпозіума на маліналогіі — навуцы, якая займаецца вывучэннем млыноў і іх механізмаў. Кожныя чатыры гады ў розных краінах збіраюцца такія ж аматары і раскаваюць, хто што аднавіў, якія правёў даследаванні. На апошнім такім сімпозіуме ў Берліне, дзе сабралася каля 400 удзельнікаў, гродзенец быў першы (!) прадстаў-

нік з Беларусі за ўвесь час існавання гэтага аб’яднання. Паездка аказалася цікавай менавіта з пункту гледжання рэканструкцыі млына. Яўген даведаўся, як весці гэтую работу са старымі механізмамі, тым больш што гродзенскі аб’ект аказаўся ўнікальным з-за гарызантальнай турбіны. Але і такія цікавыя аб’екты знікаюць з-за іх незапатрабаванасці, альбо іх прыстасоўваць пад асабістыя патрэбы. Праз гэтыя разважання прайшоў і сам Яўген.

— Былі прапановы зрабіць з млына жылы дом, але я лічу, што гэта вар’яцтва, — лічыць фермер. — Да таго ж, пабудоваць новае жыллё значна танней — нават аграсядзібу. Таму я вырашыў аднавіць гэты аб’ект у яго першапачатковым выглядзе. На жаль, старыя млыны паціху знікаюць, і гэта не толькі ў нас, але і ва ўсім свеце. У найлепшым выпадку іх выкарыстоўваюць як турыстычныя аб’екты, частку з іх перабудоўваюць пад жыллё. У Германіі і Галандыі такіх безліч. Але многія стаяць закінутыя. Гэта сусветная тэндэнцыя. Калі яны не рэнтабельныя, ніхто не будзе імі займацца.

Яўген не тоіць, што ў яго ёсць жаданне давесці справу да канца. Паралельна развівае і сваю фермерскую гаспадарку. На выдзеленым участку вырошчвае ягады годжы. Каля возера мяркуе пабудоваць домік рыбака, праект якога ўзгоднены з мясцовымі ўладамі. Тады з’явіцца дадатковы камфорт для тых, хто жадае адпачыць на беразе возера, парбычыць, зрабіць шашлык. Фермер не забараняе гэта рабіць і цяпер. Галоўнае, кажа ён, каб не пакідалі пасля сябе смецця. Аб чым папярэдзваюць і шыльдачкі з адпаведным подпісам. Праход да млына таксама вольны. Дарчы, гэты аб’ект мяркуецца ўключыць у турыстычны маршрут «Шляхам Тызенгаўза», рэалізацыя якога вядзецца ў рамках трансгранічнага праекта.

Маргарыта УШКЕВІЧ,
фота аўтара.

Дзеля памяці

З ШУКАЛЬНІКАЎ ІСЦІНЫ

Памёр былы «звязовец», празаік, публіцыст Славамір АНТАНОВІЧ

Нарадзіўся ў 1955 годзе ў Шчучынскім раёне. Пасля вучобы ў Мінскім радыётэхнічным інстытуце ў роднай староцы і працаваў некаторы час — на Шчучынскім масласырзаводзе, у Шчучынскім райкаме КПБ.

Яшчэ са школьнага юнацтва пісаў заметкі, карэспандэнцыі для масцовага друку. З 1986 года — у журналістыцы. Спярша — у «Мінскай праўдзе». Затым — у «Звяздзе». Выступаў з артыкуламі, нарысамі ва ўсесаюзных газетах (у «Правдзе», «Советской России», «Сельской жизни»). У пяраддзень развалу Савецкага Саюза працаваў памочнікам першага сакратара ЦК КПБ. Пасля — дарадцам старшыні Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь. Завочна закончыў юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Працаваў ва ўрадзе, затым — у Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

З пачатку 1990-х гадоў Славамір Антановіч актыўна займаўся літаратурнай працай. Адна за другой пачылі свет яго кнігі — «Пётр Машэраў», «Прывіды Мажэйкаўскай кропасці», «У жніўні дзевяноста першага...», «Дыверсант Сталіна», «Лёс да запатрабавання», «Жыццё па-за законам» і іншыя. Іх дакументальная аснова прыцягвала чытача.

За творчыя здйсненні пісьменнік адзначаны прэміяй Беларускага саюза журналістаў «Залатое піро». Славамір Антановіч — лаўрэат Рэспубліканскага літаратурнага конкурсу «Залаты купідон», заслужаны журналіст Беларускага саюза журналістаў.

Рэдакцыя «Звязды» прыносіць шчырыя спачуванні родным і бліжнім нябожчыка.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОЗЬБІЦА

Еўра абышоў долар у глабальных плацяхах

Еўрапейская валюта ўпершыню з лютга 2013 года апырэдзіла долар і выйшла на першае месца па долі ў глабальных плацяхах. Як перадае Bloomberg са спасылкай на даныя SWIFT, у кастрычніку 37,82% усіх грашовых пераводаў, якія абслугоўваюцца сістэмай, было праведзена ў адзінай валюце ЕС. На другім месцы долар (37,64%). На трэцім — брытанскі фунт (6,92%). Пры гэтым выкарыстанне амерыканскай валюты скарацілася за год на 4,6 працэнтнага пункта. Нягледзячы на тое, што долар страціў першае месца ў SWIFT-плацяхах, ён працягвае быць лідарам сярод усіх рэзервовых сусветных валют, з’яўляючыся сродкам глабальных гандлёвых разлікаў. Так, згодна са справаздачай Банка міжнародных разлікаў, каля 50% усіх трансгранічных пазык і міжнародных аблігацый намінаваны ў доларах. Акрамя таго, амаль 85% усіх транзакцый на рынку Forex таксама праводзіцца з амерыканскай валютай. Таксама вядома, што палова гандлёвых рахункаў-фактур у свеце выстаўляецца ў доларах.

У Сеуле з’явілі пра пачатак трэцяй хвалі каранавіруса

У сталіцы Паўднёвай Карэі пачалася трэцяя хваля каранавіруснай інфекцыі, за яву на брыфінгу прадстаўнік міністэрства аховы здароўя Юн Тэ Хо. Яго працягвала выданне The Korea Herald. Чыноўнік заўважыў, што цяпер назіраецца ўздым захваральнасці ў параўнанні з тым становішчам, што адзначалася ў лютым-сакавіку і жніўні. Таму органы аховы здароўя апублікуюць рэкамендацыі па карэкціроўцы

ўзроўню сацыяльнага дыстанцыявання, каб муніцыпальныя ўлады маглі больш эфектыўна спраўляцца з сітуацыяй. «Павышэнне ўзроўню эфектыўнае для стрымлівання віруса, але паколькі гэта можа таксама паўпываць і на эканоміку, яны павінны цярпеза ацаніць рызыкі і сітуацыю з вірусам», — дадаў Юн Тэ Хо. Зараз у Сеуле і Кванджу ўзровень сацыяльнага дыстанцыявання падняў да 1,5. У такім выпадку, акрамя базавых мер засцярогі, уводзяцца абмежаванні на сходзі ў сто і больш чалавек. Акрамя таго, абмежавана дзейнасць «небяспечных» аб’ектаў, якія наведвае шмат людзей.

Названыя найгоршыя паролі года

Менеджар пароляў NordPass склаў штогадовы спіс самых ненадзейных сакрэтных камбінацый карыстальнікаў інтэрнэту. Лідарам антырэйтунгу NordPass стаў «123456», які сёлета выкарыстоўваў звыш 2,5 мільёна разоў. На другім месцы апынулася «ўскладненая версія» першага варыянту — «123456789», выкарыстаная амаль мільён разоў. На трэцім радку размясціўся пачатковец рэйтунгу — «picture1». Астатнія месцы ў топ-10 занялі «password», «12345678», «111111», «123123», «12345», «1234567890» і «senha». За выключэннем «picture1», усе паролі з першай дзясяткі падбіраюцца кіберзлочынікамі менш чым за дзясцяць секунд, адзначае NordPass. Паведамляецца, што людзі таксама часта выкарыстоўваюць назвы гуртоў, фільмаў, мультфільмаў і іншых аб’ектаў поп-культуры ў якасці пароляў, аднак такія камбінацыі таксама ляцца небяспечныя. Пры гэтым, як адзначаюць у NordPass, частае выкарыстанне падобных пароляў можа сігналаваць аб з’яўленні канкрэтных трэндаў у грамадстве.

Вёскі, якія знікаюць: апошнія жыхары

Зарэчча Камянецкага раёна

ПЕРШЫ ДЗЕНЬ ВАЙНЫ НА ПАМЕЖЖЫ

Вера Паўлаўна і Уладзімір Якаўлевіч Казыры ўжо 67 гадоў разам. Жывуць яны ў згодзе і з вялікай пішчатоў і клопатам ставяцца адно да аднаго, адно аднаго падтрымліваюць. Гэта адчуваецца ва ўсім. Вера Паўлаўна нібы ўшчэдра мужа за тое, што той столькі інфармацыі носіць у галаве, «не раўнуючы як той камп'ютар», але ж за гэтымі словамі хаваецца яе гонар, яе захапленне чалавекам, з якім пражыла столькі часу.

таксама жыла такая сям'я па прозвішчы Карчагіны. У іх было тое дзетка, меншае — некалькі тыдняў, як нарадзілася. «Раніччай у нядзелю ўсе ў доме спалі, як бацька зайшоў на палавіну кватарантаў і сказаў, што за рэччай нешта грукае, нібы бомбы кідаюць, мабыць, вайна пачалася, — згадвае Вера Паўлаўна дзень, што навечна засеў у памяці. — А кватарант не па-

часць, там паказвалі кіно. Для вясковых дзяцей гэта было амаль за свята. Яшчэ трэба было трапіць пад добры настрой палітрука, каб цябе пусцілі ў часць на кінасеанс для байцоў... Але ж яны ўмудраліся... І вось пасля фільма па дарозе дадому ім сустрэліся афіцэры на конях, не зусім звычайныя. Хлопчыкі звярнулі ўвагу, што форма ў іх была новая, як з іголачкі, і самі

і нашых адпусцілі. Вось так вайна для нас пачыналася, — расказвае Уладзімір Якаўлевіч. — І яшчэ ў той дзень да нас у хату зайшоў немец, які добра гаварыў па-польску, пачаў распываць дзеда, як мы тут жывем. А дзед паказаў на мяне: «Войга павайш міласці сірата расце». Майго бацьку перад самай вайной прызва-лі на зборы ў Войска Польскае, дзе ён раней служыў. І забліў ў першыя дні акупацыі Польшчы. Бацьку было тады 29 гадоў. Вось дзед і падзяліўся сваімі горам і крыўдай. А немец падняў палец літаральна перад дзедавым носам і сказаў: «Памятай, Гітлер пайшоў на Расію і знойдзе там магілу». Потым папярэдзіў, калі дзед каму-небудзь скажа пра гэтую размову, яму не паверваць, больш за тое, расстраляюць. Мне было строга забаронена нават згадваць каму-небудзь пра тое, што пачуў. А хто быў той немец і чаму ён так гаварыў, для мяне загадка па сённяшні дзень. Яна адно, усялякія людзі былі і сярод іх.

агранома. Пасаду агранома прапаноўвалі ў аб'яднаным калгасе, але гэта вымагала пераезду. Ды на сямейным савеце вырашылі не мяняць месца жыхарства. Прывыклі да свайго дома, тут нарадзіліся і падраслі дзеці, тут была немалая свая гаспадарка. Ну і засталася, а галаве сям'і даверылі ўзначальваць брыгаду. Так 26 гадоў і адпрацаваў брыгадзірам да самай пенсіі.

Што кар'еру калгаснага спецыяліста не зрабіў, не шкадуе. Жонцы ва ўсім памагаў. Яна працавала і швачкай, і загадчыкай комплекснага прыёмнага пункта тагачаснага сельнаселення. Як усе навокал, трымалі карову, свіней, вялікі агарод. Свая гаспадарка заставалася, бывала, цалкам на ім, асабліва ў выхадныя дні, калі Вера Паўлаўна як работнік службы быту была задзейнічана на вязаным гандлі. Ездзілі гандляваць у вялікія вёскі, у Брэст, ва ўкраінскія гарады. Згадала такі выпадак, калі ў выхадныя дні на адным з вязаных кірмашоў у яе ўкраіні куртку. Гэта была вялікая страта для яе невысокай зарплаты. Але жанчыну як работніка настолькі цанілі, што раённае кіраўніцтва выпісала прэмію, каб кампенсавалі кошт тавару.

А ў вёсцы брыгадзір быў той асобай, да якой усе ішлі з рознымі пытаннямі. І не толькі калі справа датычылася сенакоса альбо надзелу сотак пад бульбу. Яго і зараз называюць брыгадзірам. Таму не дзіва, што аднадушна абралі старшам вёскі. Вось толькі «брыгада» ўжо далёка не тая. З вялікага ў свой час населенага пункта са школай, клубам, магазінам Зарэчча стала зусім маленькай вёсачкай. Цяпер тут стала пражывае некалькі дзясяткаў чалавек. Праўда, нямаюць дамоў ажываюць летам, калі прыежджаюць дачнікі.

Вера Паўлаўна ж з Уладзімірам Якаўлевічам — яшчэ надзвычай актыўныя і рухавыя для сваіх гадоў. Зранку гаспадыня схадзіла ў лес і набрала позніх восеньскіх грыбоў. На зіму назапасіла яблыкаў і грэчкіх арэхаў з уласнага саду. Сваю няхотрую дамашнюю гаспадарку паспяхова вядуць самі. А ў выхадныя чакаюць дзяцей — дачкі жывуць у Брэсце. У пары ёсць ужо нават праўнукі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЛУЖЫЎ УЗОРНА

Пакахалі яны адно аднаго зусім маладыя. І пажаніліся адразу. Уладзіміру было толькі васьмнаццаць, Веры — на год больш. Але ж іншыя хлопцаў у войска праводзілі бацькі, а яго ўжо — маладая жонка. Было гэта ў далёкім 1955 годзе. Уладзімір Якаўлевіч згадвае службу, нібы з кнігі чытае:

Вера і Уладзімір КАЗЫРЫ.

— У «вучэбку» трапіў у Мар'іну Горку, дзе камандзірам палка быў Кузняцоў, удзельнік двух парадаў на Краснай плошчы, а потым мяне накіравалі ў Асіповічы. Служыў у 94-м гвардзейскім двойчы Чырванасцяжным ордэна Аляксандра Неўскага, ордэнаў Кутузава і Суворова Пражскім палку.

— Вой, як ён усё памятае, проста дзіва, — пільнула далонямі Вера Паўлаўна. — Лепш раскажы, як я да цябе прыезджала, а камандзір роты прыходзіў на вакзал мяне сустракаць.

— Было такое, — усміхаецца былы вайсковец. — Нядрэны баец, значыць, быў, калі радавому салдату дазвалялі спатканні з жонкай, некалькі дзён на гэта давалі. Перад дэмабілізацыяй прапаноўвалі застацца ў арміі. Падумаў аб гэтым, але жонка не згадзілася, таму адслужыў і вярнуўся. Жыццё сямейнае будавалі ў сваёй вёсцы, я цяпер кажуць, на малой радзіме.

ЯК АФІЦЭР КАРЧАГІН СЯМ'Ю РАТАВАЎ

Цікава, што абое помняць вайну. І абое ўспомнілі менавіта першы дзень, 22 чэрвеня. У 1941-м годзе мае Героі былі па ўростце вучнямі недзе першага-другога класаў.

Вёска іх стаіць на самым памежжы. Вакол размяшчаліся вайсковыя часці і пагранічныя заставы, семі афіцэраў найчасцей кватаравалі ў вясцоўцаў. У бацькоў Веры

верыў, яшчэ прыкрыкнуў, маўляў, няма чаго паніку разводзіць, гэта навалыцца грукоча. Ды пакуль усе паўставалі, жанчыны дзяцей пакармілі, прыбегла суседка і з парoga: «Немцы ў вёсцы!» Тая, аказалася, убачыла першых матацыклістаў. Ну, і пабег наш камандзір кудысьці, толькі жонцы загадаў сабраць дзяцей. Аказалася, падаўся ў часць, вярнуўся вельмі хутка з танкам і дзвюма бронемашынамі. «Значыць, ён быў не малодшы афіцэр, а ў добрым чыне», — заўважае галава сям'і. Адным словам, жонку з дзецьмі ён пасадзіў і паспеў вывезці літаральна пад абстралам і дамчаў да чыгуначнай станцыі. Дзень, пасля вайны, яна прыезджала да нас, мама ўсе іх рэчы зборала, захавала. А ён, як і многія, загінуў на фронце. Да гэтай пары памятаю іх адрас у Кастрэмчы вобласці, — гаворыць Вера Казыра.

ПРАРОЦТВЫ ДЫВЕРСАНТА І АКУПАНТА

Уладзімір Якаўлевіч згадаў саботу перад вайной. Яны з хлопчыкамі бегалі ў суседнюю вайсковую

надта ж дагледжаныя, у адрозненне ад тых афіцэраў, якіх яны бачылі ў часці. Вайсковыя размаўлялі, смяяліся, спыталі дзяцей: «Ну што, спадабалася вам кіно?» Тыя адказалі, што вельмі. «Заўтра будзе яшчэ цікавейшае», — прамовіў адзін з іх. Праз многа гадоў Уладзімір зразумеў, што гэта былі дыверсанты, і гаварылі яны пра зусім іншае «кіно», якое спасцігла нас 22-га чэрвеня. Потым людзі расказвалі пра іншых дыверсантаў, што сядзелі ў Палуках на могілках яшчэ з пятніцы. Асабліваці памежжа...

— А ў нядзелю немцы спакойна ўвайшлі ў нашу вёску, размясціліся, сталі ўмывацца каля калодзежа. А вось гэты танк з бронемашынамі, пра які расказала Вера, нарабіў такога перападоху, што яны сталі хапаць зброю, якую саставілі недзе каля плота, і адзін нямецкі салдат у тым вярхале выпадкова накалоўся на штык-нож. Іх камандзір падумаў на вясцоўцаў. Адразу ж узялі, можа, з дваццаці заложнікаў з ліку вясковых мужчын. Жыццё іх было ўжо на валаску, але ж той пацярпелы салдат чалавекам аказаўся. Літаральна перад тым як сканаць, сказаў, што гэта ён сам выпадкова параніўся,

Вось так і перажывалі людзі вайну. З Зарэчча, у якім пражывала тады 370 чалавек, у 44-м на вайну пайшлі многія. На розных франтах загінула 17 мужчын, вярнулася прыкладна столькі ж. «Я як кладуся спаць, кожны дзень іх успамянаю. Маладыя ўсе ў асноўным, як мой бацька, а то і маладзейшыя. Пайшлі і засталіся, вось што такое вайна, — голас у 84-гадовага чалавека дрыжыць. — Маё пакаленне яе ніколі не забывае».

АД ТРАКТАРЫСТА ДА БРЫГАДЗІРА

Яны, дзеці ваенных гадоў, заўсёды шмат працавалі. Уладзімір Казыра згадаў, што вучыцца ў школе не змог доўга, бо быў адзіны сын у маці, яе апора. Яшчэ да арганізацыі калгаса людзей абклалі падаткамі, трэба было вырасіць нешта на полі, прадаць, заплаціць. Падлеткам вазіў прадукты ў Брэст на базар, потым маці несла грошы ў сельсавет. І вечно ім з маці не хапала, каб разлічыцца цалкам, усё ім гаварылі пра нейкія даўгі. Сямігодку скончыў пазней у вярчэняй школе. А калі ў 1951-м арганізавалі калгас, пайшоў вучыцца на трактарыста. Больш за 15 гадоў працаваў на трактары з перапынкам толькі на армейскую службу. Але здольнага да навукі хлопца заўважылі і паслалі на вучобу. Завочна атрымаў дыплом

3 нагоды

Роднаму краю і яго людзям

Аўтара «Пісьмаў вайны», укладальніка «Астрэмечайскага рукапісу» пісьменніка Аляксандра ВАЛКОВІЧА павіншавалі з юбілеем у Брэсцкім раёне

Найбольшую вядомасць брэсцкаму пісьменніку Аляксандру Валковічу прынесла кніга пад назвай «Пісьмы вайны». Матэрыялы для кнігі аўтар збіраў доўга. Сустракаўся з роднымі франтавікоў, перапісваў лісты з вайны ад рукі, сканіраваў і фатаграфавалі збіраў гісторыі людзей на вайне ва ўсіх раёнах вобласці, працаваў у архівах і музеях. Кніга выйшла да 65-й гадавіны Перамогі. А другое, дапоўненае выданне убачыла свет лясць. Там аўтар апублікаваў успаміны сваёй маці, якая была адпраўлена на прымушоныя работы ў Германію. Для яго, сына франтавіка, паводле ўласнага прызнання, гэтая кніга мае асаблівае значэнне і сэнс.

Сёння ж асноўная творчая дзейнасць пісьменніка звязаная з альманахам «Астрэмечайскі рукапіс», які выходзіць з 2013 года ў Брэсцкім раёне. Краязнаўчы альманах даўно стаў своеасаблівым культурным

брэндам раёна ў многім дзякуючы руплівасці і настойлівасці яго ўкладальніка. Таму ў раённы Дом культуры павіншавалі пісьменніка з 70-годдзем прыйшло нямаля гасцей.

Празаіка, публіцыста, даследчыка гісторыі роднага краю ўганаравалі старшыня райсавета дэпутатаў Уладзімір Хвацік, намеснік старшыні райвыканкама Павел Вальнец, дырэктар ААТ «Астрэмечэва» Алег Бурак. Добрыя словы на яго адрас сказала старшыня Брэсцкага абласнага аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Таццяна Дзямідовіч. Яна адзначыла, што Аляксандр Міхайлавіч, аўтар шрагу кнігі і публіцыстычных артыкулаў, адзначаны Брэсцкай абласной літаратурнай прэміяй імя У. Калесніка, многімі рэспубліканскімі і міжнароднымі ўзнагародамі. Яго кнігі, прысвечаныя роднаму краю і яго людзям, палюбіліся чытанчу. Удзель-

Намеснік старшыні райвыканкама Павел ВАЛЬНЕЦ віншуе Аляксандра ВАЛКОВІЧА.

нікі імпрэзы пажадалі літаратуру плённай працы і новых твораў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Праекты і рашэнні

ПАНЭЛЬ ДЛЯ ФАТОНАЎ

Другая па магутнасці сонечная электрастанцыя будзе пабудавана ў Гродзенскай вобласці

Праект бярэцца ажыццявіць новы рэзідэнт СЭЗ «Гродна-Інвест» з Ірландыі. Прадпрыемства «Скайват» зарэгістравана ў кастрычніку гэтага года. Інвестыцыйны праект прадугледжвае будаўніцтва фотаэлектрычнай станцыі для энергетычнага забеспячэння рэзідэнтаў СЭЗ.

Як расказалі ў адміністрацыі СЭЗ, сетка фотаэлектрычнай станцыі будзе размеркавана на зямельных участках свабоднай эканамічнай зоны. Агульная магутнасць комплексу звыш 12 МВт. Згодна з праектам, аб'ём інвестыцый складзе больш за 5 мільёнаў еўра. У склад комплексу ўваходзяць дзясяткі тысяч фотаэлектрычных панэляў з акумулятарамі, дзе назапашваецца сонечная энергія.

Гэта другая па магутнасці сонечная станцыя ў Гродзенскай вобласці. Па інфармацыі Гродзенскага абласнога ўпраўлення

па наглядае за рацыянальным выкарыстаннем паліўна-энергетычных рэсурсаў Дэпартаменту па энергаэфектыўнасці РБ, у Сморгонскім раёне дзейнічае фотаэлектрастанцыя, магут-

насць якой складае амаль 18 МВт. А ўсяго ў рэгіёне 16 электрастанцый, якія працуюць ад сонечнай энергіі. З пачатку года імі атрымана 27 мільёнаў кВт электраэнергіі. Невялікія стан-

цыя функцыянуюць на тэрыторыі некаторых беларускіх прадпрыемстваў.

Праз некалькі гадоў «зялёную» электраэнергію змогуць атрымаць і спажываўцы ірландскага рэзідэнта СЭЗ «Гродна-Інвест». Падлічана, што ўвод станцыі дазволіць прадпрыемствам знізіць сабекошт прадукцыі. У адміністрацыі СЭЗ падкрэслілі, што гэта важна і для развіцця кааперацыйных сувязяў з міжнароднымі канцэрнамі, якія скіраваны на пашырэнне выкарыстання энергіі з аднаўляльных крыніц.

Трэба сказаць, што ірландскія кампаніі з аналагічнымі праектамі прыйшлі не толькі ў Гродна. Сёлета інвестары маюць намер будаваць такія станцыі і ў іншых СЭЗ, у прыватнасці Віцебску і Брэсце. Праўда, іх магутнасці меншыя.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота дадзена СЭЗ «Гродна-Інвест».

КІНАГЕРОІ РАЯЦЬ

Захаванне масачнага рэжыму пракантрылявалі ў брэсцкім кінаатэатры «Беларусь»

Роботнікі Брэсцкага занаўлагага цэнтру гігіены і эпідэміялогіі правялі маніторынг захавання масачнага рэжыму ў кінаатэатры «Беларусь», падчас якога адзначана, што ва ўстанове выконваюцца ўсе патрабаванні, прадыхаваннія эпідэміялагічнай. Дастаткова антысептыку. Усе супрацоўнікі ў масках, наведвальнікаў папярэджваюць аб неабходнасці насіць маску. У самай глядзельнай зале выкарыстоўваецца дыстанцыйная расадка. Месяцы, якія не прадаюцца, абазначаны адпаведным чынам. А яшчэ ёсць наглядная рэклама ад кінагерояў, якая павіна працягнуць увагу наведвальнікаў.

У сваім тэлеграм-канале мэр горада Аляксандр РАГАЧУК павадамія, што такія рэйдыва ў установы горада цяпер стануць рэгулярнымі.

Святлана ЯСКЕВІЧ, фота з тэлеграм-канала Аляксандра Рагачука.

ГАЗ «З ТРУБЫ» ЦЯПЕР І Ў ПРЫГАРАДЗЕ ВІЦЕБСКА

У вёсцы Сасноўка Віцебскага раёна, якая прыкладна за 14 кіламетраў ад абласнога цэнтру, прэзентавалі цэнтралізуваную падачу прыроднага газу. У цырымоні браў удзел старшыня аблвыканка Мікалай ШАРСНЕЎ.

На «газ з трубы» ўжо перавялі каля трыццаці кватэр з двух жылых дамоў у населеным пункце.

Перспектыва далейшай газіфікацыі вёскі: больш за трыста прыватных домаўладанняў, а таксама роступубліканскай балыніца, дзе лечаць пацыентаў з туберкулёзам, і база адпачынку.

Даўжыня газаводу складае каля сямі кіламетраў. Агульная працягласць у Віцебскім раёне газавых сетак перавышае 1,6 тысячы км. Газ падаецца ў 71 сельскі населены пункт, у тым ліку 16 аграгарадкоў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДЛЯ КРЫЛАТЫХ МАШЫН

Аршанскі аэрадром прайшоў сертыфікацыю

Цяпер у прыгарадзе Оршы могуць прыземляцца і узлятаць крылатыя машыны розных тыпаў. Гэта стала магчыма пасля таго як днямі Дэпартамент па авіяцыі Міністэрства транспарту і камунікацый выдаў сертыфікат прыдатнасці да эксплуатацыі.

Акт аб адпаведнасці характарыстык аэрадрома, яго абсталявання і сродаку забеспячэння палётаў сертыфікацыйным патрабаванням быў падпісаны пасля выканання тэхні-

чнага рэйса на самалёце Boeing 737-500 авіякампаніі «Белавія».

Аэрадром пад Оршай можа прымаць розныя тыпы павятраных суднаў, у тым ліку шырокафюзеляжныя: А-330, А-340, У-747, У-767, а таксама верталёты ўсіх тыпаў у любы час сутак.

Цікава, што ў савецкі час на гэтым аэрадроме, пабудаваным яшчэ пасля вайны, базіраваліся бамбардзіроўшчыкі стратэгічнага прызначэння.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное предприятие «УКС Фрунзенского района г. Минск»

Застройщик – государственное предприятие «УКС Фрунзенского района г. Минск», зарегистрированное в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей от 27.02.2014 за № 190580553.

Место нахождения: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, 4-й Загородный пер., 64А, Тел./факс: (8017) 361 67 99; (8017) 399 53 94; (8017) 370 84 18, (8044) 785 84 81; (8029) 323 11 11.

Режим работы – приемное время: понедельник, среда с 8.45 до 13.00; вторник, четверг с 14.00 до 18.00; выходные дни: суббота, воскресенье.

Сведения о проектах строительства жилых домов в г. Минске, в которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих заключению договора:

- 1) Жилой дом № 27 по ул. Маршала Лосика;
- 2) Жилой дом № 29 по ул. Маршала Лосика;
- 3) Жилой дом № 15 по ул. Юрия Семеняка;
- 4) Жилой дом № 6 по ул. Маршала Лосика;
- 5) Жилой дом № 14 по ул. Маршала Лосика;
- 6) Жилой дом № 4 по ул. Малахович.

Застройщиком получены:

- заключение государственной экспертизы РВП «Главгосстройэкспертиза» от 17.07.2019 № 310-15/19;
- решения Мингорисполкома от 16.04.2020 № 1219 – «Об изъятии и предоставлении земельных участков и разрешении строительства»;
- извещение о получении уведомления и регистрации объекта строительства инспекцией Департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску от 18.11.2020 № 2-208Ж-034/20;
- договор строительного подряда от 09.11.2020 № 09-11/2020 с ОАО «МАГІД».

Информация о проекте.

Проектм предусмотрено строительство объекта «Многоквартирный жилой дом № 5/2 по генплану в границах улиц Шаранговска, Горького, Рафиева. Микрорайон № 4. (5-я очередь строительства)».

127-квартирный жилой дом запроектирован на базе многоквартирных жилых домов серии М 464-М 16-этажным, двухсекционным, с техническим подпольем и чердаком, встроенным на 1-м этаже поме-

щением товарищества собственников (ПТС), плоской рулонной кровлей и организованным внутренним водостоком. В каждой секции запроектированы одна незадымляемая лестничная клетка и два лифта, габариты кабины одного из которых приняты не менее 1,1 x 2,1 м.

Внутренняя отделка:

- стены – обои (жилые комнаты, прихожие, коридоры квартир, кухни); акриловая покраска (санузлы);
- потолки – акриловая покраска (квартиры);
- полы – керамическая плитка (санузлы); линолеум на теплозвукоизолирующей подоснове (жилые комнаты, коридоры квартир, кухни, кладовые);
- окна – профиль ПВХ, заполнение – стеклопакеты;
- двери – межкомнатные деревянные, входные в квартиры стальные.

Предлагаются для привлечения к строительству по договорам создания объекта долевого строительства для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, преимущественно многодетных семей, по направлениям администрации районов г. Минска:

- 2 (две) однокомнатные квартиры;
- 62 (шестьдесят две) двухкомнатные квартиры;
- 63 (шестьдесят три) трехкомнатные квартиры.

Цена 1 кв. метра общей площади объекта долевого строительства в жилом доме № 5/2 по генплану на дату опубликования проектной декларации с учетом прогнозных индексов составляет: для нормативной площади – 1 694,95 бел. руб./кв. м; для площади, превышающей нормативную – 2 050,00 бел. руб./кв. м.

Начало строительства – ноябрь 2020 года.

Планируемый срок ввода объекта в эксплуатацию – январь 2022 года.

С планируемыми квартирами и ходом работ по строительству можно ознакомиться по адресу: г. Минск, 4-й Загородный пер., 64А, к. 102.

Для заключения договора необходимо:

- личное присутствие и паспорт (+ ксерокопия) того лица, с кем будет заключаться договор;
- быть готовым оплатить в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента получения договора до 25 процентов от общей стоимости объекта долевого строительства.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец: ОАО «Завод «Легмаш», Витебская обл., г. Орша, пер. Восточный, 17

Оператор ЭТП: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, отд. 46

Адрес ЭТП: www.ipmtorg.by

Предмет электронных торгов

Лот № 1 – магазин встроенный (Административно-торговое помещение здания встроенного) общей площадью 368 кв. м, инв. номер 240/D-36384, по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. Ивана Якубовского, 75-137

Начальная цена с НДС 20 %: 103 200,00 белорусского рубля (BYN)

Лот № 2 – выставочный зал «Лань», расположенный на 1-2-ом этажах (административно-торговое помещение выставочный зал «Лань») общей площадью 534,4 кв. м, инв. номер 240/D-36385, по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. Ивана Якубовского, 75-138

Начальная цена с НДС 20 % – 147 600,00 белорусского рубля (BYN)

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by

Заявкам 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/с BY60BLB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белгосинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: если денежный продавец и покупателем (победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет электронных торгов) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Условия аукциона: покупатель (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) обязан возместить Продавцу расходы на рыночную цену предмета аукциона в размере 312,00 бел. руб. по каждому лоту отдельно

Предпочтительное извещение о проведении аукционов опубликовано в газете «Республика»: 23.10.2020 г.

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by

Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в течение 3 (трех) дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет электронных торгов с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Дата, место и время проведения электронных торгов

Начало торгов – 11.00 02.12.2020 г.

Окончание торгов – 12.00 02.12.2020 г.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата, место и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 11.02.2020 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorg.by

Контактные телефоны +375 299 317-95-42; +375 444 704-92-06

E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorg.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «СМОЛЕВИЧСКИЙ РАЙАГРОСЕРВИС» (продавец) проводит открытый аукцион ПО ПРОДАЖЕ ЖИЛОГО ДОМА

(составные части и принадлежность: одноэтажный сборно-щитовой жилой дом с верандой, сараем) общей площадью 75 кв. м с инв. № 614С-27137, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 624882505601000087 (прав. по постоянному пользованию) площадью 0,2231 га по адресу: Минская область, Смолевичский район, Курганский сельский совет, д. Кленник, ул. Полевая, д. 15.

Начальная цена без НДС – 53 934,54 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 5 393,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBYY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата должна производиться в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организа-

тору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 12.01.2021 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 11.01.2021 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: 8 (017) 516-80-64, 516-80-65, 8 (029) 102-21-17, 136-31-11.

Мікалай ЗАПРУДСКІ:

«Вера ў дзіця — галоўны падарунак»

Для паспяховых школ характэрны клімат высокіх чаканняў

Прафесар кафедры педагогікі і менеджменту адукацыі Акадэміі паслядыпломнай адукацыі Мікалай ЗАПРУДСКІ — сапраўдная зорка ў прафесійнай супольнасці. Вось ужо больш як 30 гадоў яго метадычны летнік на беразе ракі Страча каля вёскі Альхоўка праходзіць з нязменным аншлагам. За гэты час ідэя павышэння кваліфікацыі на ўлонні прыроды знайшла шмат прыхільнікаў і абрасла мноствам цікавых традыцый. Трапіць у «зялёны клас» мараць многія, але конкурс складае два-тры чалавекі на месца. Да таго ж Мікалай Іванавіч з'яўляецца кіраўніком інавацыйных праектаў, ментарам дыстанцыйных курсаў па медыаадукацыі і актыўнай ацэнцы. А яшчэ прафесар Запрудскі — пастаянны член журы Рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогаў «Настаўнік года». Таму надзіўна, што менавіта ён стаў героем першай праграмы «Размовы пра адукацыю».

КЛЮЧАВЫЯ КАМПЕТЭНЦЫІ

— Я ўваходжу ў журы з самага першага конкурсу, які адбыўся ва ўжо далёкім 1990 годзе, — расказвае ён. — Таму магу параўноўваць, як на працягу трох дзесяцігоддзяў змяняліся нашы канкурсы. У 90-я гады настаўнікі месцілі дэманстрацыю, якія яны зрудзіраваныя, якія разумныя, як умеюць данесці да дзіцяй вучэбны матэрыял сучаснымі сродкамі. Але за апошнія дзесяцігоддзі наміцеліся іншыя тэндэнцыі. Канкурсанты найперш імкнуцца прадэманстраваць, якія яны умеюць арганізаваць работу дзіцяй, як працуюць вучні на ўроку пад іх кіраўніцтвам. І гэта класна, таму што якасць адукацыі напраму залежыць ад таго, наколькі актыўныя на ўроку дзеці, бо калі настаўнік клапаціцца толькі аб тым, каб данесці свой матэрыял, то ўрок ператвараецца ў тэатр аднаго актёра. Сучасным дзецям не надта цікавы настаўнік, які проста ўмее пераказваць матэрыял, таму што яны ўсё могуць знайсці ў інтэрнэце. Ім патрэбны той, хто цікава арганізуе іх работу. Вымушаны канстатаваць, што настаўнікі сёння вельмі адрозніваюцца і з матэрыяламі, і каштоўнасцямі, і ўзроўнем падрыхтаванасці.

«Самы галоўны падарунак, які мы можам зрабіць нашым дзецям, — гэта глыбокая перакананасць у тым, што яны могуць стаць паспяховымі».

Пачатак 90-х гадоў быў цікавы тым, што старыя каштоўнасці ўжо вышлі, а новыя яшчэ не сфарміраваліся, і школа аказалася даволі аўтаномнай і самастойнай пляцоўкай, дзе ў настаўніка з'явілася шмат прасторы для творчасці. Гэта вельмі каштоўна. Уявіце сабе, што ўсе педагогі будуць працаваць толькі па прапісаных у розных дакументах нарматывах, якія дзю-эра замацаўваюць тое, што ўжо існуе дэ-факта. Але каб рушыць наперад, трэба выходзіць за рамкі і рабіць па-іншаму. Таму і існуюць інавацыйныя пляцоўкі, якія штогод зацвярджаюцца Міністэрствам адукацыі. У такіх школах дазволена тое, што пакуль нарматыўна нідзе не прапісана. Гэта фактычна палігоны, дзе апрабавваецца перадавы педагогічны досвед, які затым транслюецца на ўсю краіну.

Ад сучасных настаўнікаў асабліва дзе апрабавваецца перадавы педагогічны досвед, які затым транслюецца на ўсю краіну. Ключавымі кампетэнцыямі ў XXI стагоддзі з'яўляюцца крытычнае мысленне, крэатыўнасць, камунікацыя і кааперацыя. Каб развіваць гэтыя кампетэнцыі ў вучняў, педагог павінен сам імі валодаць. Але мы, настаўнікі, прывыклі працаваць на тое, што правяраецца на ЦТ, падчас маніторынгу, міністэр-

скай кантрольнай работы і гэтак далей. А кампетэнцыі правярае міжнароднае даследаванне адукацыйных дасягненняў 15-гадовах падлеткаў PISA. Яно праводзіцца толькі раз на тры гады. Ахоплівае не ўсіх, таму на развіццё кампетэнцый скіраваны мала хто з нашых настаўнікаў.

ІНФАРМАЦЫЯ ДЛЯ РОЗДУМУ

Мікалай Запрудскі прызнаўся: чакаў, што вынікі, якія прадэманструюць беларускія падлеткі падчас першай спробы ўдзелу краіны ў PISA, будуць горшыя, чым у рэшце рэшт атрымалася. Нагадаем, што нашы школьнікі аказаліся недзе ў сярэдзіне сусветнага рэйтынгу. «Але гэта не падстава для таго, каб супакойвацца», — падкрэслівае ён.

У даследаванні дзецям прапануюцца заданні шасці ўзроўняў складанасці: пяты і шосты — самыя выскія. Дык вось, толькі зусім нізкія прыраўняліся да сярэдняга рэйтынгу. «Але гэта не падстава для таго, каб супакойвацца», — падкрэслівае ён. У даследаванні дзецям прапануюцца заданні шасці ўзроўняў складанасці: пяты і шосты — самыя выскія. Дык вось, толькі зусім нізкія прыраўняліся да сярэдняга рэйтынгу. «Але гэта не падстава для таго, каб супакойвацца», — падкрэслівае ён.

Таксама выявілася прамая залежнасць паспяховасці дзіцяй у школе ад матэрыяльнага становішча іх сем'яў і адпаведны яму істотны разрыў у ведах.

— Я лічу, што атрыманыя звесткі нельга ігнараваць, — падкрэслівае Мікалай Запрудскі. — Для Германіі іх першы ўдзел у даследаванні PISA ў 2000 годзе закончыўся шокам. Але кіраўнікі сістэмы адукацыі не адмажнулі ад атрыманых вынікаў і прынялі адпаведныя рашэнні, каб выправіць сітуацыю і зменшыць сваё адставанне ад самых паспяховых адукацыйных сістэм у свеце. У артыкуле 91 Кодэкса аб адукацыі пералічваюцца патрабаванні да арганізацыі адукацыйнага працэсу, сярод іх указваецца на неабходнасць кіравацца ў практычнай дзейнасці кампетэнцыйным падыходам. Хацелася б, каб ён дэклараваўся не толькі на паперы, бо краіны, дзе такі падыход стаў нормай у адукацыйным працэсе, дэманструюць высокія дасягненні ва ўсіх міжнародных даследаваннях якасці школьнай адукацыі: PISA, PIRLS, TIMSS.

НАВОШТА РЭЙТЫНГІ?

Мікалай Запрудскі выказаў наступную думку: раней настаўнікі былі больш адказныя. Цяпер ёсць, напрыклад, календарна-тэматычнае планаванне, якое можна проста спампаваць з сайта Нацыянальнага

інстытута адукацыі і не напружвацца. А раней педагогі вырашалі самі, калі, што і як яны будуць рабіць на сваіх уроках. Але чым больш мы надарміруем дзейнасць настаўніка і заганяем яго ў пэўныя рамкі, чым больш пішам розныя інструкцыі, тым меншая будзе яго адказнасць за канчатковы вынік. Затое для прадстаўнікоў кантралюючых арганізацый ствараецца вельмі зручная прастора для праверак.

Мікалай Запрудскі прызнаўся, што яму вельмі імпаўне фінская сістэма адукацыі. Там усё будзе па даверы. Урад давярае мясцовым муніцыпалітэтам, мясцовыя органы ўлады — дырэктару школы, дырэктару школы — настаўнікам, бацькі — педагогам, а педагогі — дзецям. Адзін з важных момантаў — адсутнасць праверак школ і канкурэнцыі за кошт нейкіх лічбаў. Там няма неабходнасці даказваць, што твая навучальная ўстанова лепшая за суседнюю.

— Калі б была мая воля, то я прыбраў бы з нашай рэаіснасці ўсе рэйтынгі і спалорнічныя элементы і даў бы школам і настаўнікам большую свабоду дзеянняў, — падкрэслівае ён. — Вяртаючыся да таго ж календарна-тэматычнага планавання, хачу заўважыць, што Міністэрства адукацыі дазваляе ўносіць у яго змяненні, але ёсць правяральшчыкі, якія лічаць, што ўсё, што выддзена з грыфам міністэрства, — гэта закон, якім трэба кіравацца. Таму настаўнікі вымушаны ісці на хітрасць: дакументацыю запайняюць так, каб іх не пакаралі падчас праверак, а на ўроках робяць тое, што лічаць патрэбным.

Давер — вельмі важная ўмова, якая істотна ўплывае на поспехі і вучняў, і педагогаў. Ад навучэнцаў, ацэненых як няздольныя, настаўнікі не чакаюць паспяховай вучобы. І наадварот, пазітыўны эффект назіраецца тады, калі настаўнік верыць у магчымасць развіцця вучня і дасягнення ім больш высокіх вынікаў.

— Некаторыя настаўнікі сыходзяць са школы пасля размеркавання не толькі з прычыны невысокіх заробкаў, — разважае Мікалай Запрудскі, — а таму, што яны не чулі ад сваіх кіраўнікоў: «Я веру ў цябе. У цябе ёсць педагогічная жылка». Калі працую ў Акадэміі паслядыпломнай адукацыі з наміснікамі дырэктараў і кіраўнікамі ўстановаў адукацыі, то прашу іх: «Часцей гаварыце такія словы сваім падначаленым!»

АГУЛЬНЫЯ МЭТЫ І КАШТОВНАСЦІ

— Мне калісьці давалося пазнаёміцца з практыкай эфектыўных школ у ЗША. Пад эфектыўнай маецца на ўвазе ўстанова, якая максімальна задавальняе адукацыйныя

запыты заказчыкаў: навучэнцаў, бацькоў, соцуюму і дзяржавы. Далейшыя вывучалі агульныя характарыстыкі паспяховых школ не толькі ў Амерыцы, але і ў Канадзе і Еўропе, шукалі, што ў іх філасофія, эфектыўныя школы мелі моцнага дырэктара — лідара ў арганізацыі адукацыйнага працэсу. У гэтых навучальных установах было моцнае пачуццё місіі агульнай (яе прымалі і падзялялі ўсе работнікі школы). Вельмі важна дасягнуць агульнага разумення мэт, задач і каштоўнасцяў усімі членамі школьнай супольнасці. Адзін са спосабаў пераканання, што ў школы ёсць ясная мэта, — гэта спытаць у кожнага настаўніка, што больш за ўсё турбуе школу. Вы атрымаеце адзін адказ або шмат розных. І чым больш яны будуць адрознівацца, тым менш узгоднена разуменне місіі школы.

У эфектыўнай школе калектыў верыць і дэманструе, што ўсе навучэнцы могуць авалодаць вучэбным матэрыялам. Школы высокіх вынікаў маюць клімат высокіх чаканняў. Самы галоўны падарунак, які мы можам зрабіць нашым дзецям, — гэта глыбокая перакананасць у тым, што яны могуць стаць паспяховымі.

Яшчэ адна важная характарыстыка эфектыўных школ — партнёрства з бацькамі, калі тыя з'яўляюцца часткай агульнай каманды і падзяляюць адказнасць з педагогамі. Уключыць бацькоў у адукацыйны працэс — задача няпростая. Прыгадаю, як у адной з амерыканскіх школ вырашылі ўцягнуць у сустрэчу абавязкова ўсіх бацькоў, нават тых, хто раней ніколі туды не заходзіў. Былі зроблены малюўнічкі запрашэнні з праграмай. Бацькам абяцалі дэманстрацыю дасягненняў іх дзіцяй (і не толькі ў вучэбнай сфера), смачны салодкі стол, падарункі... Праўда, за паўгода да гэтай падзеі педагогам давалося здзейсніць маленькі подзвіг — знайсці падыход да кожнага вучня і дапамагчы дзецям зрабіць нешта выключнае: напісаць верш, камп'ютарную праграму, выйграць конкурс, запісаць сінгл у студый гуказапісу. Прышлі ўсе! Гэта быў пераломны этап, пасля якога пачалося актыўнае ўзаемадзеянне школы і бацькоў, а таксама іх навучанне на спецыяльных семінарах. Трэба дадаць, што школа не можа лічыцца эфектыўнай, калі ў ёй шмат тэхнічных сродкаў, камп'ютарнай тэхнікі, але нізія агульных навучальных дасягненняў, або дасягненні розных груп навучэнцаў істотна адрозніваюцца. Важна, каб выніковасць была высокай незалежна ад тэхнічнай аснашчэнасці навучальнай установы, полу вучняў, іх этнічнай прыналежнасці, даходаў сям'і і г. д.

ЛЕКЦЫІ — ДОМА, «ДАМАШКА» — У КЛАСЕ

Мікалай Запрудскі расказаў, што ў Акадэміі паслядыпломнай адукацыі праводзілі апытанне 200 настаўнікаў, дырэктараў школ і іх намеснікаў:

— Ім было прапанавана праранжыраваць розныя формы павышэння кваліфікацыі, сярод якіх згадваліся курсы, семінары, узаемнае навучанне настаўнікаў, адкрытыя ўрокі, наведванне ўрокаў намеснікамі дырэктара, самаадукацыя. Нас цікавіла, што мае найбольшы эффект для прафесійнага і асабнага росту педагогаў? На першым месцы аказалася самаадукацыя, а на другім — курсы. Гэта наша рэчаіснасць. 10-11 гадоў у школе, потым 4-5 гадоў у ўніверсітэце навучалі нас аднолькава. І ў настаўнікаў склаўся пэўны ментальны мадэль: трэба вучыць або індывідуальна, або фронтальна. Яны індывідуальна пісалі курсавыя, дыпломныя работы. У камандзе нічога не рабілася. Між іншым, замежныя калегі правялі грунтоўнае даследаванне, якія сведчаць, што найбольшы эффект для прафесійнага развіцця мае ўзаемнае навучанне. А нашы настаўнікі бяжыць і не жадаюць дзяліцца секрэтамі сваёй «кухні», не запрашаюць да сябе на ўрок. Мы прызначалі паказваць на адкрытым уроку бездакорную карцінку, але, каб адбываўся працэс узаемнага навучанна педагогаў, трэба запрашаць калег да сябе, калі штосьці ў вас не атрымліваецца.

Мікалай Запрудскі ўпэўнены, што беларускай школе трэба прымяняць такія тэхналогіі, якія забяспечваюць якасць адукацыі ў адпаведнасці з выклікамі часу. Адзін з такіх тэндэў — перакуленае, або змяшанае навучанне. На думку экспертаў ЮНЕСКА, да 2025 года ўжо бо 90 працэнтаў дзіцяй у свеце будуць навучацца па мадэлі перакуленага ўроку, калі ўся тэарэтычная і лекцыйная праграма вывучаецца дома, а ў класе з настаўнікам падрабязна разбіраюцца заданні і практыкаваныя па тэме. Гэта значыць, лекцыі — дома, а «дамашка» — у класе.

Пры традыцыйным навучанні настаўнік перадае гатовыя веды, а вучні выступаюць зольшага пасіўнымі слухачамі, пры перакуленым — лідарская пазіцыя на ўроку належыць не педагогу, а дзецям. У навучэнцаў ёсць шырокія магчымасці для пошуку ісціны, выкавання сваіх меркаванняў і ідэй. Вучням дэлегуецца адказнасць за адукацыйныя вынікі, ствараюцца ўмовы для іх самарэалізацыі. Урок ператвараецца з месца, дзе даюць веды, у месца, дзе веды выкарыстоўваюцца для іх замацавання і паліплення.

Ёсць меркаванне, што школьная адукацыя ў будучыні зведае значныя змены: са школы знікнуць аднакі, з'явіцца ў дзённіках і выклікі бацькоў. А ў якасці альтэрнатывы ацэньвання застаецца толькі фіксацыя прагрэсу паспяховасці вучняў.

«Урокі могуць быць без адзнак у балах, — упэўнена кажа Мікалай Запрудскі, — але ацэнка работы вучня абавязкова павінна прысутнічаць, прычым не толькі з боку педагога, але і з боку аднакласнікаў. Пакуль што мы «танцуем» вакол адзнак: высокіх, сярэдніх і нізкіх. Вось толькі ці можа нікіз бал матываваць дзіця да навучання?»

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЖЫЦЦЁ НАСУПЕРАК І ПРАЗ ПРЫЗМУ ВЕЧНАГА

Міжнародны фестываль мастацтва «Арт-Мінск» стартаваў днямі ў сталіцы. Сёлета ўдзел у ім прымаюць творцы як з Беларусі, так і з Эстоніі і Славакіі. Убачыць маштабную экспазіцыю фесту з работамі каля 400 беларускіх мастакоў можна на розных пляцоўках горада. Увазе наведвальнікаў таксама прадстаўлены работы і трыенале жывалісу, графікі і скульптуры Беларускага саюза мастакоў «VIVAT VITA», а таксама выставачны праект «Графіка года».

— Сёння мы больш гаворым пра хваробы, пра тое, што адбываецца з людзьмі, але абмінаем увагай іншыя, не менш важныя, рэчы. Наш арт-фестываль — гэта вялікая падзея ў краіне, хоць у гэтым годзе яна і своеасабліва. У адным фэсце аб'ядналі тры вялікія праекты, якія наведвальнікі змогуць убачыць на працягу месяца да 16 снежня, — адзначыла першы намеснік старшынні Беларускага саюза мастакоў Наталля ШАРАНГОВІЧ. — Вядома, мы не змаглі б змясціць усе работы нашых мастакоў, якіх сёлета каля 400, таму пляцоўкі фестывалю з'яўляцца не толькі ў Палацы мастацтваў, але і ў Нацыянальнай бібліятэцы, і ў галерэі «Мастацтва», у галерэі «Беларт» і іншых месцах. Напрыклад, у «Беларце» пакажам пейзаж у работах мастакоў розных пакаленняў, а ў галерэі «Мастацтва» ладзім выстаўку, прысвечаную творчасці Сяргея Цімохава, якому сёлета споўнілася б 60 гадоў... Таксама нам вельмі хочацца, каб не засталіся ў баку мастацтвазнаўцы, бо важна не толькі паказаць мастацтва, але і гаварыць пра яго. Мяркую, пачынаючы з гэтага фестывалю заснуём традыцыю абмяркоўваць нашы мерапрыемствы і праекты. І спадзяюся, што дыскусія атрымаецца вострая, бо ёсць пра што спрачацца.

Так, у мастацкай галерэі твораў Леаніда Шчамялёва мінчане могуць пазнаёміцца з творчасцю Івана Міско, Васіля Шаранговіча, Льва Гумілеўскага, Уладзіміра Тоўсца і самога Леаніда Шчамялёва. Выстаўка станковай скульптуры і малюнкаў Анатоля Арцімовіча «XXI стагоддзе» чакае сваіх наведвальнікаў у выставачнай зале імя Андрэя Бембеля. Экспазіцыя графікі Сяргея Цімохава «Край святла» адкрылася ў галерэі «Мастацтва». Праект «Сібірская гарачка» ад мастакоў са Славакіі чакае ў галерэі «Арт-Беларусь». У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі наведвальнікі змогуць пазнаёміцца з творчасцю эстонскіх мастакоў. А з 24 лістапада тут можна наведаць літаратурна-мастацкі праект «Княства вобразаў і сноў», прысвечаны 90-годдзю Уладзіміра Караткевіча. Гэты сумесны праект Нацыянальнай бібліятэкі і Саюза мастакоў Беларусі дае магчымасць як згадаць творчасць класіка,

Фота БелТА.

так і пазнаёміцца з работамі графікаў, што малывалі, натхняючыся творами пісьменніка.

«Тыя работы, якія з'яўляліся ў кнігах, павінны ўспрымацца не проста як ілюстрацыя, яны існуюць яшчэ і як самадастатковыя творы. Мы зрабілі своеасаблівы зрэз таго, як глядзелі на творы Караткевіча мастакі розных пакаленняў і светапогляду. На гэтай выстаўцы будуць унікальныя рэчы, напрыклад, малюнкi Арлена Кашкурэвіча, якія ён зрабіў яшчэ пры жыцці пісьменніка. Будуць работы Віктара Мікіты па матывах твораў Шаранговіч. — распавядае Наталля Шаранговіч.

Арганізатары адзначаюць, што імкнуліся кожны праект падрыхтаваць так, каб гэта было цікава

аўдыторыі. З самага пачатку задумваліся і над арганізацыйнай вучальнай мерапрыемстваў. Зразумела, зараз складана сабраць людзей, але ўсё ж такі ў межах і трыенале распачнецца праект мастацтвазнаўца Таццяны Бембель. Яна прапанавала цыкл лекцый, прысвечаных найлепшым скульптарам, знакавым постацям XX стагоддзя. Першая лекцыя, якая распавядае пра Міхаіла Керзіна, адбудзецца ў снежні ў Выставачнай зале імя Андрэя Бембеля. Гэта пачатак вялікай праграмы, якая расцягнецца на паўгода. Калі характарызаваць работы сьветлянага фестывалю з пазіцыі тэм і сэнсаў, варта адзначыць, што стала менш пейзажаў, а павялічылася колькасць тэматычных работ,

дзе знаходзяць адлюстраванне ўзаемаадносін паміж людзьмі, а таксама філасофска-сацыяльная праблематыка.

— Хачу спыніцца крыху на праекце і трыенале, які мы назвалі «VIVAT VITA», што ў перакладзе значыць «Вітанне жыццё». На сёння — гэта найбольш актуальны пасыл у няпростых умовах. Час выбраў нас, мастакоў, і мы адказваем на ягоны выклік. Творчасць і мастацтва зараз становяцца яшчэ больш актуальнымі і паказваюць, што жыццё ў любым выпадку пераможа любы нягоды, праблемы і перафармацыруе нас, дазволіўшы выйсці на новы ўзровень, — кажа намеснік старшынні па творчых і агульных пытаннях Беларускага саюза мастакоў Андрэй БАСАЛЛЫГА. — Другі праект «Графіка года» праходзіць у нас ужо чацвёрты год. Прыемна, што мастакі эксперыментуюць, і да графікі, напрыклад, звярнуліся жывалісы, скульптары.

Варта адзначыць, што ў канцы фестывалю журы, у склад якога ўваходзяць мастацтвазнаўцы, вызначыць пераможцаў сярод удзельнікаў трыенале і праекта «Графіка года» ў такіх намінацыях, як «Жываліс», «Графіка», «Скульптура», і асобна ў намінацыях «Графіка года» і Гран-пры. Убачыць творы і наведаць мерапрыемствы фестывалю можна кожны дзень да 16 снежня. Сачыце за раскладам у сацыяльных сетках фесту.

Алена ДРАПКО.

Кінакрокі

Фестывальная вандроўка класіка

Прэм'ерны паказ нацыянальнага кінапраекта «Янка Купала» рэжысёра Уладзіміра Янкоўскага прайшоў нядаўна на II Міжнародным фестывалі кіно краін Садружнасці «Маскоўская прэм'ера». Фільм, які яшчэ да свайго выхаду на экраны зрабіўся легендай для беларускай публікі, выхадзіць на экраны напружана чакалі некалькі гадоў, быў не толькі цёпла сустрэты, але і адзначаны ўзнагародай.

Згаданы намі фестываль праходзіць кожны год. Ён аб'ядноўвае кінематаграфістаў і гледачоў з Азербайджана, Арменіі, Беларусі, Грузіі, Казахстана, Кыргызстана, Латвіі, Літвы, Малдовы, Расіі, Таджыкістана, Туркменістана, Узбекістана, Украіны і Эстоніі. Мерапрыемства арганізуюцца пры падтрымцы Міждзяржаўнага фонду гуманітарнага супрацоўніцтва дзяржаў — удзельніц СНД.

— На фестывалі я быў у складзе журы, але наш фільм не ўдзельнічаў у праграме. Яго проста прадставілі як падзею фестывалю, і мы зрабілі прэм'еру ў Доме кіно. Потым атрымалі спецыяльны прыз «Падзея кінематаграфічнага года» на тэрыторыі краін СНД, — распавядае рэжысёр фільма Уладзімір ЯНКОЎСКІ. — У зале на трыццаць месцаў з-за эпідэміялагічнай сітуацыі на паказ трапіла толькі чвэрць жадаючых, але ўсё роўна для мяне гэта было ярка і запамінальна. Пасля прагляду ў зале 15 хвілін не сціхалі авацыі, некаторыя нават плакалі. Да мяне падыходзілі расійскія кінакрытыкі са станоўчымі водгукамі. А беларусы з маскоўскай дыяспары

казалі, што для іх гэта сапраўдны падарунак. Для мяне самога гэты фільм на дадзеным этапе майё творчасці — самы галоўны праект у жыцці. Безумоўна, я шчаслівы, што ён падабаецца людзям, закранае іх пачуцці і нікога не пакідае абыякавым.

Гістарычная драма апавядае пра лёс народнага паэта Беларусі Янкі Купалы. Яго асоба — гэта сімвал беларускай нацыянальнай самасвядомасці. У карціне раскрываюцца асноўныя вехі жыццявага і творчага шляху паэта, які супаў з найбольш трагічным падзеямі XX стагоддзя. Кінастужка апавядае пра лёбу і нянавісць, жыццё і смерць, творчы і літаратурны дар чалавека, якому ўдалося зрабіць значны ўнёсак у культуру нашай краіны ўсёго за некалькі дзесяцігоддзяў. Фільм, жанраметраж якога складае 156 хвілін, здымлі ў Беларусі, Расіі і Літве. Галоўную ролю ў ім сыграў латышскі акцёр з беларускімі каранямі Мікалай

Шастак. Яго абралі ў тым ліку і з прычыны вялікага вонкавага падабенства акцёра з паэтам у маладосці. А вось у ролі Паўліны Мядзёлкі, каханай жанчыны класіка, знялася беларуская актрыса Вераніка Пляшквіч.

— Фільм у Маскве прынялі добра, прыемна, што да яго паставіліся як да цікавага кінатворца, адзначыўшы высокі прафесійны ўзровень стваральнікаў. Таму я задаволены, што мы яго паказалі, нягледзячы на пандэмію і ўсе астатнія абставіны. Бо ў нас, на жаль, не змаглі адбыцца прэм'еры гэтай кінастужкі на іншых, больш буйных фестывалях, але мы будзем працягваць арганізуюцца яе паказы на такіх пляцоўках. І старт гэтаму працэсу дадзены, — дзеліцца генеральным дырэктар кінастудыі «Беларусьфільм» Уладзімір КАРАЧЭЎСКІ. — Добру якасць фільма адзначылі кіназнаўцы, і публіка цёпла яго сустрэла. Таму, мяркую, у нас усё атрымаецца. «Купала» — гэта ўдалая спроба расказаць пра беларускага класіка. Да таго ж паказ адбыўся ў легендарным месцы — у Доме кіно, дзе ў свой час праходзілі прэм'еры многіх класікаў кінематографа савецкіх часоў. Плюс там добрае абсталяванне, што дазволіла прадэманстраваць фільм на належным узроўні, як нас. Мы пачалі наша фестывальнае вандраванне і, безумоўна, маем жаданне, каб «Купала» паказалі

і на іншых кінафестывалях, таму працягнем работу ў гэтым кірунку. Наконт таго, калі варта чакаць карціну ў пракаце, — думаю, гэта стане ясна пасля заканчэння пандэміі. Мы ўсе бачым, што адбываецца — гледачы не наведваюць залы тэатраў і кінатэатраў, таму будзем чакаць больш спрыяльных умоў.

А пакуль што кінааматары маюць магчымасць азнаёміцца з трылерам фільма, які ёсць на беларускай, рускай, англійскай і кітайскай мовах. А пасля таго як дачакаемся з'яўлення кінастужкі ў афішас кінатэатраў, з часам можна будзе убачыць і яго 4-серыйную тэлеверсію. На «Беларусьфільме» адзначылі, што яна ўжо гатовая і чакае ўдалага моманту. Гэты варыянт кінастужкі складаецца з чатырох серый па 52 хвіліны і дазволіць

пагалоску, то зразумела, што публіка даўно чакае выхаду «Купалы» на экраны, але, на жаль, пандэмія змяняе ўсё на свой лад. Каб атрымаць поўнае ўяўленне пра маштаб таго, што мусілі сказаць пра народнага паэта стваральнікі кінастужкі, варта паглядзець абодва варыянт і толькі пасля рабіць канчатковыя высновы.

Алена ДРАПКО.
Фота дадзена кінастудыяй «Беларусьфільм».

Вецер вандраванняў

«Наша пакаленне — дзеці вайны. У нас не засталася вуліцы, па якой мы ішлі ў першы клас, няма двара таго дома, дзе прайшло дзяцінства. У нас няма сяброў той пары, бо добра палова майго класа загінула ў бамбасховішчы ў 1995 годзе, калі бамбілі Грозны. Але я не азлобленая на ўвесь свет, бо ведаю, што з тымі, хто вінаваты ў гэтай вайне, я ніколі не сустрэнуся», — кажа этнічная чачэнка Дагмара ІСАКАВА. Я жывуць у Чачэнскай Рэспубліцы сёння, ці лёгка прыйшлося беларусу, які пераехаў сюды 11 гадоў таму, і чаму вучаць даўнія традыцыі гэтага народа, мы паназіралі падчас прэс-тура, арганізаванага Пастаянным камітэтам Саюзнай дзяржавы і МІА «Россия сегодня».

ПАКАЛЕННЕ ВАЙНЫ

— Маё дзяцінства прайшло на руінах майго роднага дома. Па сутнасці, дзяцінства ў мяне, як і ў маіх ровеснікаў, не было. Мы — дзеці вайны, — расказвае Дагмара.

Яе бацька ўдзельнічаў у баявых дзеяннях, і сям'я перажыла ўсе жахі вайны і ў першую, і ў другую чачэнскія кампаніі. А потым і абмежаванні падчас рэжыму так званай контр-тэрарыстычнай аперацыі, а аднаўленне больш чым на 90% разбуранага Грознага адбывалася на іх вачах.

«Самы высокі — 145-метровы жылы комплекс, а гэта 45 паверхаў. Будынкі могуць вытрымаць сейсмахвалі звыш дзевяці балаў».

— Людзям выдаваліся кампенсацийныя выплаты за страчане жыллё і маёмасць. Паступова аднаўляліся шматкватэрныя жыллыя дамы, і людзі па сваіх дакументах засяляліся назад. Былі пункты часовага размяшчэння, дзе забяспечвалася харчаванне, пражыванне, пакуль не было свайго жылля. Добра дапамагалі стары звычайны чачэнцаў, калі ўсе талакой — сябры, суседзі, сваёй — збіраюцца ў паўны дзень і прыходзяць дапамагаць: рабіць дах, класці цэглу. Так з двара ў двор людзі хадзілі і адно аднаму дапамагалі. Бо калі б ішчы і за рабочую сілу даводзілася плаціць, раскоды былі б каласальныя. І так дом за домам аднаўлялі.

Я выдатна памятаю, як пачалі аднаўляць Грозны. Мае бацькі гэтакі былі вельмі рады, бо гэта горад іх дзяцінства і юнацтва. 24 годзіны сем дзён на тыдзень працавала тэхніка, гарэлі лімпы. Брыгады проста змянялі адна адну, але работы не спыняліся ні на хвіліну. Пасля заканчэння рабочага дня ўвесь кабінет міністраў, кіраўніцтва рэспублікі далучалася да грамадскіх работ. Кожную суботу праводзіліся суботнікі: вычышчалі, вымывалі, каб у горадзе не было адчування захламленасці і разбуранасці, каб было бачна, што тут ёсць гаспадары. І так частак за частак горад набываў сучасны абрыс. І Грозны, якому спецыялісты прарочылі ад 15 да 50 гадоў аднаўлення, быў адбудаваны за шэсць гадоў.

ЗАГАДКАВАЯ ЧАЧНЯ

Як сярэднявечныя традыцыі спалучаюцца з сучаснасцю

Дагмара ІСАКАВА.

ла ўзрыўное прыстасаванне. — «Зв»). А ў жніўні таго ж года ў мае дзверы пагрукалі прадстаўнікі адміністрацыі, папрасілі прад'явіць студэнцкі білет, зверылі мае прызвішча са спісамі тых, хто быў на сустрэчы, — і падарылі мне сім-карту і мой першы сотавы тэлефон. Каб вы бачылі, наколькі я была здзіўлена! Я зразумела, што ўсе мае намаганні не дарэмныя. І калі б не той момант, я б пайшла ў жыцці іншай дарогай, і мы б з вамі не сустрэліся сёння.

Сёння Дагмара працуе з турыстамі з розных краін і рэгіёнаў. У Чачэнскую Рэспубліку прыязджаюць з Заходняй Еўропы і Амерыкі, краін Блізкага Усходу, але найбольш гасцей усё ж з розных куткоў Расіі.

— На майскія святы прыязджала вельмі пазітыўная група з Беларусі, студэнты геаграфічнага факультэта Белдзяржуніверсітэта, я іх добра запамінала. Гэта была вельмі шумная кампанія ў добрым сэнсе — на нас на вуліцах азіралі ўсе мінакі. Нам трапілася квітнеючае дрэва, і яны, па традыцыі, завязвалі стужкі і загадвалі жаданні. Адна дзяўчына не хавала, што загадала, каб праз нейкі час мы сустрэліся тут жа, але іншым складам, бо яна хацела прыехаць з аднакурснікамі.

ГОРАД-ФЕНІКС, АБО НЯГРОЗНЫ ГРОЗНЫ

Дагмара расказвае, што самі чачэнцы няшмат падарожнічаюць. Відавочна, што дваццаць гадоў таму, калі вяліся баявыя дзеянні, было не да таго. Апошнія 15 гадоў людзі стараліся аднавіць жыллё. «Чачэнец нараджаецца вольным, а памірае будаўніком», — усміхаецца суразмоўніца. Грошы ў сям'і збіраюць цялы год, і на іх летам трэба абавязкова трыццаць пабудаваць, прыбудоваць ці перабудаваць. А васьмі праца грошы на адпачынак не прынята. Праўда, цяпер, калі сталі стварацца ўмовы ўнутры рэспублікі, мясцовыя жыхары сапраўды сталі больш ездзіць.

— Пасля дзюво ваенных кампаній у тое, што рэспубліка аднаўляецца і мір уваходзіць у нашы дамы, людзі верылі неахвотна. На жаль, усе пабачылі многае, ні адну сям'ю не абышла другая ваенная кампанія. Паверыць у тое, што доўгачаканы мір наступіць, калісьці было вельмі складана, — кажа Дагмара.

І сімвалам гэтага міру стаў Грозны. Яго называюць горадам-Феніксам. Страцішы амаль усе свае будынкі і 250 тысяч жыхароў, ён літаральна паўстаў з попелу. Аднаўляць горад давялося ўжо Рамзану Кадыраву. Дарэчы, яго партрэты, а таксама Ахмата-Хаджы Кадырава і Уладзіміра Пуціна вісяць на фасадах многіх будынкаў — такі своеасаблівы ўсходні каларыт. За два гады, з 2006-га да 2008-га, тут была пабудавана адна з самых вялікіх мячэцаў у Еўропе — «Сэрца Чачні». Яшчэ адным сімвалам адраджэння рэспублікі стаў Грозны-Сіці. Вышыны комплекс будавала турэцкая кампанія ў 2007—2011 гадах. Гэта сем будынкаў — адміністрацыйны і жыллы. Самы высокі — 145-метровы жылы комплекс, а гэта 45 паверхаў. Будынкі могуць вытрымаць сейсмахвалі звыш дзевяці балаў. Дарэчы, пра землятрус у 4,5 бала, што адбыўся тут тры гады таму, жыхары даведаліся толькі са званкоў сваіх сяброў, бо самі гэтага нават не адчулі. Але няма мяжы для новых вышынь. 435-метровая вежа «Ахмат-таўэр» будзе на супраць, а гэта, між іншым, 102 паверхі.

«На жаль, усе пабачылі многае, ні адну сям'ю не абышла другая ваенная кампанія. Паверыць у тое, што доўгачаканы мір наступіць, калісьці было вельмі складана».

Апартаменты, дарэчы, у Грозны-Сіці каштуюць чатыры-пяць мільёнаў расійскіх рублёў (52—65 тысяч долараў). Аднапакаёвую кватэру ў чачэнскай сталіцы можна набыць за 800 тысяч — 1 мільён расійскіх рублёў (ад 10 тысяч долараў). Адзін з цэнтральных перспектываў у Грозны-Сіці імя Уладзіміра Пуціна. Мясцовыя жыхары называюць такі жэст малой часткай той падзякі, якую народ рэспублікі можа выказаць расійскаму прэзідэнту за федэральную падтрымку ў аднаўленні рэспублікі.

ЯК ЖЫВЕЦЦА ў ЧАЧНІ БЕЛАРУСУ?

Беларус Віктар Борнікаў называе сябе сваім сярод чужыч і чужым сярод сваіх. Адзінаццаць гадоў таму ён прыехаў у Чачэнскую Рэспубліку працаваць на мясцовым тэлебачанні.

— Я беларус, з горада Наваполацка. Маю некалькі адукацый — мастацтвазнаўчую, рэжысёрскую, драматургічную. Усе іх атрымаў у Мінску, — расказвае мужчына. — Адзінаццаць гадоў таму чачэнская тэлерадыё-кампанія на тэлеканале НТБ аб'явіла конкурс, патрабаваліся карэспандэнты. Я даслаў свае праграмы, і мяне запрасілі ў Грозны.

Віктар прызнаецца, што трапіў у Чачню ў няпросты перыяд. Мясцовыя жыхары ставіліся да яго па-рознаму, і нярэдка — з насцярожанасцю.

— Было ўсялякае, але выжыў. Ніхто не страціў след, не падарваўся на мінах, якіх шмат было ў гарах, і я пра гэта здымаў праграмы. Калі заходзіў туды, дзе былі расцяжкі, то шукаў мядзведжыя сляды і паспяхова адтуль сыходзіў, бо жывёлы першымі размяркуюць такія месцы.

Беларус Віктар Борнікаў жыве ў Чачні адзінаццаць гадоў.

Ведаецца, справа не ў розніцы культуры і веравызнанні, важна, які ты чалавек, твае чалавечыя якасці. Калі да іншых ставіцца з добром і павагай, ніякіх праблем не будзе.

На ЧДТРК «Грозны» Віктар робіць аўтарскую праграму «Крыніцы жыцця» — пра прыроду, жывёльны свет, гісторыю. У ролі карэспандэнта і апэратара беларус выступае ў адной асобе — падняцця высока ў горы з камерай пад сілу далёка не кожнаму.

— Я паднімаюся высока ў горы, здымаю тураў, безааравых коз, мядзведзю, побач з імі хаджу. Таксама знімаю гістарычныя перадачы пра вежы, этнічныя праграмы. Я ўсё роблю адзін.

За адзінаццаць гадоў Віктар Борнікаў пабываў на ўсіх гарах, пажыў (ці хоць бы начаваў) ва ўсіх сёлах, добра вывучыў мясцовыя быт і культуру. Чачэнскай мовай, праўда, не авалоў. Прызнаецца, што ў гэтым няма патрэбы, бо героі яго перадач — 90—100-гадовыя доўгажыхары мясцовых паянаў, добра размаўляюць па-руску.

— Я і цяпер паднімаюся ў горы, здымаю, як людзі косяць сена, сушаць мяса на зіму. Мядзведзі восенню блізка падыходзяць да сёлаў, бо перад зімой ім трэба есці мяса. І ў той сям'і, дзе

я жыву, мядзведзі зарэзалі чатырох бычкоў.

Жыве беларус у гарах, у высакагорным сяле Даў — здымае пакой у сям'і галоўнага паляўніцтвазнаўца Шаройскага раёна. Як і ў многіх чачэнскіх сем'ях, там шмат дзяцей — сям'ёра, з імі жыве і жонка брата — удава з трыма дзецьмі. З усімі беларусу ўдалося паладзіць.

— Перыядычна я наведваю Беларусь. Раблю праграмы на два-тры месяцы наперад, і еду дадому дапамагаць маці. У мяне на радзіме вялікі агарод, яблыньвы і грушавы сад. Што цягне вяртацца ў Чачню? Горы! Чым вышэй у гарах, тым бліжэй да Бога. Ведаецца, радзіма заўсёды застаецца ў душы. Але свет вялікі і цудоўны, яго трэба зведваць, і гэта сапраўднае шчасце.

У ЧЫМ САКРЭТ МОЦНЫХ ШЛЮБАЎ?

Дарэчы, традыцыі чачэнскага народа і іх адносіны да сям'і многія хацелі б пераняць. Тут не прынята скасоўваць шлюб, і гэта адбываецца вельмі рэдка. Мужчына, які нясе адказнасць за сям'ю, не можа сказаць, што яны з жонкай не шылі характарысты, бо сваёй яго не зразумоюць і не дазваляць гэтага. Шлюбы тут пераважна рэлігійныя, а ў загс маладая сям'я звычайна ўпершыню прыходзіць, калі ўжо трэба афармляць дакументы на дзіця. Але вяселлі адбываюцца вялікія і шумныя, куды запрашаюць да 300—400 гасцей.

Права на слоўнае скасаванне шлюбу мае толькі мужчына. Для гэтага яму варта тройчы пра гэта паведаміць жонцы. Пасля гэтага жыць разам яны не могуць. У жанчыны такога права няма, бо лічыцца, што яны больш эмацыянальныя і сільныя да нерэацыянальных учынкаў. Пра гэтым калі жанчына жадае скасаваць шлюб, яна можа звярнуцца да імама ў найбліжэйшую мячэць. Імам разбіраецца, і калі права жанчыны сапраўды ўшчамляюцца, ён дае развод.

Дзедзі ў сям'ях выхоўваюць строга, прывым займаецца гэтым жанчына. Для дачкі ці сына маці — найлепшая сяброўка. З ёй абмяркоўваюць тое, што не кажуць іншым, нават абасабістае жыццё. Калі ў сям'і некалькі сьняноў, малодшы заўсёды застаецца ў доме бацькоў, нават калі заводзіць сваю сям'ю. Тут амаль ніколі вясці сталага веку не жывуць асобна.

У 95% выпадкаў чачэнкі не працуюць, а займаюцца гаспадаркай, а мужчына забяспечвае сям'ю. Калі ж мужчына не спраўляецца, жанчына мае права выйсці на работу. Праўда, сёння ўсё часцей жанчыны парушаюць устоі — у Грозны яны працуюць паўсюль, нават кіроўцамі таксі.

Алена КРАВЕЦ.

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже имущества ОАО «Чайка» (г. Гродно, пер. Виленский, д. 16, ул. Фоллош, д. 15/336) 22 декабря 2020 года

Вид аукциона (открытый)	Лот № 1	Лот № 2*
Предмет аукциона	Комплекс зданий, сооружений и оборудования, включающий 8 капитальных строений (здание административное, здание склада, здание гаража – 2 шт., здание прохладной – 2 шт., здание складского назначения (трюмная) площадью 2436,5 кв. м, 400/С-21066 – здание специализированного автомобильного транспорта (гаражи) площадью 329,8 кв. м, 400/С-21059 – здание нежилое (КПП) площадью 10,5 кв. м, стационарный водогрейный котел КСТБ-95	Капитальные строения с инвентарным номером 400/С-21060 – здание нежилое (химчистка, баня, мастерская) площадью 425,0 кв. м, 400/С-21057 – здание складского назначения (трюмная) площадью 2436,5 кв. м, 400/С-21066 – здание специализированного автомобильного транспорта (гаражи) площадью 329,8 кв. м, 400/С-21059 – здание нежилое (КПП) площадью 10,5 кв. м, стационарный водогрейный котел КСТБ-95
Начальная цена продажи	1 800 000,00 рубля (с учетом НДС 20 %)	1 479 177,60 рубля (с учетом НДС 20 %)
Кадастровые номера земельных участков и их размеры	440100000002001136 площадью 0,7335 га	440100000001011170, 0,7281 га; 440100000001001400, 1,1153 га
Месторасположение земельного участка	Гродненская область, г. Гродно, пер. Виленский, д. 16	Гродненская область, г. Гродно, ул. Фоллош, д. 15/336
Продавец	Открытое акционерное общество по химической чистке одежды и стирке белья «Чайка», г. Гродно, ул. Зернова, 6, тел.: 8 (0152) 607302, 607300	
Имущественное право земельных участков	Право постоянного пользования	Право аренды (61/100 доли); право постоянного пользования
Сумма задатка	54 000,00 рубля	44 375,00 рубля
Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, тел.: 720537, 720010		
Дата проведения аукциона: 22 декабря 2020 года. Время проведения аукциона: 12.00		
Место проведения аукциона: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, актовый зал		
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет 407		
Дата и время начала приема документов: 23 ноября 2020 года 8.00		
Дата и время окончания приема документов: 16 декабря 2020 года 17.00		

* – в соответствии с градостроительным проектом общего планирования «Генеральный план г. Гродно (объект 2.17-00) данные здания расположены в ландшафтно-рекреационной зоне и могут быть реконструированы под объекты общественного назначения.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- копии платежных поручений об оплате задатка на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКBBVY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», юридическое лицо; доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов; физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В случае если аукцион признан неосуществившим в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС

осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Возможные условия расчетов по договору купли-продажи недвижимости:

- 100 % предоплата в течение 14 календарных дней со дня заключения договора, передача недвижимого имущества в течение 5 рабочих дней с даты полной оплаты стоимости недвижимого имущества;
- 50 % предоплата в течение 14 календарных дней со дня заключения договора, передача недвижимого имущества в течение 5 рабочих дней с даты внесения предоплаты; оставшаяся часть стоимости имущества уплачивается равными долями в течение 12 месяцев с даты заключения договора купли-продажи, с возможностью досрочного погашения;
- равными долями в течение 12 месяцев с даты заключения договора купли-продажи, с возможностью досрочного погашения; передача недвижимого имущества в течение 5 рабочих дней с даты полной оплаты стоимости недвижимого имущества.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 20 дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Адрес сайта: Гродненского городского исполнительного комитета <http://grodno.gov.by>, организатора аукциона <http://fgcn.by>

Уважаемые инвесторы! ОАО «Дрожжевой комбинат»!

30 ноября 2020 года в 11.00 проводится внеочередное собрание акционеров общества по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 14, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- «О безвозмездной передаче унитарного предприятия «Ошмянский дрожжевой завод» в собственность Республики Беларусь».

Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, осуществляется в день проведения собрания по месту (адресу) проведения собрания при предъявлении акционерами (их представителями) документов, подтверждающих их полномочия (акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность, заверенную в установленном законодательством порядке).

Время начала регистрации: 10 часов 20 минут. Время окончания регистрации: 10 часов 50 минут.

Датой формирования реестра владельцев акций общества, на основании которого составляется список лиц, имеющих право на участие в собрании, определяется 20.11.2020.

С материалами собрания акционеры могут ознакомиться в рабочие дни с 20 ноября 2020 года по 30 ноября 2020 года с 8.30 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 14 (отдел правовой и кадровой работы), а в день проведения собрания – во время и в месте его проведения.

УНП 10016781

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (продавец аукциона) по поручению ОАО «Соллигорскторг» (организатор аукциона) проводить повторный открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ХОЛОДИЛЬНИКА РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНОГО (составные части и принадлежность: машинное отделение, бытовое помещение) с инв. № 644/С-2071 общей площадью 1 487,1 кв. м И ШИТА УЧЕТА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ С ДВУМЯ СЧЕТЧИКАМИ

(инв. № 16-101, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 62500000012002781 площадью 0,4471 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Соллигорский район, район ст. Калий – 1, участок № 4 (далее – Объекты). Часть капитального строения обременена договорами аренды (сведения можно получить у организатора аукциона).

Начальная цена с НДС (20 %) – 122 026,80 бел. руб. Начальная цена снижена на 30 %. Задаток 10 % от начальной цены – 12 202,68 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBVB2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона.

Оплата Объектов производится в следующем порядке:

- 30 (тридцать) процентов стоимости имущества в течение 20 (двадцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи с возможной расщепленной оплатой оставшихся 70 (семидесяти) процентов в течение 6 (шести) календарных месяцев с внесением платежей равными долями (по 11,6 %), с учетом ежемесячной индексации цен производителей промышленной продукции производственно-технического назначения, которые рассчитываются и публикуются Национальным статистическим комитетом Республики Беларусь, если иное не установлено договором купли-продажи.

Победитель единственной участкой аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 (трих) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона (Объектов). Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 14.07.2020, 26.09.2020, 03.11.2020. Аукцион состоится 08.12.2020 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 322. Заявления на участие в необходимых документах принимаются по 07.12.2020 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: 8 (017) 516-80, 516-64, 8 (029) 102-21-17.

УНП 60012215

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 24.12.2020 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Единый объект недвижимого имущества: капитальное строение инвентарного номера 333/С-74742 общей площадью 146,5 кв. м (назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: столовая), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 322356000001000570 площадью 0,1938 га (право постоянного пользования) по адресу: Гомельская обл., Житковичский р-н, г. п. Озаричи, ул. Бобруйская, 28. **Начальная цена продажи – 26 244,00 руб. Задаток – 2 624,40 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Единый объект недвижимого имущества: капитальное строение с инвентарным номером 332/С-121165 общей площадью 366,6 кв. м (назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: здание столовой), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 32165010000200030 площадью 0,1167 га (право постоянного пользования) по адресу: Гомельская обл., Житковичский р-н, г. Житковичи, ул. Хойная, 17. **Начальная цена продажи – 69 595,20 бел. руб. Задаток – 6 959,52 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 320/С-14015 общей площадью 700,0 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Жлобин, ул. Коляды, 16а/1. Назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: ремонтной мастерской. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 340800000001000099 площадью 0,6473 га. **Начальная цена продажи – 123 444,00 бел. руб. Задаток – 12 344,40 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Изолированное помещение с инвентарным номером 500/С-7109472 общей площадью 17,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Пононамерное, 35а-72. Назначение: административное помещение, наименование: административное помещение 722. **Начальная цена продажи – 43 254,00 бел. руб. Задаток – 4 325,40 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Капитальное строение с инвентарным номером 431/С-517 общей площадью 55,1 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Кореличский р-н, Маложинский с/с, д. Скорого, 11. Назначение: здание одноквартирного жилого дома; наименование: одноэтажный деревянный жилой дом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 423382509601000001 площадью 0,2500 га. **Начальная цена продажи – 640,80 бел. руб. Задаток – 64,08 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 6. Капитальное строение с инвентарным номером 701/С-11046 общей площадью 778,3 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., Могилевский р-н, Буйинский с/с, аг. Буйнички. Назначение: здание административное; наименование: здание ад-

министративное. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 274486006010001153 площадью 8,9574 га. **Начальная цена продажи – 215 280,00 бел. руб. Задаток – 21 528,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 7. Капитальное строение с инвентарным номером 700/С-50962 общей площадью 597,0 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., Могилевский р-н, Буйинский с/с, аг. Буйнички. Назначение: здание специализированное иного назначения; наименование: здание снабжения АКР. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 274486001101000968 площадью 2,2776 га. **Начальная цена продажи – 166 320,00 бел. руб. Задаток – 16 632,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 8. Капитальное строение с инвентарным номером 601/С-13416 общей площадью 1 293,6 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Логойский р-н, г. Логойск, ул. Победы, д. 90. Назначение: здание специализированное иного назначения; наименование: материально-технического снабжения и сбыта продукции; наименование: материально-технический склад. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 623250100001001417 площадью 4,4150 га. **Начальная цена продажи – 158 112,00 бел. руб. Задаток – 15 811,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 9. Земельный участок с кадастровым номером 724848000002000056 площадью 0,0997 га, расположенный по адресу: Могилевская обл., Осиповичский р-н, Протасовичский с/с, СТ «Верейцы». Целевое назначение: земельный участок для коллективного садоводства. **Начальная цена продажи – 1 008,00 бел. руб. Задаток – 100,80 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 10. Капитальное строение с инвентарным номером 642/С-27547 общей площадью 47,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Копыльский р-н, Бобовянский с/с, д. Рышчи, ул. Садовая, 16. Назначение: здание одноквартирного жилого дома; наименование: жилой дом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 622890909001000067 площадью 0,2499 га. **Начальная цена продажи – 2 763,00 бел. руб. Задаток – 276,30 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 11. Земельный участок с кадастровым номером 6239817000340000105 площадью 0,0676 га, расположенный по адресу: Минская обл., Молодненский р-н, Красненский с/с, садоводческое товарищество «Монолит-92», У-109. Целевое назначение: земельный участок для ведения коллективного садоводства. **Начальная цена продажи – 270,00 бел. руб. Задаток – 27,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 12. Земельный участок с кадастровым номером 32188280001000011 площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Лукский с/с, д. Зеленой Край, ул. Зеленая, 3. Целевое назначение: земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. **Начальная цена продажи – 1 464,30 бел. руб. Задаток – 146,43 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 13. Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-19470 общей площадью 159,1 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Волковышский р-н, г. Волковыш, ул. Жолудова, д. 80Б. Назначение: сооружение специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование: склад. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 420850100001009593 площадью 0,0270 га. **Начальная цена продажи – 11 250,00 бел. руб. Задаток – 1 125,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 14. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000154 площадью 0,0400 га, расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Пуховичский с/с, СТ Великий Ветеран. Назначение: земельный участок для коллективного садоводства. **Начальная цена продажи – 490,50 бел. руб. Задаток – 49,05 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 15. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000155 площадью 0,0396 га, расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, СТ Великий Ветеран. Назначение: земельный участок для коллективного садоводства. **Начальная цена продажи – 481,50 бел. руб. Задаток – 48,15 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 16. Капитальное строение с инвентарным номером 710/С-67224 общей площадью 24,4 кв. м,

расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Кавказская, д. 44/87Б. Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: гараж 875, ППС № 12. Составные части и принадлежности: погреб. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 741000000010000108 площадью 0,8555 га. **Начальная цена продажи – 2 052,00 бел. руб. Задаток – 205,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 17. Капитальное строение с инвентарным номером 610/С-27945 общей площадью 1 003,0 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Демина, д. 11. Назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции); наименование: станция техобслуживания тракторов. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 620850100014000758 площадью 2,1731 га. **Начальная цена продажи – 254 016,00 бел. руб. Задаток – 25 401,60 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 18. Капитальное строение с инвентарным номером 700/С-300 общей площадью 169,4 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пр-т Шмидта, 114. Назначение: здание специализированное для лечебно-профилактических и санитарно-курортных целей; наименование: здание оздоровительного комплекса. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 74010000000500195 площадью 3,4911 га. Составные части и принадлежности: двухэтажное каменное здание оздоровительного комплекса. **Начальная цена продажи – 26 280,00 бел. руб. Задаток – 2 628,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 19. Капитальное строение с инвентарным номером 320/С-19414 общей площадью 103,6 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., Жлобинский район, Солонийский с/с, 37В/2. Назначение: здание неустановленного назначения; наименование: здание сушильной камеры. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 32180000001000051 площадью 2,5424 га. **Начальная цена продажи – 13 932,00 бел. руб. Задаток – 1 393,20 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 20. Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-144336 общей площадью 539,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Минский район, Ждановичский с/с, М-9, 42-ой км, 1. Назначение: здание специализированное для общественного питания; наименование: кафе. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 62268170001000643 площадью 0,2181 га. **Начальная цена продажи – 708 480,00 бел. руб. Задаток – 70 848,00 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.**

УСЛОВИЯ

- Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов (далее – Претендент на покупку), не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.
- На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ.

3. Порядок проведения аукциона, в том числе об оформлении участия в аукционе, указан на сайте konfikat.by в разделе «Недвижимость».

Аукцион состоится 24.12.2020 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Жилуновича, 15, офис 318, зал для аукционов

Заявление на участие с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка, принимаются по адресу: г. Минск, ул. Жилуновича, 15, офис 318 (управление реализации недвижимости и арендных отношений) в рабочие дни: пн.–пт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15.

Окончание приема заявлений – 21.12.2020 в 15.00. Задаток перечисляется на р/с BY07 MBBN 3012 1000 0101 0165 3934, БИК MBBNBY22 в ОАО «Бяж Дабрабыт», г. Минск, ул. Коммунистическая, 49, пом. 1, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633, ОКПО 34711910. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот № _____, проводимом 24 декабря 2020 года.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона: +375 17 378 87 02; +375 17 378 87 03; +375 44 763 62 63.

ВОГНЕННЫ ТЫГРАЙ

Што адбываецца ў Эфіопіі?

Сёлетні лістапад стаў часам трагічных выпрабаванняў для Эфіопіі. Гэтая афрыканская дзяржава апынулася на мяжы грамадзянскай вайны. Супрацьстаянне федэральных ванных і паўстанцаў рэгіёна Тыграй, якія мараша аб незалежнасці, ужо прывяло да баявых сутычак і вялікай колькасці ахвяр. Як лічаць эксперты, небяспечны канфлікт будзе распальваць і пагражае дэстабілізаваць абстаноўку не толькі ў рэгіёне Афрыканскага Рога, а і ў еўрапейскіх дзяржавах. Чаму ліхаманіць адну з найбуйнейшых краін Чорнага кантынента?

НАДЗВЫЧАЙНАЕ СТАНОВІШЧА

З пачатку лістапада ў Эфіопіі вельмі неспакойна. На мяжы з суседняй Эрытрэяй уступілі баявыя дзеянні. Урад Эфіопіі абвясціў аб увядзенні ў рэгіёне Тыграй надзвычайнага становішча тэрмінам на паўгода. Там адключылі мабільную сувязь і інтэрнэт. Прэм'ер-міністр краіны Абій Ахмед заклікаў мабілізаваць войскі пасля таго, як з'явіліся паведамленні аб тым, што паўстанцы з Народнага фронту вызвалілі Тыграй (НФВТ), які дабіваецца незалежнасці для рэгіёна, напалі на ваенную базу ўзброеных сіл Эфіопіі, размешчаную ў рэгіёне. Улады заявілі пра тое, што тыя, хто нападаў, «паспрабавалі ўкрасці агнявыя збронныя апараты і ваеннае абсталяванне Паўночнага камандавання», паведаміла iz.ru.

У выніку пачалося ваеннае супрацьстаянне. За першыя дні канфлікту загінула больш чым паўтысячы вайскоўцаў, аднак дакладная колькасць ахвяр пакуль невядома. Паступае супярэчлівая інфармацыя. Урад Эфіопіі сцвярджае, што паўстанцы на працягу месяца здзейснілі правакацыі і ў рэшце рэшт «перасеклі чырвоную лінію». У сваю чаргу, НФВТ абвінавачвае ўлады ў тым, што яны хацелі «сілай падпарадкаваць насельніцтва

вінцы са сваімі парламентамі і прэзідэнтамі. Чатыры найбуйнейшыя народнасці — арома (34% насельніцтва), амхара (27%), тыграі і самалі (па 6%) жывуць у правінцыях, у якіх яны складаюць большасць. Дзясяткі меншых народаў сваіх аўтаномій не маюць, некаторыя з іх за гэта прама змагаюцца. Этнічная разнастайнасць дапаўняецца рэлігійнай. Сярод амхара і тыграі пераважаюць вернікі Эфіопскай праваслаўнай царквы, амаль палова арома і практычна ўсе самалі — мусульмане.

Тыграі знаходзіцца паміж Эфіопіяй і Эрытрэяй. Насельніцтва рэгіёна — больш чым пяць мільянаў чалавек (а гэта каля шасці працэнтаў 110-мільённага насельніцтва краіны). Тут жывуць прадстаўнікі народнасці тыграі, якая складае большасць насельніцтва суседняй Эрытрэі.

На працягу апошніх 30 гадоў НФВТ уваходзіў у кіруючую кааліцыю «Рэвалюцыйна-дэмакратычны фронт эфіопскіх народаў», аднак год таму сышоў у апазіцыю з-за незадаволенасці палітыкай новага прэм'ера Абія Ахмеда. Звязаўшы з НФВТ палітыкі абвінавачвалі кіраўніка эфіопскага ўрада ў тым, што пад выглядам барацьбы з карупцыяй ён імкнецца зачыніць палітычную прастору ад іншадумцаў, да таго ж Абій Ахмед спрабаваў зваліць на рэгіяналу ўсе прамакі цэнтральнага ўрада.

падоўжыў паўнамоцтвы Абія Ахмеда, адзначыла iz.ru.

Аднак у Тыграі, нягледзячы на пандэмію, рэгіянальныя выбары ўсё-ткі правялі ў верасні. Федэральныя ўлады вынікі галасавання анулявалі, а новаабранае кіраўніцтва не прызналі. Да таго ж прынялі рашэнне, у адпаведнасці з якім, фінансаваннем гэтага свавольнага рэгіёна цяпер займаецца не ўрад, а мясцовыя адміністрацыі.

Ускладняе напружаную сітуацыю і пытанне кантролю федэральнымі войскамі за актывамі ў Тыграі. Справа ў тым, што пасля заканчэння вайны паміж Эфіопіяй і Эрытрэяй (за гэта, дарэчы, прэм'ер-міністр Абія Ахмед летас атрымаў Нобелеўскую прэмію міру) у рэгіёне застаецца каля 80 працэнтаў усіх цяжкіх узбраенняў краіны. Федэральныя ўлады апазіцыя ўзмацнення Тыграя, а таксама вялікага ваеннага вопыту мясцовых салдат. У рэгіёне толькі падаграваюць гэтыя трывягі — ладзяць парадзі і ўсяляк дэманструюць сваю ваенную моц.

У выніку федэральны ўрад яшчэ некалькі месяцаў таму пачаў сцягваць войскі да паўднёвых межаў Тыграя. Афрыканскі саюз, ААН і іншыя арганізацыі выказвалі занепакоенасць баявымі дзеяннямі, боючыся, што яны могуць перакінуцца на іншыя часткі Эфіопіі і дэстабілізаваць макрарэгіён.

БАРАЦЬБА ЗА НІЛ

Канфлікт у Эфіопіі абвастрыўся на фоне аднаўлення перамоў краіны з Егіптам і Суданам па эфіопскай плаціне «Адраджэнне» (гідрэлектрастанцыя «Хідасэ»). Справа ў тым, што Каір і Хартум выступаюць супраць будаўніцтва гэтага аб'екта, яны мяркуюць, што новая плаціна на эфіопскай частцы Ніла пазбавіць іх неабходных водных рэсурсаў, а гэта балюча ўдарыць па эканоміцы.

У эфіопскага ўрада, наадварот, вялікія планы на ГЭС. Цяпер толькі менш чым у паловы насельніцтва ёсць доступ да электраэнергіі. Новая электрастанцыя павінна быць у паўтара раза больш магутная, чым усе, што цяпер працуюць у краіне. У Егіпце і Судане лічаць, што запуск ГЭС і хуткае запанаванне вадасховішча могуць павярнуць для іх трагедыяй: прывесці да засухі, праблем на Асуанскай ГЭС, а значыць, перабоў у вытворчасці электраэнергіі, страты ўраджая і рабочых месцаў. Непакоіць Егіпет і тое, што цяпер ён больш не можа аднаасобна распарадкаваць воднымі рэсурсамі Ніла.

У 1929-м Англія і Егіпет падпісалі дагавор, а праз 30 гадоў пагадненне заключылі Каір і Хартум. Згодна з гэтымі дакументамі, Егіпет атрымаў права накладаць вета на будаўніцтва любых дамбаў і плацін на Ніле. Аднак у Адыс-Абебе лічаць, што Эфіопія гэтай дамова ні да чаго не абавязвае, і дыктаваць краіне ўмовы ніхто не можа. Пасля поўнага запуску «Хідасэ» можа стаць самай магутнай ГЭС у Афрыцы і ўвайсці ў дзясятку найбуйнейшых у свеце. Будаўніцтва гэтай гідрэлектрастанцыі пачалося ў 2011-м, завяршэнне работ намечана на 2023 год.

Трохбаковыя перагаворы доўгі час буксавалі, аднак нядаўна аднавіліся. Пры гэтым на бок Эфіопіі ўсталя Эрытрэя, якая першапачаткова падтрымлівала Егіпет. Прэзідэнт Эрытрэі Ісаяс Афеворка падчас візіту ў Эфіопію наведаў плаціну — і хоць ён не зрабіў афіцыйнай заявы аб падтрымцы Адыс-Абебы, эксперты тлумачаць гэты крок менавіта так.

ШОК ДЛЯ РОГА

Пры гэтым у НФВТ напружаныя адносіны як з федэральнымі ўладамі, так і з Эрытрэяй, адзначыў iz.ru старшы навуковы супрацоўнік

— Рашэнне прэм'ер-міністра ўвесці федэральныя войскі ў Тыграй выклікала шок у рэгіёне Афрыканскага Рога і за яго межамі. Эфіопія — другая па велічыні краіна ў Афрыцы, яна мяжуе з шасцю іншымі афрыканскімі дзяржавамі. Ва ўсім рэгіёне пануе нестабільнасць і адзначаюцца вострыя гуманітарныя праблемы. Калі супрацьстаянне ўнутры краіны зацягнецца, то праз мяжу хлынуць сотні тысяч бежанцаў, — лічыць палітолаг.

Генеральны сакратар ААН Антоніу Гутэрыш заявіў, што «стабільнасць у Эфіопіі важная для ўсяго рэгіёна Афрыканскага Рога». Вайна ў краіне можа негатыўна паўплываць на іншыя ўсходнеафрыканскія краіны і нават на Еўропу, адзначыў BBC News.

БЕЗ «ЦУДАЎ»

Узброены канфлікт фактычна сарваў маштабныя пераўтварэнні ў Эфіопіі, якія аналітыкі называлі «эканамічнымі цудам», заўважыў CNBC. З 2004 да 2019 года краіна мела адзін з самых высокіх тэмпаў эканамічнага росту ў свеце — у сярэднім 11 працэнтаў у год. Аднак цяпер мясцовыя актывы становяцца для інвестараў значна менш

Афрыканскага цэнтра Атлантычнага савета Габрыель Негату.

— І Адыс-Абеба, і Асмэра варажыя стаяцца да НФВТ, хоць і з розных прычын. У сваю чаргу, паўстанцы з Народнага фронту вызвалілі Тыграй абвінавачваюць улады Эрытрэі ў тым, што тыя ўсталі на бок Абія, каб звесці з Тыграем старыя рахункі. Пры гэтым няма ніякіх доказаў удзелу Эрытрэі ў гэтай вайне. Страцішы ўлады ў 2018 годзе, НФВТ усяляк імкнецца падарваць намаганні Абія па правядзенні рэформаў. Лічыцца, што менавіта Народны фронт стаіць за большай часткай ўспышак этнічнага гвалту, ад якіх Эфіопія пакутуе да гэтага часу, — растлумачыў палітолаг.

Пасля таго як абвастрыўся канфлікт паміж уладамі Тыграя і федэральным урадам, на сталіцы Эрытрэі было выпушчана некалькі ракет. Дзве з іх трапілі на тэрыторыю аэрапорта Асмэра. Адзначаецца, што ракеты выпусцілі з тэрыторыі Тыграя. Улады гэтага рэгіёна прыгразілі Эрытрэі ўдарамі ў выпадку, калі яна працягне падтрымліваць федэральныя эфіопскія ўлады.

Яго калега, старшы навуковы супрацоўнік Афрыканскага цэнтра Атлантычнага савета Кэмеран Хадсан упэўнены, што напружаная сітуацыя ў Эфіопіі ўяўляе пагрозу для многіх краін у рэгіёне.

прывабныя. Трымальнікі каштоўных папер ужо пазбаўляюцца ад іх і распрадаюць нацыянальную валюту — быр, што прыводзіць да яе аслаблення. Аналітыкі прадказваюць, што ў выпадку эскаляцыі канфлікту і перарастання яго ў паўнаватарнае грамадзянскае вайну будучыя парушэнні знешнегандлёвага сувязі Эфіопіі з асноўнымі партнёрамі.

«Канфлікт выходзіць з-пад кантролю з кожным днём і можа каштаваць дзясяткаў тысяч жыццяў. Нельга далкам выключаць перспектыву распаду краіны», — заўважыў «Бі-бі-сі» Алекс дэ Ваал, выканаўчы дырэктар World Peace Foundation пры Універсітэце Тафтса ў Бастоне і аўтар некалькіх кніг аб Усходняй Афрыцы. Упраўленне Вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў заявіла аб поўнамаштабным гуманітарным крызісе. У суседнім Судане ўжо знаходзіцца больш 30 тысяч тыграйскіх бежанцаў, іх колькасць штодня ўзрастае, паведаміла на брыфінгу ў Жэневе прадстаўнік Упраўлення Бабар Балох. «Людзі прыбываюць з Эфіопіі моцна напалюханы і расказваюць, што збеглі ад цяжкіх бесперапынных баў», — дадаў ён. Неводны з бакоў пакуль не выказвае гатоўнасці да перагавораў.

Захар БУРАК.

Тыграя». У выніку рэгіянальныя ўлады забаранілі эфіопскім ваенным перамяшчацца па тэрыторыі Тыграя. З'яўляліся паведамленні, што на бок НФВТ ужо перайшоў Паўночнае камандаванне эфіопскіх узброеных сіл. Аднак у офісе прэм'ера гэтую інфармацыю абверглі.

СВАВОЛЬНЫ РЭГІЁН

Эфіопія — федэратыўная дзяржава, падзеленая на дзесяць пра-

Народны фронт захаваў поўны кантроль над Тыграем і пачаў кампанію супраць федэральных улад. Адным з галоўных спрэчных пунктаў стала пытанне выбараў. Урад вырашыў перанесці мясцовыя і парламенцкія кампаніі, спаслаўшыся на пандэмію. Першапачаткова яны павінны былі прайсці ў жніўні, аднак пасля іх было вырашана пасунуць на невызначаны тэрмін. У выніку перанос галасавання

Сумесны праект газеты «Звязда», Нацыянальнага алімпійскага камітэта і Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь

Любоў ЧАРКАШЫНА:

«МАСТАЦКАЯ ГІМНАСТЫКА — ГЭТА ЦЭЛЫ СВЕТ»

Мастацкая гімнастыка — гэта любоў. У выпадку з беларускай гімнастыкай можна сказаць, што гэта яшчэ і Любоў Чаркашына. У 2012 годзе яна — бронзавы прызёр алімпіяды, цяпер — суддзя, трэнер, старшыня камісіі спартсменаў Міжнароднай федэрацыі гімнастыкі. Любоў Чаркашына пусціла карэспандэнтаў «Звязды» ў прыватны і загадкавы свет мастацкай гімнастыкі, гэтаксама як і ў свой уласны.

— Любоў, мастацкая гімнастыка — від спорту, дзе значэнне мае кожны год. Як сёлетая дзясучы-гімнастка праводзілі час без спарторніцтва?

— Для гімнастка, якія планавалі алімпіядаў у Токіа скончыць кар’еру, перанос стаў вялікім ударам, а для маладых дзясучат — добрай магчымасцю ўдасканаліць фізічную і псіхалагічную форму. Мы стараліся максімальна шукаць плюсы. Напрыклад, я, нарэшце, магла шмат часу праводзіць з дачкой, якая так хутка расце, і займацца любімай справай. Галоўны трэнер зборнай Ірына Юр’еўна Ляпсарская знайшла геніяльны выхад, каб дзясучаты не страцілі форму і заадно любоў да гімнастыкі падчас вымушанага каранціну. Спачатку яны самі прыдумвалі сабе практыкаванні, а потым глядзелі выступленні мінулых гадоў і паўтаралі іх на імправізаваных спарторніцтвах. Такі праект даказаў, што любым пакаленнем спартсменаў варта захапляцца, таму што чэмпіёнкі проста так не становяцца, за гэтым заўсёды стаяць унікальныя элементы і вялікая праца.

— Мастацкая гімнастыка, якую вы паказвалі ў 2012 годзе, і сённяшняя значна адрозніваюцца?

— Мастацкая гімнастыка развіваецца цыклічна і да яе заўсёды былі розныя патрабаванні. Калісьці патрабавалася больш прыгажосці, і быў час, калі пераважала фізічная падрыхтоўка. Зараз найбольш увагі надаюць складанасці прадмета. У мой час гімнастка выходзіла, і нішто не ведаў яе набор элементаў. А зараз прыблізна можна прадугадаць, што менавіта яна пераносіць з выступлення ў выступленне. Раней гімнастыкі былі больш пластычныя і грацыёзныя, была неверагодная гармонія цела і прадмет. Складанасць прадмета — гэта супер, за паўтары хвіліны выступлення адзіночніцы людзі няспынна захапляюцца, але яны стамляюцца ад гэтага, ім патрэбна адпачыць душой.

— Чым, на ваш погляд, абрунтаваны такія змены?

— Мастацкая гімнастыка — гэта цэлы свет, дзе ўсё ўзаемазвязана: спартсменкі, федэрацыі, гледачы. З кожным цыклам з’яўляецца штосьці новае. Неверагодную тэхніку паказвалі расійкі Маргарыта Мамун і Яна Кудраўцава, што дало вялікі штуршок развіццю гэтага спорту. У 2000-х «высталіла» Аліна Кабаева, яна паказала бязмежныя магчымасці цела, і ўсе пачалі за ёй паўтараць, працягваюць... Так мастацкая гімнастыка і мяняецца, і развіваецца.

— Вам як суддзі спарторніцтваў наколькі цяжка ацэньваць выступленні, да якіх пастаянна прад’яўляюцца розныя патрабаванні?

— Кожны, у тым ліку і суддзя, павінен быць прафесіяналам на сваёй пасадзе, незалежна ад абставін. Гімнастка выконвае вялізную колькасць элементаў, а суддзя — не камп’ютар і нельга поўнаасцю выключыць чалавечы фактар. Таму суб’ектыўнасць судзейства залежыць ад сумлення кожнага чалавека. Калі я сяджу за судзейскім сталом, я проста назіраю за выступленнем і стаўлю адзнаку.

— Любоў, якія самыя вострыя пытанні сёлетая прыйшлася вырашаць камісіі спартсменаў Міжнароднай федэрацыі гімнастыкі?

— У камісію ўваходзяць прадстаўнікі ўсіх гімнастычных дысцыплін. Перш за ўсё нам прыйшлося вырашаць, як змяніць сваю работу, мы зарыентаваліся і цяпер працуем анлайн. Самым папулярным пытаннем ад спартсменаў быў перанос Алімпійскіх гульняў. У гімнастаў яшчэ ёсць час быць адбраненымі на алімпіяду на кваліфікацыйных спарторніцтвах. Але адна краіна поўнаасцю закрыла ўсе спартыўныя залы, а ў іншай яны былі адкрытыя і спартсмены трэніраваліся ў звычайных умовах. І гэта ўжо няправільна, парушаецца спартыўны прынцып, людзі знаходзяцца не ў роўных абставінах.

— Алімпійскія ліцэнзійныя беларускія каманды ўжо чакаюць свайго часу?

— Так, дзясучаты заваявалі поўны камплект ліцэнзій. Усёго на краіну дзве адзіночныя ліцэнзійныя і адна групавая. З-за таго, што пудэўкі неімяныя, увес наступны сезон будзем выбіраць, хто паедзе ў Токіа. Наша легендарная тройка — Кацярына Галкіна, Аліна Гарнасько і Настася Салас — будзе змагацца паміж сабой за месца пад сонцам у Токіа. «Групавічак» таксама чакае барацьба. Іх шэсць чалавек, а на алімпійскіх спарторніцтвах выступае група з пяці дзясучат. Але трэнеравання ўпяцх — амаль што самазабойства, абавязкова павінен быць чалавек на замену.

— Як здароўе Кацярыны Галкінай, прымы нашай мастацкай гімнастыкі?

— Гімнастка як жанчына, як чалавек хутка расце, яе арганізм мяняецца. Вельмі цяжка пастаянна трымаць сябе ў жорсткіх рамках. На жаль, у Каці праблемы з нагамі. Адно нагу амаль вылечылі, зараз займаемся другой. Спадзяёмся, што Каці хопіць часу на рэабілітацыю і вяртанне ў алімпійскую гонку. Яе кар’ера заслугоўвае прыгожы канцоўкі. Канешне, цяжка праходзіць праз аперацыі і амаль што наной нараджацца. Але, я думаю, гэта зробіць яе мацнейшай і яшчэ больш загартуе характар.

— Пачынаючы з 2000 года, алімпійскія чэмпіёнкі на мастацкай гімнастыцы няўзможна становяцца расійскія спартсменкі. Што беларуская школа можа пераняць у расійскай?

— Ні для кога не сакрэт, што расійская каманда традыцыйна

вельмі моцная. Вялізная краіна, шмат талентаў і кожная чэмпіёнка — унікальная асоба, якая задае пэўныя тэндэнцыі ў гімнастыцы. Вельмі добра, што ў нас ёсць такія сапернікі, якія дапамагаюць няспынна павышаць свой узровень. Так, у нас меншыя маштабы краіны, але гэта не перашкаджае беларускай школе трымаць марку. Усе ведаюць, што алімпійская чэмпіёнка Марына Лобач вырасла ў Беларусі. І зараз наша імкненне ісці наперад не згасае. Дрэжны той спартсмен, які не імкнецца да першага месца.

— Мастацкая гімнастыка — своеасаблівае шоу, дзе вялікае значэнне мае знешні выгляд. Ці можна сказаць, што існуе гімнастычная модная індустрыя?

— Гаварыць пра індустрыю будзе вельмі гучна. Але пэўныя кірункі і тэндэнцыі ў купальніцкай ёсць. Часта іх шыюць, глядзячы на сукенку ў модным часопісе. І на гімнастыцы фасон можа выглядаць больш эфектна, чым на подыуме. Мне падабаецца, калі да купальніцкай дадаюць спаднічкі, гэта выглядае вельмі па-жаночому і, калі трэба, хавае нюансы фігуры. Нехта на купальніках стварае карціны. Напрыклад, у Аліны Гарнасько на купальніку намалювана пыса пантэры. Найлепшыя купальнікі заўсёды ў вядучых гімнасткаў ці ў тых, хто можа сабе гэта дазволіць, бо справа нятанная. Але часам дзясучынка, асабліва маленькая, у купальніку гуляецца. Гімнастка да дзясучы гадоў павіна вучыцца і паказваць сваю фактуру, а не фінансавыя магчымасці бацькоў.

— Як праходзіць выбар музыкі для гімнастычных праграм?

— Перадусім кампазіцыя павіна пасаваць да ўзроста гімнастыкі. Калі дзясучынка прапаювае кампазіцыю са словамі на замежнай мове, Ірына Юр’еўна патрабуе перакладу і разумення яе сэнсу. Падчас каранціну дзясучаты самі выбіралі музыку пад свае практыкаванні. Больш за тое, пад яе яны пісалі лібрэта, гісторыю, якую потым паказвалі ў выступленні. Адна справа, калі ты тлумачыш, дзе і як трэба ўсімхінуцца і які позірк паказаць, і іншая справа, калі гімнастка сама гэта адчувае.

— Ці суадносіцца выбар кампазіцыі са спецыфікай прадмета, з якім прыйдзеца выступаць?

— Большасць выбірае павольныя кампазіцыі пад мячы, хуткія — пад скакалкі. Амаль няма «павольных» булаў. Каці Галкінай аднойчы ставілі «павольныя» булавы, і ўсе скептычна да гэтага ставіліся, але атрымалася добра. Стужка — гэта нешта ўзніслае, як вальс. Абруд дастаткова ўніверсальны прадмет. Некаторыя ўхітраюцца ставіць праграмы пад рытмічныя, дыскацыйныя кампазіцыі, і суддзі часам не разумеюць, як ацаніць такі нумар. Гімнастыцы трэба ўмець слухаць і разумець музыку, яна, як літаратура, у кожным узросце ўспрымаецца па-рознаму.

— Для таго каб удала раскрываць вобраз падчас выступлення, патрэбныя ўрокі акцёрскага майстэрства...

— Некалі Ірына Юр’еўна рэалізавала амаль цэлы праект па акцёрскім майстэрстве. Да дзясучы прыходзілі выкладчыкі сцэнічнага маўлення. Спартсменам вучылі, як трымацца перад камерай, на людзях, даваць інтэр’ю. Былі ўрокі па макіяжы. Але канкрэтна акцёрскім майстэрствам дзясучаты займаліся няшмат, у выступленне кожная ўкладвае нешта сваё. Спартсменкі пастаянна працуюць над пластыкай. У іх ёсць харограф, з якім яны вучаць розныя віды танцаў — ад лірычных да хіп-хопа. Яны могуць адпрацоўваць адны і тыя ж рухі, але выказаць імі розныя эмоцыі і станы. Гэта таксама своеасаблівае акцёрскае майстэрства.

— Гімнастка можа выдатна выступаць з усімі чатырма прадметамі, ці ўсё роўна нечаму аддаецца перавага?

— Выступленне на Алімпійскіх гульнях судзіцца па асабістым шматбор’і, таму патрэбна выканаць максімум ва ўсіх практыкаваннях. Але калі паглядзець міжнародныя спарторніцтва, у нашых адзіночніц больш за ўсё медалёў з мячом. У мяне падчас спартыўнай кар’еры лепш за ўсё атрымліваліся практыкаванні з мячом і булавамі. Самая складаная заўсёды стужка — то яна мокрая, то завязваецца, то ляціць не туды... Сучасная гімнастыка моцна амалізілася. І спартсменкі ў 16–19 гадоў вельмі смелыя, па-добраму самаўпэўненыя. Яны не баяцца рабіць тое, што раней здавалася немагчымым.

— У адным з інтэр’ю вас па-раўналі з Кацярынай Галкінай, і тады вы казалі, што яна — таленавітая, а вы «зробленая» гімнастка. Што гэта азначае?

— У Каці ад прыроды ёсць адчуванне музыкі, цела, прыгажосці, каціная гнуткасць. Я з яе жартую, кажу: «Што б ні здарылася, ты заўжды падаеш на чатыры нагі». Мне ж прыходзілася шмат чаго завучаць. Я цягвалі Казярог, таму мой талент — у працавітасці, упартасці і цяроплівасці трэнераў. Калі спытаць, што дапамагло Любе Чаркашынай, усё скажуць, што яна працавітая, але не таленавітая ад прыроды.

— Калі назіраеш за вашымі сацыяльнымі сеткамі, складаецца адчуванне, што дачка Вера пойдзе па маміных слядах...

— Яна любіць праводзіць час у зале, паўтарае за дзясучатамі, дома танцуе. Вера выдатна чуе музыку, у яе добрая каардынацыя — у мяне гэтага не было, гэта мужавыя гены. У нас з Віцём няма мэты аддаць яе ў гімнастыку. Для мяне галоўнае — бацьчы сваё дзіця шчаслівым.

— Любоў, у мастацкай гімнастыцы вы ведаеце ўсе ролі. Якая для вас самая камфортная і якая — самая цяжкая?

— Лепш за ўсё быць спартсменам, цэнтрам сувету, для якога ўсе працуюць. Адзінае, што прайграваць непрыемна. А далей ужо складаней, таму што гаворка ідзе не толькі пра тваё жыццё, трэба неспці адказнасць за чужыя лёсы. Працуючы трэнерам, я зразумела, наколькі гэта цяжка. Я захаляюцца мудрасцю, вытрымкай і цяропнем трэнераў, якія прывічалі гэтай справе ўсё сваё жыццё.

Алімпійскім гульням у Токіа — быць!

Міжнародны алімпійскі камітэт задаволены тым, як ідзе падрыхтоўка да летніх Алімпійскіх гульняў — 2021 у Токіа і зімовых Алімпійскіх гульняў — 2022 у Пекіне.

Аб гэтым заявіў кіраўніцкі арганізацыі Томас Бах пасля пасяджэння выканаўчага камітэта МАК, якое адбылося ў лістападзе. Падрыхтоўка да летняй Алімпіяды імкліва ідзе наперад. Ужо ў сакавіку 2021 года адновяцца тэставыя спарторніцтва. Па словах арганізатараў, плануецца вызваліць спартсменаў і гледачоў Алімпійскіх гульняў ад двухтыднёвага каранціну. Разам з тым бяспека кожнага чалавека — па-ранейшаму прыярытэтнае пытанне ў падрыхтоўцы і правядзенні галоўных стартаў.

Падчас візиту ў Токіа 15–18 лістапада Томас Бах заявіў, што ўпэўнены ў здольнасці Токіа правесці бяспечнае Алімпійскіх гульні. Міжнародны Алімпійскі камітэт не выключнае магчымасці дапамогі ў набыванні вакцыны і прышчэпак ад каранавіруса ўдзельнікам Гульняў. Але гэта пытанне яшчэ будзе абмяркоўвацца з нацыянальнымі алімпійскімі камітэтамі. Кіраўнік МАК наведваў алімпійскія аб’екты японскай сталіцы. Паводле Томаса Баха, на галоўным стадыёне ўжо адчуваецца дыхаанне галоўнай спартыўнай падзеі. Побач з будучым сэрцам Алімпійскіх гульняў размешчаны музей, дзе выстаўлена лампада з алімпійскім агнём. Эстафета алімпійскага агню стартуе 25 сакавіка 2021 года з прэфектуры Фукусіма. Прэзідэнт МАК высокая ацаніў алімпійскую вёску, якая размешчана на насыпным востраве ў заліве Токіа. У вёсцы будзе пражываць каля 17 тысяч спартсменаў і прадстаўнікоў дэлегацый каманд.

Падчас візиту ў Японію Томас Бах выказаў упэўненасць, што ХХХІІ летнія Алімпійскія гульні больш пераносіцца не будуць. Ён спадзяецца, што гэта гранд’эзанае спартыўнае свята стане сімвалам салідарнасці ў посткаранавірусную эпоху.

ЧАЛАВЕК, ЯКОГА БАЯЦА ЦЯЖКАСЦІ

Кожны ў школе пісаў сачыненне на тэму «герой нашага часу», дзе расказваў пра герояў на яго ўласную думку. Але ці задумваўся хтосьці, як насамрэч жывуць такія людзі? Пра гэта «Звяздзе» расказаў паралімпіец Аляксандр ТРЫПУЦЬ. Канешне, героем часу сам сябе ён наўрад ці лічыць. Аднак гэты спартсмен — прыклад гераічнасці і таго, што чалавек можа ўсё. І гэта не проста прыгожая метафара ці матывуючы выраз.

Спорт у жыцці Аляксандра быў заўсёды, не перашкодна, нават прыроджаная блізарукасць, праз якую ён вучыўся ў спецыялізаванай школе. Спачатку ў прыярытэце быў бег на 400 метраў, а потым у жыцці гродзенскага хлопца імя «ўяцела» кап'я. Так і знайшоўся галоўны занятка — кіданне кап'я. У 2000 годзе ў Сіднеі на сваіх першых Паралімпійскіх гульнях ён заваяваў сярэбра ў кіданні кап'я і чацвёртае месца ў шматбор'і. Праз два гады з-за траўмы на абодвух вачах адслалася сятчатка і левае вока канчаткова перастала бачыць. Аднак з паралімпіяды 2004 года ў Афінах Аляксандр вярнуўся з золатам у кіданні кап'я і сярэбраным у шматбор'і. Праўда, вяртанне было азмочана мыліцамі — як і старажытнагрэчаскага героя Ахіла, Аляксандра падвяла ступня, якая зламалася падчас спаборніцтваў.

У 2013 годзе Аляксандр прайшоў праз выпрабаванне, пасля якога іншы чалавек апусціў бы рукі. Іншы, але толькі не ён. Шматлікія аскольчатая пераломы пазваночніка з пашкоджаннем спінога мозгу і пералом шыі, выкліканы падзеннем з чацвёртага паверха, кардынальна змянілі жыццё Аляксандра. Далей пачалася гісторыя, вартая сцэнарыя фільма пра супергерояў. Шэраг бальніц, чароды дактароў, дзевяць аперацый... і праз тры гады, у 2016-м, Аляксандр паехаў на Паралімпійскія гульні ў Рыа-дэ-Жанейра. Адтуль вярнуўся з бронзавым медальём, які пацвярджае, што гэты чалавек можа ўсё.

«МЫ УСЁ ПЕРААДОЛЕЕМ»

Сёння Аляксандр Трыпучь рытуецца да Паралімпійскіх гульняў у Токіа, перанесеных на 2021 год. «Я вельмі засмуціўся, калі Паралімпіаду перанеслі. Усе спартсмены былі ў прыгнетым настроі. Як ні круці, алімпіада дае асаблівае адчуванне, зусім іншы падыход да работы. Тым больш пасля Рыа ў мяне засталася крыўда, што стаў толькі трэцім, — мог бы змагацца за сярэбра, а то і за золата. Мне хочацца даказаць самому сабе, што я магу стаць чэмпіёнам на галоўных стартах, усе спартсмены да гэтага імкнучыся. Зараз паступова набіраю форму, працую. Пакуль не было спаборніцтваў, вырашыў прайсці медыцынскае абследаванне. Аказалася, што на правым боку пачалося адслаенне сятчаткі. На шчасце, своечасова заўважылі і выправілі гэта, дзякуй дактарам з клінікі Вока. Аб сабе заявілі колішнія траўмы плячэй, рэбраў. Доктары нават раілі зусім не рухаць

левай рукой. Але ж для мяне гэта немагчыма, прыйшлося вытрымаць шмат медыцынскіх працэдур. Здавалася б, спаборніцтваў няма, а траўм больш, чым калі яны ёсць. Спадзяюся, мы ўсё гэта пераадолеем. Я нават працую з псіхолагам, каб не страціць сваю псіхалагічную форму і баявы настрой, такі неабходны напружаны Паралімпійскіх гульняў», — расказвае Аляксандр.

Больш за ўсё на псіхалагічную і фізічную форму ўплывае адсутнасць спаборніцтваў. Там Аляксандр цалкам адчувае сябе ў сваёй стыхіі і нават сур'ёзныя траўмы, атрыманыя падчас турніру, не перашкаджаюць. У лютым 2019 года на Суветных гульнях сярод людзей з абмежаванымі магчымасцямі ў Аб'яднаных Арабскіх Эміратах ён перамог з рэкордам Еўропы. І гэта — з страсеннем мозга: «На чэмпіянат свету я прыехаў у гіпсе — зламаў нагу. Выступаць з гіпсам нязручна, калі садзішся на стул, змяняюцца адчуванні, рухі. Але неяк прывык да гэтага. А на трэніроўцы ўпусціў штангу і атрымаў страсенне мозга. Потым не

разумеў, чаму ў мяне ваніты кружыцца галава. Побач не было доктара, з якім мог бы параіцца. Праз некалькі дзён сустрэўся з сяброўкай з Аўстрыі, яна прывяла да мяне ўрача, якая і паставіла дыягназ. Але нават з няслабым страсеннем мозга выступіў даволі нядарна. Тады наша пяцёрка размясцілася вельмі блізка адна ад аднаго. Кожны мог стаць як першым, так і пятым. Не было жараб'ёўкі. Я, як першы ў рэйтынг, павінен быў выступіць апошні, але мяне паставілі першым. І патрэбна было адразу выканаць усё шчасце спроб. Ад гэтага заціснуўся, хваляўся, а то мог бы кінчы і далей».

Пераможнік Паралімпійскіх гульняў 2016 года

ў кіданні кап'я грэх Маноліс Стэфанудакіс кінюў снарад на 29 метраў. За чатыры гады Аляксандр Трыпучь пераўзыхіў гэты паказчык: «На спаборніцтвах я ўжо кідаў і за 29, і за 30 метраў. Таму ў Токіа будзе цікавей, чым было ў Рыа. Раней паралімпійскі спорт называлі фестывальным, але зараз мы ўжо пацвердзілі свой высокі спартыўны ўзровень. Нейк прапанаваў здаровым спартсменам кінчы кап'ё з майго крэсла. Яны не ставілі ногі, каб не абалірацца на іх, і стараліся не дапамагчы сабе корпусам. Ніхто нават не прыблізіўся да майго паказчыка. У мяне зусім іншая тэхніка і спецыфіка кідання. Адрознае пасля траўмы я спрабаваў кідаць кап'ё як раней, але прыйшлося перавучацца».

Аляксандр Трыпучь упэўнены, што заканчваць спартыўную кар'еру патрэбна на піку. «З цягам часу будучы з'яўляцца новыя спартсмены. І калі я не буду паказчы

сачыць за тым, каб нічога не забыць. — у паралімпійскім спорце дробязяў не бывае. Дарэчы, з неабходным інвентаром дапамагаюць таксама сябры.

Так, сяброўства з гандбалістамі зрабіла Аляксандра першапраходцам. Для таго каб кінчы кап'ё, спартсменам неабходна адной рукой моцна трымацца за спецыяльную жэрдку. Каб рука не слізгала, Аляксандр мажа яе спецыяльнай мастыкай, якую выкарыстоўваюць гандбалісты. «Калі напружваць руку, якой тры-

лёгкай атлетыцы, яны таксама садзейнічаюць, жыву ў гасцініцы «Спорт-тайм», дзе мне крыху дапамагаюць надзіць быт», — расказвае суразмоўца.

Аляксандр прызнаецца, што яму хацелася б прыцягнуць больш увагі да паралімпійскага спорту ў краіне. У Аб'яднаных Арабскіх Эміратах і ў Германіі ёсць спартыўныя клубы, дзе маецца ўсё неабходнае для паралімпійцаў і дзе яны могуць працаваць круглы год. Было б выдатна, калі б нешта падобнае з'явілася і ў Беларусі. «Я не магу скардзіцца на тое, што мяне не падтрымліваюць. Вялікі дзякуй усім. Адзінае — хацелася б часцей вязджаць на спаборніцтва. Добра, што ў мяне ёсць спонсары, кампанія McDonald's апланчае мае пераезды і пражыванне на спаборніцтвах. Я эканомлю дзяржаўныя грошы і адначасова прадастаўляю краіну, сваімі поспехамі павышаю яе прэстыж. Але ў параўнанні са здаровымі спартсменамі мы вельмі мала выступаем. Таму хацелася б, каб у паралімпіаду было больш стартаў», — дзеліцца думкамі спартсмен.

Сваім прыкладам Аляксандр Трыпучь даказвае, што ў жыцці заўсёды ёсць месца для подзвігу, нават калі гэты подзвіг — проста жыццё і займацца сваёй справай. Але сам ён да гэтага ставіцца спакойна: «Мне вельмі прыемна, калі за мяне

роўначны збораў і наогул, як расказвае Аляксандр, заўсёды ідзе на сустрэчу.

«Мне пашанцавала з людзьмі, якія побач. Я заўжды магу на іх разлічваць. Мяне падтрымліваюць Нацыянальны Паралімпійскі камітэт, Рэспубліканскі цэнтр алімпійскай падрыхтоўкі па паралімпійскім і дэфалімпійскім відах спорту. Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр спорту клапаціцца аб маім здароўі. Я падтрымліваю добрыя адносіны з Беларускай федэрацыяй лёгкай атлетыкі. Былы старшыня Вадзім Дзевятоўскі мне часта дапамагаў з экіпіроўкай, і на ўсіх спаборніцтвах было відаць, што я прадстаўляю краіну. Мае копі адрозніваюцца ад копіў здаровых спартсменаў, яны важаць 600 грамаў і менш жорстка. І федэрацыя заўжды заказвала патрэбныя мне копі. Сённяшні старшыня федэрацыі лёгкай атлетыкі Іван Ціхан не толькі мой сябар, але і зямляк. Спадзяюся, у Токіа ў нас з ім усё атрымаецца. Калі прыязджаў у Мінск, трэніроўся ў манежы РЦАП па

хварэюць і перажываюць. Мне пішучы шмат лістоў, да сыхаюць паштоўкі, асабліва дзеці, і я ўсё захаваю. Але, з іншага боку, з'яўляецца вельмі шмат зайдроснікаў. Чамусьці некаторыя думаюць, што раз у мяне ёсць спонсары, я выступаю, то на мяне сыплюцца грошы і розныя прэферэнцыі. Канешне, гэта непрыемна. Я не люблю плакацца, але... Людзі не разумеюць, праз што я праходжу кожны дзень. З нараджэння ў мяне дрэнны зрок, інваліднае крэсла таксама прыносіць мала задавальнення. Вялікі дзякуй дактарам і майму характару, што я не апусціў рукі і працягваю жыць. Але ніяк не магу зраўнецца ад копіў здаровых спартсменаў, чаму тут зайдросціць. Стараюся не звяртаць на падобнае ўвагу і канцэнтруюся на сябрах, родных, якія заўсёды за мяне. І, канешне, настройваюся на паралімпіаду, зараз усе думкі толькі аб ёй», — прызнаецца Аляксандр.

«НЕ МАГУ ЖЫЦЬ БЕЗ СПОРТУ»

У вольны час, якога цяпер вельмі мала, спартсмен любіць пагуляць па горадзе, паглядзець нешта новае. Але нават сваім адланыкам ён выконвае важную сацыяльную ролю — звяртае ўвагу на праблему безбар'ернага асяроддзя. Па яго словах, з кожным годам яно ўдасканальваецца: «Прыклад безбар'ернага асяроддзя — стадыён «Дынама». Праўда, на яго адкрыцці пасля рэстаўрацыі прыйшлося сутыкнуцца з праблемным ліфтам — каб ён ехаў, даводзілася пастаянна націскаць кнопку. У наступны раз ліфт увогуле не працаваў, але цяпер усё нармальна. Лёгкаатлетычны манеж у БДУФК для мяне зручны. У Мінску яшчэ шмат месцаў, дзе трэба ўдасканаліць безбар'ернае асяроддзе, але я бачу прагрэс. У маім родным Гродне ўвесь цэнтр абсталяваны пандусамі і нізкімі бардзюрамі, што мяне вельмі радуе». Акрамя прагулак па горадзе і сустрэч з сябрамі, Аляксандр захапляецца літаратурай, аддаючы перавагу аўдыякнігам. Дарэчы, любімым творам спартсмен лічыць «Людзі на балоце» Івана Мележа.

Гісторыя Аляксандра ставіць толькі адно пытанне — адкуль у яго столькі матывацыі і сілы? Даклад, як і ўсё, што звязана з гэтым чалавекам, моцны: «Я 22 гады ў спорце і ўжо не магу без яго жыць. Мясце заўжды цягне на фізічную актыўнасць. Для мяне нават выехаць у горад і пакрыццё колы крэсла — ужо фізічная нагрузка. Ніхто са спартсменаў не хоча быць статыстам, усё імкнучыцца быць лепшымі. Але пры гэтым нельга забываць супрацоўніцтва з урачом і клапаціцца аб сваім здароўі. Дзякуй богу, што ў нас больш людзей, здольных падтрымаць і не ўтапіць. І та мые мя, бадай, ці не галоўная, матывацыя ў тым, каб дапамагчы людзям ці парадай, ці проста сваім прыкладам».

Матэрыялы падрыхтавала Валерыя СЦЯЦКО. Фота Ганны ЗАНКВІЧ.

**Брестский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»
извещает о проведении открытого
аукциона по продаже имущества
ОАО «Дворецкий»**

Предмет торгов – Лот:
1) Капитальное строение с инв. № 150/C-22068 (наименование: цех плодово-ягодный, инв. № 154; назначение: здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака), площадью 790,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/4, 0,3 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000080, площадью 0,2139 га.
Составные части и принадлежности: ограждение территории, инв. № 57, коледей, инв. № 69, наружный водопровод, инв. № 464.
2) Капитальное строение с инв. № 150/C-22057 (наименование: мастерская, инв. № 005; назначение: здание неустановленного назначения), площадью 78 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/9, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
3) Капитальное строение с инв. № 150/C-22058 (наименование: напорная канализация, инв. № 313; назначение: здание специализированное коммунального хозяйства), площадью 20,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/9, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
4) Капитальное строение с инв. № 150/C-22060 (наименование: котельная, инв. № 012; назначение: здание специализированное коммунального хозяйства), площадью 1243,4 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/6, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
Составные части и принадлежности: ограждение территории, инв. № 57, противопожарный резервуар, инв. № 35, дымовая труба, инв. № 47, емкость РВС-400, инв. № 172, емкость РВС-400, инв. № 173, емкость РВС-400, инв. № 174, канализационный отстойник, инв. № 316, самонетная канализация, инв. № 311, наружный водопровод, инв. № 30, артезианская скважина, инв. № 32, башня водонапорная, инв. № 33.
5) Капитальное строение с инв. № 150/C-22062 (наименование: склад материальный, инв. № 019; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ), площадью 1007,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/5, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
6) Капитальное строение с инв. № 150/C-22063 (наименование: ремонтная мастерская, инв. № 000; назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные запчастные и газонаполнительные станции), площадью 1095,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/4, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
Составные части и принадлежности: ограждение с/х машин, инв. № 55, ограждение ГСМ, инв. № 54.
7) Капитальное строение с инв. № 150/C-22064 (наименование: тугохранящие, инв. № 003; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ), площадью 802,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/1, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
Составные части и принадлежности: автодорога, инв. № 60.
8) Капитальное строение с инв. № 150/C-22067 (наименование: мазуто-насосная, инв. № 094; назначение: здание специализированное коммунального хозяйства), площадью 64,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/7, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
Составные части и принадлежности: резервуар мазута, инв. № 40, резервуар мазута, инв. № 39, резервуар мазута, инв. № 38, резервуар стальной, инв. № 177, автомазутослив, инв. № 95.
9) Капитальное строение с инв. № 150/C-22069 (наименование: гаражи, инв. № 016; назначение: здание специализированное автомобильного транспорта), площадью 1014,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/3, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
10) Капитальное строение с инв. № 150/C-22070 (наименование: производящая мех. двора, инв. № 018; назначение: здание неустановленного назначения), площадью 485 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/2, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
11) Капитальное строение с инв. № 150/C-22071 (наименование: прачечная, инв. № 344; назначение: здание специализированное для бытового обслуживания населения), площадью 67,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/45/10, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000081, площадью 19,3425 га.
12) Капитальное строение с инв. № 150/C-22145 (наименование: административное здание, инв. № 009; назначение: здание административно-хозяйственного), площадью 563,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/4, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000082, площадью 0,7639 га.
13) Капитальное строение с инв. № 150/C-22145 (наименование: административное здание, инв. № 009; назначение: здание административно-хозяйственного), площадью 563,0 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/4, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000082, площадью 0,7639 га.
14) Капитальное строение с инв. № 150/C-22061 (наименование: розничной торговли), площадью 71,4 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/4, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000082, площадью 0,7639 га.
Составные части и принадлежности: ограждение.
15) Капитальное строение с инв. № 150/C-22066 (наименование: домик овощевода, инв. № 319; назначение: здание специализированное растениеводства), площадью 78,3 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/41, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000082, площадью 0,7639 га.
16) Капитальное строение с инв. № 150/C-22059 (наименование: автоматическая насосная станция, инв. № 314; назначение: здание специализированное коммунального хозяйства), площадью 10,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Лунинецкий р-н, Городокский с/с, д/4, 0,2 км западнее аг. Кожан-Городок, на земельном участке с/с, № 124781700001000083, площадью 0,0407 га.

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ
ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА**

Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703		
Продавец	ООО «МВЗ ПромСервис», 220033, Минск, пр-т Партизанский, 8, корп. 12, пом. 55		
Предмет аукциона: транспорт, спецтехника, оборудование, бывшие в употреблении. Адрес: г. Минск, пр-т Партизанский, д. 8, корп. 12			
№ лота	Наименование, модель, инв. №	Инв. №	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Машина логистическая трехколесая	426498	6 560,00
	Ресивер PB 500.11.00	55710463	
	Машина обрабатывающая ИВ-2143П	426476	516,00
2	Пила дисковая по металлу 315x2,5x32 мм (3 шт.)	2771864	10 320,00
	Хокеркарт	5588993	
	Каркас (2 шт.)	5588733	
3	Станок ленточнопильный AR6220	440902	
	Переходник пластиковый для труб (9 шт.)	5588955	
	Ручка из неопрена (8 шт.)	5588954	
	Ручка резиновая (8 шт.)	5588953	4 266,00
	Сиденье-спинка	5588952	213,30
	Соединитель Г-образный пластиковый (30 шт.)	5588956	
	Рольганг подающий M280 3000 мм	417015	
	Установка воздушно-плазменной резки BMT 1530P1P	888938	
	Защитный экран 5-421-019 (2 шт.)	5588541	
	Защитный экран 5-422-020 (5 шт.)	005588645	
	Мундштук внутренний к РМЗ (5 шт.)	5588705	
	Сопло 5-409-008 65А (12 шт.)	5588482	
	Сопло 5-409-009 85А (13 шт.)	5588540	20 595,12
	Сопло EX-5-410-010 (13 шт.)	5588598	1 029,76
	Тубус EX-5-306-010	5588734	
	Электрод 45/65/85а (12 шт.)	5588481	
	Электрод EX-5-401-002 (13 шт.)	5588597	
	Крючок для теплиц (23 шт.)	5588244	
	Электросчетчик	470631	
	Установка экстренная ММВЗ Н-06-86-000-00	434124	5 920,00
	Установка охлаждения обложки троса	434123	296,00
	Установка подачи троса	434122	

Порядок ознакомления: осуществляется по предварительному согласованию, Жогло Юрий Александрович, +375 (44) 778-67-68, пн-пт с 8.00 до 17.00

Лица, желающие принять участие в аукционе, обязаны внести задаток и подать организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY92BELB3012004830500022000 в ОАО «Банк БелВБЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBVB2X; УНП 191224638; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов аукциона определяется ст. 127, 128, 129 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» (далее – Закон).

Порядок оформления участия в аукционе: лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона в срок до 17.00 от 21.12.2020 заявление на участие в аукционе с приложением документов согласно ст. 127 Закона.

Критерии выявления победителя аукциона: имуществом считается проданным лицу, которое предложило на аукционе самую высокую цену. Порядок оформления результатов торгов: победитель торгов (претендент на покупку) в день проведения торгов подписывает протокол

Срок подписания договора купли-продажи	10 (десять) рабочих дней со дня проведения торгов
---	--

Условия оплаты предмета аукциона

Победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан оплатить предмет аукциона в соответствии с условиями договора купли-продажи, но не позднее **30 (тридцати) дней** со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов

Победитель аукциона, либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, также оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере **3 (три) процента** от цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте www.cpro.by

Организатор открытым путем после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказать от их проведения при продаже имущества должника в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения

Предупреждение извещение опубликовано в ЕПРСоб 07.10.2020, в газете «Звязда» 08.10.2020

Дата, время и место проведения аукциона: 09.12.2020 в 14,00, г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Для участия в аукционе необходимо подать организатору торгов заявление с приложением всех необходимых документов, а также перечислить задаток в срок с 9.00 23.12.2020 до 17.00 07.12.2020 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Контактные данные: +375 17-280-36-37; +375 44-704-92-06. E-mail: info@ipmtorgi.by

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций»
и Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона) по поручению
коммунального торгового-производственного унитарного
предприятия «СЛУЦК-ВОСТОК» (продавец)
в процедуре ликвидации юридического лица,
проводит открытый аукцион по продаже имущества
в составе:**

Лот № 1: автомобиль легковой sedan Volkswagen Jetta, 2012 г. в., регистрационный знак 2585 IP-5, цвет – черный, кузов № WVWZZZ16ZCM138199.

Начальная цена с НДС (20%) – 19 000,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 1 900,00 бел. руб.).

Лот № 2: автомобиль легковой седан ГАЗ-31105, 2004 г. в., регистрационный знак 2155 АЕ-5, цвет – светло-серый, кузов № 3110504004281.

Начальная цена с НДС (20%) – 650,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 65,00 бел. руб.).

Лот № 3: автомобиль грузовой вагон ГАЗ-2705, 2008 г. в., регистрационный знак АЕ 6899-5, цвет – светло-серый, кузов № X962705009639509.

Начальная цена с НДС (20%) – 1 000,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 100,00 бел. руб.).

Лот № 4: автомобиль грузовой фургон изотермический IVECO TURBO DAILY 35-10, 2000 г. в., регистрационный знак АК 0912-5, цвет – белый, кузов (рама) № ZFCF3570102314657.

Начальная цена с НДС (20%) – 8 700,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 870,00 бел. руб.).

Лот № 5: автомобиль грузовой бортовой тентовый IVECO TURBO DAILY 35-10, 1998 г. в., регистрационный знак АК 0986-5, цвет – белый, кузов (рама) № ZFCF3570101516956.

Начальная цена с НДС (20%) – 7 000,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 700,00 бел. руб.).

Лот № 6: автомобиль грузовой фургон изотермический IVECO TURBO DAILY 35-10, 1999 г. в., регистрационный знак АК 6982-5, цвет – белый, кузов (рама) № ZFCF3570105230013.

Начальная цена с НДС (20%) – 9 500,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 950,00 бел. руб.).

Имущество расположено по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. Ленина, 237.

Задати перечисляются на р/с № BY55BPSB3012108260016933000 в ЦБУ ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBVB2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) (покупатель) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов www.rtr.by.

Лицо, желающее участвовать в торгах, обязано подать организатору торгов в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах, документ о внесении суммы задатка на р/с, указанный в извещении, с отметкой банка, подписать соглашение в установленной форме с приложением документов: юр. лицом РБ – копии устава со штампом о проведении гос. регистрации, свидетельства о гос. регистрации их подлинника для заверения копий, доверенность представителя юр. лица или документ, подтверждающий полномочия представителя юр. лица; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до даты подачи заявления) с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность представителю юр. лица или другие легализованные в установленном порядке документы с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; индивидуальным предпринимателем РБ – копия свидетельства о гос. регистрации и подлинник для заверения копии; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь, индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность, представителем иностранного физ. лица, индивидуального предпринимателя – легализованный в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах физ. лицо, индивидуальный предприниматель, представитель физ. лица, индивидуального предпринимателя, юр. лица, иной организации предъявляют оригинал документа, удостоверяющего личность. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов соглашение.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника предмет торгов продается ему по начальной цене, увеличенной на 5%.

Аукцион состоится 22.12.2020 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 21.12.2020 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: 8 (017) 516-80-65, 516-80-64, 8 (029) 102-21-17, 136-31-11.

УНП 600329621

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Ивацевичдрев»

Предмет торгов – Лот: капитальное строение с инвентарным номером 122/С-15464 (наименование: столовая; назначение: здание специализированное для общественного питания), площадью 221,5 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Ивацевичский р-н, г. Ивацевичи, ул. Гойшишка, д. 33, на земельном участке с кадастровым номером 1234540100001003706, площадью 0,1910 га.
Составные части и принадлежности: основная пристройка

Начальная цена, руб. (без учета НДС)	40 750,00	Размер задатка, руб.	4 075,00
---	-----------	-----------------------------	----------

Продавец: ОАО «Ивацевичдрев», 225295, Брестская обл., г. Ивацевичи, ул. Загородная, 2. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки». **Р/с для перечисления задатка:** BY76BPSB3012178938017933000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция № 100 по Брестской области, г. Брест, ул. Мицкевича, 10, В/С Банка BPSBVB2X, УНП 101028245. **Срок заключения договора купли-продажи:** не позднее 5 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона. **Условия оплаты:** в соответствии с заключенным договором купли-продажи. **Условия продажи:** без условий. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продаву НДС в размере 20% от стоимости продажи объекта, а также вознаграждение Организатору аукциона. **Шаг аукциона:** 15% от предыдущей названной цены

Аукцион состоится 09 декабря 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.oenkabrest.by, также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 08 декабря 2020 г. до 17.00

Ранее извещение о продаже имущества ОАО «Ивацевичдрев» было опубликовано в газете «Звязда» от 21.10.2020

Аукцион состоится 23 декабря 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.oenkabrest.by, также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02, 8029-626-72-52

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 22 декабря 2020 г. до 17.00

**ОЗЕРСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
УЗДЕНСКОГО РАЙОНА МИНСКОЙ ОБЛАСТИ**

сообщает о проведении 23 декабря 2020 года по адресу: агрогородок Озеро, улица Дзержинская, 276 в 10.00 открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Лот №	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Расходы по подготовке землеустроительной документации, руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Минская область, Узденский район, агрогородок Озеро, улица Приозерная, участок № 10, кадастровый номер 625682508601000958	0,15	Возможность подключения к электроснабжению, газоснабжению, водоснабжению. Подъезд с асфальтированной дороги	25 000,00	1 768,25 + публикация в газете	2 500,00
2	Минская область, Узденский район, агрогородок Озеро, улица Жасминовая, участок № 35, кадастровый номер 625682508601000957	0,15	Возможность подключения к электроснабжению, газоснабжению, водоснабжению. Подъезд с грунтовой дороги	25 000,00	1 687,02 + публикация в газете	2 500,00
3	Минская область, Узденский район, агрогородок Озеро, улица Институтская, участок № 2В, кадастровый номер 625682508601000956	0,1383	Возможность подключения к электроснабжению, газоснабжению, водоснабжению. Подъезд с асфальтированной дороги	23 000,00	1 686,94 + публикация в газете	2 300,00

Задаток (10 % от начальной цены) перечисляется путем безналичных расчетов платежным поручением (квитанцией) на расчетный счет № BY97AKBВ36410625001436000000 в ЦБУ № 625 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Узда, БИК АКВВВУ2Х, УНП 600110154, код платежа 4901. Получатель – Озерский сельский исполнительный комитет.

Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, имеют задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Заявление на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по рабочим дням с 8.00–13.00 с 14.00–17.00 по адресу: Минская область, Узденский район, аг. Озеро, ул. Дзержинская, 276. Последний день приема заявлений – 18 декабря 2020 года до 17.00. Заключительная регистрация – с 9.30 до 9.45 в день проведения аукциона.

Участники аукциона должны предоставить следующие документы:

- 1) заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;
- 2) заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка;

3) копию документа, содержащего его идентификационные сведения (ксерокопию паспорта);

4) представителем гражданина – нотариально заверенную доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, предоставляющие документ, удостоверяющий личность. Аукцион состоится по каждому лоту при наличии не менее двух участников.

Оплата победителем предмета аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов. Победителю за предмет аукциона необходимо произвести возмещение фактических расходов по организации и проведению аукционов и подготовке документации для его проведения.

Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе, путем выезда к месту нахождения этих участков.

Более подробную информацию об аукционах, условиях участия можно получить по телефонам: (801718) 65 3 82, 49-437, +375-29-5-65-91-60.

БЕЛАРУСБАНК
ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
**ПО ПРОДАЖЕ
КАПИТАЛЬНОГО СТРОЕНИЯ**

Организатор торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества – Минское областное управление № 500 ОАО «АСБ Беларусбанк»

Наименование объекта продажи	Капитальное строение (гараж) с инвентарным номером 640/С-26194, расположенное по адресу: Минская область, г. Слуцк, ул. М. Богдановича, 31, общей площадью 42,8 кв. м.
Начальная цена продажи	4581,10 руб. (четыре тысячи пятьсот восемьдесят один рубль десять копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	229,06 руб. (двести двадцать девять рублей шесть копеек)
Открытый аукцион состоится	22.12.2020 в 11.00 по адресу: г. Минск, пр-т Дзержинского, 69/1, комната переговоров
Заявления и документы на участие принимаются	В рабочие дни с 9.00 до 16.30, в пятницу – до 15.30 по 18.12.2020 включительно по адресу: г. Минск, пр-т Дзержинского, 69/1, кабинет 108
Продавец	ОАО «АСБ Беларусбанк». Договор купли-продажи заключается ОАО «АСБ Беларусбанк» (г. Минск) и регистрируется в органе по государственной регистрации по месту нахождения объекта
Контактные данные	По вопросам, связанным с объектом продажи, обращаться по телефонам: 8 (017) 279-48-24, 8 (029) 198-19-17

Для участия в открытом аукционе предоставляется заявление, к которому прилагается документ с отметкой банка, подтверждающий внесение суммы задатка в размере 229,06 белорусского рубля на счет № BY69 АКВВ 6670 8597 0000 2000 0000 БИК АКВВВУ2Х в ОАО «АСБ Беларусбанк», УНП 100325912.

К заявлению также прилагаются: юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

инициальным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

инициальным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявителем (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором открытого аукциона с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5% от предыдущей названной цены. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан в течение 20 рабочих дней со дня проведения открытого аукциона.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Старобинский» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже:

лот № 1 (повторный аукцион): административное здание с инв. № 644/С-57945 общей площадью 231,7 кв. м, расположенное на земельном участке (права постоянного пользования) с кадастровым номером 625086202501000268 площадью 0,2191 га по адресу: Минская область, Солигорский район, Старобинский с/с, д. Скавичи, ул. Залуцкая, 2В. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав: ограничения прав на земельные участки, расположенные в водоохраных зонах рек и водоемов, пл. 0,2191 га; охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт, пл. 0,0063 га. Начальная цена с НДС (20 %) – 27 168,00 бел. руб. (Начальная цена снижена на 20 %). Задаток 10% от начальной цены (2 716,80 бел. руб.).

лот № 2: погрузчик фронтальный одноковшовый ТО-18Д, 1986 года выпуска, заводской № 629, регистрационный № МА – 4092, двигатель марки Д-245, заводской № 378595, расположенного по адресу: Минская область, Солигорский район, г.п. Старобин, ул. Советская, 24.

Начальная цена с НДС 20 % – 16 033,00 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены (1 603,30 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBВУ2Х, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущие извещения по лоту № 1 были опубликованы в газете «Звязда» от 05.03.2019, 01.06.2019, 03.04.2020.

Аукцион по лоту № 1 состоится 02.12.2020 в 12.00, документы принимаются по 01.12.2020 до 16.00. Аукцион по лоту № 2 состоится 06.01.2021 в 12.00, документы принимаются по 05.01.2021 до 16.00. Аукционы состоятся по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по указанному адресу в каб. 324, 325.

Тел.: 8 (017) 516-80-64, 516-80-65, 8 (029) 102-21-17, 136-31-11.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (организатор аукциона) информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества государственного предприятия «АКАДЕМФАРМ» (продавец)

Лот № 1: легковой седан PEUGEOT 407, кузов (рама) № VF36DRFN21040119, г. в. – 2004, цвет – серо-блестящий металл.

Начальная цена с НДС – 5 870,40 руб.

Местонахождение: г. Минск, ул. академика В.Ф. Купревича, д. 5, корп. 3.

Аукцион состоится 22.12.2020 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, каб. 4.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь gki.gov.by и Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

Дата проведения электронных торгов – 9 декабря 2020 г.

Лот № 1 – транспортное средство SKODA SUPERB, 2009 г. в. (начальная цена – 9480,00 бел. руб., в том числе НДС).

Лот № 2 – транспортное средство VOLKSWAGEN TOURAN, 2007 г. в. (начальная цена – 7560,00 бел. руб., в том числе НДС).

Лот № 3 – транспортное средство «ДАЧА ЛОГАН», 2008 г. в. (начальная цена – 5880,00 бел. руб., в том числе НДС).

Местонахождение лотов – Витебская обл., г. Витебск, ул. Коммунистическая, д. 8.

Организатор электронных торгов – республиканское унитарное предприятие радиотелецентр «Телерадиокомпания «Витебск».

Оператор электронной торговой площадки – открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа»; <http://et.butb.by>.

Извещение опубликовано на официальном сайте Государственного комитета по имуществу в глобальной компьютерной сети Интернет (http://gki.gov.by/ru/auction-aufin_estate/) 18.11.2020.

УНП 300005002

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже выморочного наследственного имущества (жилой дом, пристройка, пристройка, сарай, сарай, погреб) с инвентарным номером 602/С-46395

Организатор электронных торгов: Новопольский сельский исполнительный комитет, 222845, Минская область, Пуховичский район, Новопольский сельсовет, аг. Новополье, ул. Центральная, 21, тел. +375 (1713) 3 03 16, 3 03 35. Торги проводятся 24.12.2020 г. на электронной торговой площадке «БУТБ-Имущество», www.et.butb.by. Оператор электронной торговой площадки: ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». Время торгов устанавливается инструментарием площадки в автоматическом режиме.

№ лота	Кадастровый номер, адрес земельного участка, площадь, целевое назначение земельного участка	Адрес и характеристики дома, его составные части и принадлежности, степень их износа, инвентарный номер	Начальная цена лота, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Сумма затрат на организацию и проведение торгов, бел. руб.	
1	Земельный участок с кадастровым номером 624484004101000118, расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Новопольский сельсовет, д. Заречаны, 38. Аукцион по лоту № 1 состоит из 3 объектов: целевое назначение – обслуживание жилого дома	Капитальное строение (жилой дом) с инвентарным номером 602/С-46395, расположенное по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Новопольский сельсовет, д. Заречаны, 38. Составные части: фундамент – б. бет.; стены – бревно об. кирп.; перегородки – дер.; перекрытия – дер.; крыша – шифер; полы – дощат.; проемы оконные – двойн.; проемы дверные – простые. Год постройки – 1970. Характеристики жилого дома: количество квартир – 1; количество жилых комнат – 2; общая площадь здания, м ² – 48,8; общая площадь жилого помещения, м ² – 30,7; жилая площадь, м ² – 21,7; отопление печное – 30,7; электроснабжение – 30,7. Износ – 50%. Пристройка. Год постройки – 1970. Площадь наружная, кв. м – 10. Составные части: фундамент – б. бет.; стены – бревно об. кирп.; перекрытия – дер.; крыша – шифер; полы – дощат.; проемы дверные – простые.	Пристройка. Год постройки – 1970. Площадь наружная, кв. м – 11. Составные части: фундамент – б. бет.; стены – бревно об. кирп.; перекрытия – дер.; крыша – шифер; полы – дощат.; проемы дверные – простые. Сарай. Год постройки – 1970. Площадь наружная, кв. м – 33. Составные части: фундамент – б. бет.; стены – блоки; крыша – шифер; проемы дверные – простые. Сарай. Год постройки – 1970. Площадь наружная, кв. м – 7. Составные части: фундамент – б. бет.; стены – блоки; крыша – шифер; проемы дверные – простые. Погреб. Год постройки – 1970. Площадь наружная, кв. м – 16. Составные части: стены – блоки; перекрытия – ж/бет.; крыша – погребя с. блоки	9 172,06	1 834,41	855,60

Продавец: Новопольский сельский исполнительный комитет, Минская обл., Пуховичский район, аг. Новополье, ул. Центральная, 21; тел.: 8 (017 13) 3 03 16, 133 03 35, 8 (029) 546 06 71.

Окончание приема заявлений на участие в торгах с прилагаемыми к ним документами – 18.12.2020, до 15.00.

Задаток для участия в торгах перечисляется на текущий (расчетный) банковский счет № BY60AKBВ301200000694000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код АКВВВУ2Х, УНП 190542056, получатель платежа – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». Срок внесения задатка – не позднее даты и времени окончания приема заявлений на участие в торгах.

Назначение платежа: внесение суммы задатка для участия в электронных торгах рег. № ____ по заявлению № ____.

Оплата стоимости предметов торгов осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. Осмотр капитального строения (жилого дома) на местности производится желающими с участием представителя организатора в рабочее время (понедельник–пятница, 8.00–13.00, 14.00–17.00, тел. 80295460671).

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608, и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной

торговой площадке ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа» от 29.12.2015 № 143.

Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; в течение 10 рабочих дней внести плату за предмет аукциона и возместить затраты на организацию и проведение аукциона; в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона обратиться в Марьиногорское бюро республиканского унитарного предприятия «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией договора аренды земельного участка.

Извещение о проведении электронных торгов размещено на сайте: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by>

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні вам не рэкамендуецца змяняць звычайную сферу дзейнасці. Хоць не выключаны перагаворы аб пераездзе ў новае памяшканне або адкрыцці філіяла ў іншым горадзе. Калі вы хочаце прасунуцца па службовай лесвіцы, старайцеся выкладаць свае думкі і гранічна каратка. Знаёмыя могуць падзяліцца падрабязнасцямі пра сваё асабістае жыццё, і лепш нікому больш пра гэта не расказваць. Пятніца падыходзіць для прымірэння і аднаўлення страчаных любімых адносін.

ЦЯЦЕЦ. На гэтым тыдні сканцэнтруйцеся на новых ідэях і планах, інакш стане сумна на рабоце і дома. Старайцеся стрымліваць негатыўныя эмоцыі і не крыўдзіць блізкіх рэзкімі словамі. Абмяркоўвайце з навакольнымі спрэчныя пытанні; састанушы ў дробязях, вы зможаце сур'ёзна выйграць у цэлым. У сераду на рабоце не выключаны аўралы і праверкі. У суботу ўдалыя паездкі і падарожжы. Нядзелю лепш правесці дома, дзе зможаце адпачыць і аднавіць сілы.

БЛІЗНЯТЫ. Менавіта цяпер вы маеце ўсе шанцы вырашыць галоўную праблему свайго жыцця, якая гняць не адзін год. Лёс сам падкажа выхад з сітуацыі. Ён будзе найлепшы. Давярцеся вышэйшым сілам. Жыццё будзе цікава, вас чакаюць незабыўныя спатканні і сустрэчы. Пераканаецеся, што хацце і каханьня. Адчуеце, што ўсё наладжаецца і набывае сэнс.

РАК. На гэтым тыдні сыходзячы ў мінулае старыя крыўды і недастатковае разуменне, а праблемы, якія назапашваліся да няданяга часу, паступова знойдуць сваё вырашэнне. Зможаце пачаць новыя адносіны, атрымаць дадатковую прафесію, выйсці на новы ўзровень. Акрамя аўтарытэту, зможаце атрымаць і пэўную фінансавую выгаду на будучыню. Работа будзе паглынаць значную частку часу. Затое адносіны з калегамі парадуюць.

ЛЕЎ. Кар'ерныя пытанні будуць вельмі складанымі і пагражаюць паставіць вас перад выбарам. Лепш не ўпірацца, а даць падзеям магчымасць ісці сваім парадкам. У аўторак будзе шанец выправіць дапушчаныя некалі памылкі. У сераду ўдала пройдзе дзелавыя паездкі і камандзіроўкі. Другая палова тыдня будзе менш плённая. У пятніцу высокая верагоднасць неразважлівых учынкаў, дзеянняў пад уплывам асляпляльных эмоцый.

ДЗЕВА. Неабходна вучыцца прымаць дапамогу і не спрабаваць увесць час саліраваць. Немагчыма пастаянна несці на сваіх плячах непапулярную ношу. Калі хочаць трохі навучыцеся давяраць блізкім людзям, адчуеце палёгка. Пры ўсёй шырыні вашай натуры і вострым пачуцці абавязку, паспрабуйце захаваць зароблены грошы для ўласных патрэб. Субота — спрыяльны дзень для вырашэння дамашніх праблем.

ШАЛІ. Панядзелак будзе даволі напружаным днём. Калі штосць не будзе атрымлівацца, паспрабуйце не ісці напрамом, адкладзіце пытанне на некалькі дзён. Чым менш вы будзеце расказваць пра свае намеры і планы ў сярэдзіне тыдня, тым хутчэй яны ажыццявяцца. У пятніцу вас чакае энергетычны і эмацыянальны ўздзям. У выхадныя паспрабуйце не ствараць канфліктных сітуацый з-за дробязяў са сваімі дамашнімі — ні да чаго добрага гэта не прывядзе. Лепш адпачніце душой у вузкім коле сяброў.

СКАРПІЁН. На гэтым тыдні могуць адбыцца неверагодныя падзеі, якія змяняць ваша светаўспрыманне і нават жыццё. Вы сустрэнеце сваё каханне, прымеце або зробіце плапонову руку і сэрца. І выбар дакладна будзе правільны. У прафесійнай сферы таксама чакаецца поспех і салідны прыбытак. У сярэдзіне тыдня работа стане больш цікавай і перспектыўнай.

Важна здолець паглядзець на сябе збоку — больш-менш аб'ектыўная ацэнка дазволіць дасягнуць поспеху. Цяпер ваш час.

СТРАЛЕЦ. Тыдзень можа падарыць казанчыя магчымасці, калі не будзеце забываць працягваць руку дапамогі блізкім і сябрам. Сітуацыя спрыяе кантактам, супрацоўніцтву, цікавым сустрэчам і далёкім паездкам. Сямейныя праблемы пачнуць непрыкметна знікаць. Вы, як магніт, прыцягваеце да сябе ўдачу. Работа і заробак таксама парадуюць.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні не варта расслабляцца, інакш не справіцеся з запланаванымі справамі. Прыйдзецца засяродзіцца. Падобна на тое, што вас чакае службовае або падатковае праверка ці экзамен. Будзьце ўважлівыя да навін, адна з іх можа адкрыць для вас вялікія магчымасці. У сераду неабходна правіць рашучасць. У пятніцу ў вас можа здарыцца небывалы ўздзям працаздольнасці, многія зможаць паспець зрабіць, калі не выдаткуеце час на забавы.

ВАДАЛІЎ. Вы зараз бачыце мэту і не заўважаеце перашкод. Упэўненасць у сабе надае сілы. Душэўная раўнавага дазваляе ісці наперад. Прыслухайцеся да ідэй калег, яны могуць натхніць цікавай думкай і стаць вытокамі глабальных планаў. Падумайце пра ўкладанне грошай у адукацыю — сваю ці дзяцей. Аддайце больш часу сямі.

РЫБЫ. У пачатку тыдня ў барацьбе будзе за справядлівасць паспрабуйце пазбягаць непатрэбных канфліктаў і непаразуменняў. У аўторак зоркі рэкамендуюць не давяраць авантюрыкам і лісліўцам. У сераду прыслухайцеся да голасу інтуіцыі, ён не падвядзе. У другой палове тыдня цікавая работа можа паглынуць вас без астатку. Паспрабуйце знайсці аднадумцаў сярод калег. Нядзеля — спрыяльны час для сустрэчы з сябрамі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	8.48	17.02	8.14
Віцебск	8.44	16.45	8.01
Магілёў	8.39	16.52	8.13
Гомель	8.28	16.55	8.27
Гродна	9.03	17.18	8.15
Брэст	8.56	17.26	8.30

Месяц

Маладзік 15 лістапада.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Імяніны

Пр. Гаўрылы, Міхаіла, Рафаіла.
К. Марыі, Рэгіны, Альберта, Кандрата, Яна.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	ВАРШАВА	КІЕЎ	КІЕЎ	РЫГА	РЫГА
+4...+6°C	+4...+6°C	+1...+3°C	+1...+3°C	+7...+9°C	+7...+9°C
ВІЛЬНЮС	ВІЛЬНЮС	МАСКВА	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+4...+6°C	+4...+6°C	-1...+1°C	-1...+1°C	-1...+2°C	-1...+2°C

Даты Падзеі Людзі

21 ЛІСТАПАДА
1900 год — нарадзіўся Міхаіл Іванавіч Дзянісаў, спявак, народны артыст Беларусі. У 1933—1958 гадах — саліст Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі. У канцэртнай рэпертуары спевака значнае месца займалі беларускія народныя песні, творы беларускіх кампазітараў. У 1958—1964 гадах з'яўляецца мастацкім кіраўніком Беларускай філармоніі, у 1964—1970 гадах — выкладчык Беларускай кансерваторыі.

1910 год — нарадзіўся Анатоль Сяргеевіч Шаг-Наважылаў (сапр. Наважылаў), расійскі і беларускі артыст цырка, ілюзіяніст, заслужаны артыст Беларусі. У 1960—1967 гадах — кіраўнік Беларускага цыркавога калектыву, дзе стварыў новы атракцыён у праграме «Бывайце здаровы!». Выступы з беларускім калектывам у шапіто Гомеля, Бабруйска, Магілёва, Віцебска. Аўтар сюжэтаў і канструктар апаратуры для большасці аўтар нумароў. З 1967-га — рэжысёр «Саюздзяржцырка».

1925 год — нарадзіўся Сямён Пятровіч Герус, беларускі мастак-графік, педагог. У 1953—1967 гадах выкладаў у Беларускай мастацкай інстытуце. Аўтар работ «Зіма ў Мінску», «Мы — беларусы», «Янка Купала ў Вязынцы» і іншых.

1920 год — нарадзіўся Ян Абрамавіч Фрэнкель, расійскі кампазітар, народны артыст СССР. Аўтар песень «Калі на чырвонай», «Жураўлі», «Рускае поле», музыкі да кінафільмаў «Няўлоўныя мсціўцы», «Вас чакае грамадзянка Ніканорава» і іншага. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

1965 год — нарадзілася Б'ёрк, ісландская спявачка і аўтар песень, актрыса кіно. Сваю першую пласцінку запісала ва ўзросце 11 гадоў. Уваходзіла ў склад некалькіх груп, з 1993-га выступае сольна. Кожны яе новы альбом становіцца падзеяй у свеце музыкі. Удостоена ўзнагароды Канскага кінафестывалю «Залатая пальмавая галіна» за ролю ў фільме рэжысёра Ларса фон Трыера «Якая танцуе ў цэметры».

1995 год — на базе ВПС ЗША Райт-Патэрсан недалёка ад горада Дэйтана (штат Агаё, ЗША) прэзідэнтамі Сербіі, Харватыі, а таксама Босніі і Герцагівіны было парэфаравана агульнае рамачнае пагадненне аб мірным урэгуляванні канфлікту ў былой Югаславіі, а таксама 11 яго дадаткаў. Падпісанне мірных пагадненняў адбылося на міжнароднай канферэнцыі ў Парыжы 14 снежня 1995-га.

ЖАН ЖАК РУССО:
«Суперажыванне — гэта натуральнае пачуццё, якое, памяншаючы ў кожным эгаізм, спрыяе ўзаемнаму захаванню ўсяго роду».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); адрэсаў: пісьмоў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны партнёры: «Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы».

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Інфармацыя аб выданні газет і часопісаў з мэркваннем рэдацыі. Размяшчэнне сваіх мэркванняў адрэзае і публікуе адрэзаныя ёй псыма. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдацыі.

УСМІХНЕМСЯ

— Элачка! Мяркуючы па тваім раскошным выглядзе, ты шыкоўна адпачыла на моры?!
— Так!
— І колькі ж каштуе там адпачыць?
— Ну... Гэта глядзячы як адпачывае... Калі сціпла, то тысяча... А калі нясціпла, то яшчэ тысяч 20 дадому прывезеш...
— Каханы, якім жанчынам ты аддаеш перавагу: разумным ці прыгожым?
— Ні тым, ні іншым, каханая! Ты ж ведаеш, што я люблю толькі цябе.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: **info@zviazda.by**

Газета адрэзана ў Рэспубліканскім унітарным прапрывітстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 3521. Нумары напісаны ў 1930.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

20 лістапада 2020 года.